

Hæstaréttardómar 1976 - Registur

Útgáfa 3.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af dómasafni Hæstaréttar. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af dómum Hæstaréttar án endurgjalds. Hæstiréttur Íslands stendur ekki fyrir útgáfu þessa skjals né komið að henni með öðrum hætti en lýst er hér að neðan.

Sérstakar þakkir fær Bókasafn Hafnarfjarðar fyrir að gefa flest bindanna til skönnunar og Óli Gneisti Sóleyjarson fyrir sín framlög til verkefnisins. Fjárhagslegir styrktaraðilar fá einnig þakkir fyrir fjárframlög sín.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta dómar ekki verndar höfundalaga. Skrifstofa Hæstaréttar hefur tjáð höfundi skjalsins að Hæstiréttur hyggst ekki gera neinar athugasemdir vegna birtingar þessara rafrænu eintakanna í heilu lagi, en hefur hins vegar ekki útilokað að annað efni en dómar gæti notið verndar höfundalaga. Ef ætlunin er að nýta aðra hluta skjalsins en dómana sjálfa er mælt með því að viðkomandi hafi samband við Hæstarétt eftir því sem við á.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Í útg. 3.1 var textinn gerður beinni og OCR endurunnið.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

HÆSTARÉTTARDÓMAR

ÚTGEFANDI
HÆSTIRÉTTUR

LXVII. BINDI
1976

REYKJAVÍK
FÉLAGSPRENTSMÍÐJAN H/F
MCMLXXVIII

Reglulegir dómara Hæstaréttar 1976.

Magnús Þ. Torfason. Forseti dómsins.

Ármann Snævarr. Varaforseti dómsins.

Benedikt Sigurjónsson.

Björn Sveinbjörnsson.

Einar Arnalds. Lausn frá embætti 1. mars 1976.

Logi Einarsson.

Þór Vilhjálmsson. Skipaður frá 1. mars 1976.

Registur.

I. MÁLASKRÁ.

	Dómur	Bls.
1. Ákærvaldið gegn Sigurgeir Einari Karlssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	$\frac{5}{1}$	1
2. Guðlaugur Aðalsteinsson gegn Val Símonarsyni. Útivistardómur	$\frac{7}{1}$	3
3. Bergur Jørgensen gegn bæjarstjóranum í Hafnarfirði f. h. bæjarsjóðs Hafnarfjarðar, fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og Ingvari Björnssyni. Útivistardómur	$\frac{7}{1}$	3
4. Ákærvaldið gegn Þorsteini Vilhelmssyni. Líkamsárás. Ákvörðun um refsingu frestað	$\frac{9}{1}$	4
5. Sævar Baldursson gegn Huldu Jósefsdóttur. Hafning máls	$\frac{9}{1}$	13
6. Elías Bernburg gegn Vélsmiðjunni Héðni h/f. Skaðabótamál. Sýkna	$1\frac{12}{1}$	14
7. Sveinn H. Valdimarsson hæstaréttarlögmaður f. h. þrotabús Oks h/f, Reykjavík, gegn Viðari Þórðarsyni f. h. Birgis Viðarssonar. Kærumál. Frávísun frá Hæstarétti	$2\frac{0}{1}$	22
8. Emma Þorsteinsdóttir og Jón Þorsteinsson gegn Þorsteini Aðalsteinssyni, Gunnari Þorsteinssyni og Þorsteini Þorsteinssyni. Kærumál. Landskipti. Synjað um dómkvaðningu matsmanna	$2\frac{0}{1}$	26
9. Ákærvaldið gegn Halldóri Sveinbirni Kristjánssyni. Brot gegn lögum um dýravernd og búfjárrækt	$2\frac{8}{1}$	29
10. Haf h/f gegn Steypustöðinni h/f. Skuldamál. Frávísun frá héraðsdómi		59
11. Ásgeir Þorleifsson gegn Landhelgisgæslunni og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs til réttargæslu. Útivistardómur	$\frac{2}{2}$	72
12. María Helgadóttir gegn Samvinnubanka Íslands h/f. Útivistardómur	$\frac{2}{2}$	72
13. Ákærvaldið gegn Magnúsi Leópoldssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	$\frac{3}{2}$	73
14. Ákærvaldið gegn Valdimar Olsen. Kærumál. Gæsluvarðhald	$\frac{3}{2}$	76
15. Reynir Eyjólfsson f. h. Umboðs Olíufélagsins Skelj-		

	Dómur	Bls.
ungs h/f í Hafnarfirði gegn Þórði Árelíussyni. Skuldamál. Umboð	5½	79
16. Sveinbjörg Ágústsdóttir gegn Guðmundi Kristmundssyni og gagnsök. Samningar. Sönnun. Fasteign	10½	82
17. Sigurður Jónsson gegn Jóni V. Guðjónssyni. Kærumál. Vanhæfi dómara	10½	90
18. Sveinn Jónsson gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Lögreglumenn. Skaðabótamál	13½	96
19. Dánarbú Guðjóns Halldórs Benediktssonar og Samvinnutryggingar g/t gegn Gunnari H. Gunnarssyni og Almennum tryggingum h/f. Bifreiðar. Skaðabótamál	25½	121
20. Valdstjórnin gegn Þórunni Bjarnfreðsdóttur og Ólafi Gestssyni. Kærumál. Húsleit. Barnaverndarmálefni	27½	129
21. Jósafat Arngrímsson og Kyndill h/f gegn Sævari Helgasyni vegna Skiltagerðarinnar Veghúss. Skuldamál. Aðild. Fjárnám		132
22. Sigurður Axel Axelsson gegn Mariu Guðfinnu Andrésdóttur. Barnsmeðlag	9⅓	138
23. Jóhanna F. Karlsdóttir f. h. ófjárráða sonar síns Guðmundar K. Guðnasonar gegn Sædýrasafninu í Hafnarfirði og gagnsök. Skaðabótamál. Ábyrgð á dýrum	10⅓	145
24. Hótel Holt gegn Magnúsi Thorberg. Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur	15⅓	161
25. Hafnarberg h/f gegn Halldóri Halldórssyni og gagnsök. Skipasala. Sölupóknun	15⅓	164
26. Hellir s/f gegn Helga Þórarinssyni. Frávísun frá Hæstarétti. Áfrýjunarfjárhæð. Sératkvæði	16⅓	175
27. Bjarni Thorarensen og Jón Thorarensen gegn Dofra h/f. Verksamningur. Gallar. Skaðabótamál. Sératkvæði	16⅓	184
28. Magnús Markússon gegn Guðbirni Péturssyni, Hjördisi Guðmundsdóttur, Ólafi Guðmundssyni, Óskari Guðmundssyni, Tómasi Guðmundssyni, Elíasi Tómassyni, Guðmundi Tómassyni, Jóni Tómassyni, Bjarna Magnússyni, Grími Magnússyni, Magnúsi Magnússyni, Bergþóru Magnúsdóttur, Þorsteini Magnússyni og Birni Fr. Björnssyni skiptaráðanda f. h. dánarbús Þóru Þorsteinsdóttur og Þorgeirs Tómassonar. Ógilding erfðaskrár	18⅓	197
29. Ákærvaldið gegn Magnúsi Leopoldssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	22⅓	205
30. Ákærvaldið gegn Valdimar Olsen. Gæsluvarðhald.		

Kærumál	22 $\frac{2}{3}$	207
31. Ákærvaldið gegn Einari Gunnari Bollasyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	22 $\frac{2}{3}$	210
32. Dánarbúi Jóns Kristjánssonar og Samvinnutryggingar g/t gegn Rögnvaldi Árnasyni. Bifreiðar. Skaðabótamál. Sératkvæði	25 $\frac{1}{3}$	212
33. Rannveig Ingimundardóttir gegn oddvita Sveinstaðahrepps f. h. hreppsins. Fasteignaskattur. Synjað uppboðs. Sératkvæði	31 $\frac{1}{3}$	232
34. Ákærvaldið gegn Þóri Þórisssyni, Lárusi Svavarsyni og Magnúsi Helga Kristjánssyni. Þjófnaður. Skjalafals. Skaðabætur	1 $\frac{1}{4}$	248
35. Ákærvaldið gegn Sigurbirni Eiríkssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	2 $\frac{1}{4}$	282
36. Lárus Jónsson gegn Páli S. Pálssyni hæstaréttarlögmanni f. h. J. B. Auto Wholesalers Inc. Áfrýjun kyrrsetningargerðar. Frávisun frá Hæstarétti	2 $\frac{1}{4}$	284
37. Ingólfur Bjarnason, Guðrún Ingólfssdóttir, Ingibjörg Ingólfssdóttir, Sigríður Ingólfssdóttir og Hrafnhildur Hrafnssdóttir gegn Ásdísi Jóhannesdóttur. Ómerking. Heimvísun. Sératkvæði	5 $\frac{1}{4}$	286
38. Hekla h/f gegn Ásgeiri Hafliðasyni. Vinnuslys. Skaðabótamál	6 $\frac{1}{4}$	300
39. Ákærvaldið gegn Erni Ómari Úlfarssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	7 $\frac{1}{4}$	310
40. Landleiðir h/f og Samvinnutryggingar g/t gegn Jóhönnu Guðlaugsdóttur og gagnsök. Bifreiðar. Skaðabótamál	13 $\frac{1}{4}$	319
41. Leó Garðar Ingólfsson gegn Bílaverkstæði Sigurðar Helgasonar, Brunabótafélagi Íslands og dómsmálaráðherra og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs, og Bílaverkstæði Sigurðar Helgasonar og Brunabótafélag Íslands og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Leó Garðari Ingólfssyni. Bifreiðar. Skaðabótamál. Abyrgð ríkissjóðs	13 $\frac{1}{4}$	334
42. Páll Sigurðsson gegn dánarbúi Atla Eiríkssonar og gagnsök. Fasteignakaup. Gallar. Skaðabætur	14 $\frac{1}{4}$	345
43. Ákærvaldið gegn Birni Pálssyni. Kærumál. Sauðfjárbaðanir. Birting stjórnvaldsfyrirmæla. Sératkvæði	20 $\frac{1}{4}$	367
44. Ákærvaldið gegn Sigurgeir Einari Karlssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	21 $\frac{1}{4}$	374
45. Ákærvaldið gegn Oddgeiri Guðmundi Guðmundssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	24 $\frac{1}{3}$	376
46. Ákærvaldið gegn Svani Hvítaness Halldórssyni. Áfengislagabrot	27 $\frac{1}{4}$	379

	Dómur	Bls.
47. Guðjón Andrússon gegn Heildverslun Ingvars Helgasonar. Útivistardómur	3/5	391
48. Guðrún Ágústa Ellingsen gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Lögtak. Frávísun frá Hæstarétti	3/5	391
49. Guðrún Ágústa Ellingsen gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Lögtak. Frávísun frá Hæstarétti	3/5	394
50. Hlöðver Örn Vilhjálmsson og Gunnar Fjeldsted gegn Gunnari Júlíussyni. Hafning máls. Málskostnaður	7/5	396
51. Ákærvaldið gegn Hallgrími Péttri Gústafssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	7/5	397
52. Bergur Lárusson gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs, samgönguráðherra vegna Vegagerðar ríkisins og bæjarstjóranum í Kópavogi f. h. Kópavogskaupstaðar. Kærumál. Samlagsaðild. Frávísun	10/5	399
53. Guðmundur J. Þórðarson og Halldóra Sigurðardóttir, eigendur Þvottahússins Drifu s/f gegn Erlu Þórðardóttur. Vinnusamningur. Uppsögn	12/5	413
54. Guðbergur Jónas Márusson gegn Hauki Friðriksyni, Kristínu J. Benediktsdóttur og Almennum tryggingum h/f. Bifreiðar. Skaðabótamál	13/5	424
55. Ákærvaldið gegn Sigurði Arthúr Gíslasyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	13/5	430
56. Jósafat Arngrímsson gegn Ragnari Jónssyni. Hafning máls. Málskostnaður	14/5	436
57. Gjaldheimtan í Reykjavík gegn Þjóðleikhússtjóra f. h. Þjóðleikhússins og gagnsök. Fasteignaskattur. Sératkvæði	20/5	437
58. Viðlagasjóður gegn Oddi Bragasynt. Viðlagasjóður. Stjórnvaldsreglur. Sératkvæði	20/5	447
59. Einar B. Pálsson, Gunnar Sigurðsson, Guttormur Þormar, Loftur Þorsteinsson og Ragnar Ingimarsson gegn Háskóla Íslands, menntamálaráðherra f. h. menntamálaráðuneytis og fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og gagnsök. Þóknun fyrir nefndarstörf	25/5	456
60. Ákærvaldið gegn Kristjáni Péturssyni og Hauki Guðmundssyni. Kærumál. Réttarneitanir	25/5	469
61. Hlöðver Örn Vilhjálmsson og Guðfinnur Jónsson gegn Kristjáni Júlíussyni. Nauðungaruppböð. Skuldabréf. Greiðslufall	26/5	474
62. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Braga Jósefssyni. Útivistardómur	2/6	481
63. Hlöðver Örn Vilhjálmsson gegn J. P. Innréttingum. Útivistardómur	2/6	481
64. Ákærvaldið gegn Sigurvin Helgasyni. Kærumál.		

		Dómur	IX Bl.
Gæsluvarðhald	2/6	482	
65. Ákærvaldið gegn Sigurbergi Kristjánssyni. Kærumál. Dómsátt úr gildi felld	8/6	487	
66. Fjármálaráðherra og samgöngumálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Snorra Guðmundssyni. Vinnuslys. Skaðabótamál	10/6	489	
67. Pétur Björnsson, Cudogler h/f og Trygging h/f gegn Ragnari Björnssyni og gagnsök. Bifreiðar. Skaðabótamál	14/6	503	
68. Jósafat Arngrímsson og Kyndill h/f gegn Ólafi Ólafssyni, Stefáni Jónssyni og Kristjáni Kristjánsyni og gagnsök. Vixilmál	14/6	515	
69. Ákærvaldið gegn Sigurgeiri Einari Karlssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	15/6	522	
70. Ákærvaldið gegn Ebenezer Þórðarsyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	15/6	524	
71. Bjarni Hafsteinn Geirsson gegn þrotabúi Skeljafells h/f. Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur	16/6	527	
72. Tryggvi G. Friðriksson gegn þrotabúi Skeljafells h/f. Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur ..	16/6	533	
73. Hörður Árnason gegn þrotabúi Skeljafells h/f. Kærumál. Frávísunardómur úr gildi felldur	16/6	539	
74. Gylfi Guðmundsson gegn Kristjáni Gíslasyni. Kærumál. Áskorunarmál. Frávísun staðfest	16/6	545	
75. Tímaritið Skák gegn Ingólfsprenti h/f. Skuldamál. Samdómendur. Hafning gagnsakar	18/6	546	
76. Flosi Jónsson gegn Rannveigu Höskuldsdóttur. Kærumál. Hjónaskilnaður. Fjárskipti. Úrskurður úr gildi felldur	22/6	560	
77. Landsbanki Íslands, útibúið á Ísafirði, gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs. Ábyrgð ríkissjóðs vegna mistaka við afsagnargerð víxla	23/6	563	
78. Haraldur Böðvarsson & Co. h/f gegn Huldari Ágústssyni. Skiprúmssamningur. Uppsögn. Vélstjóri	24/6	578	
79. Haraldur Böðvarsson & Co. h/f gegn Oddi Gíslasyni. Skiprúmssamningur. Uppsögn. Skipstjóri	24/6	586	
80. Sigurður Guðmundsson gegn Jóni Hassing. Fasteignakaup. Gallar. Skaðabætur	28/6	594	
81. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Sigurjóni H. Ingasyni og borgarstjóranum í Reykjavík f. h. borgarsjóðs og Sigurjón H. Ingason gegn fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs og borgarstjóranum í Reykjavík f. h. borgarsjóðs. Lögreglumenn. Skaðabætur. Sératkvæði	2/7	621	

82. Iðnaðarbanki Íslands h/f, Félag íslenskra iðnrekenda og Landssamband iðnaðarmanna gegn Húsa-tryggingum Reykjavíkur og Guðmundi Jónssyni borgardómara. Kærumál. Dómarar. Úrskurður úr úr gildi felldur	$\frac{2}{7}$	653
83. Mínerva Karlotta Aðalsteinsdóttir gegn Jóni Sigurðssyni og gagnsök. Forræði barna. Hjónaskilnaður. Sératkvæði	$\frac{5}{7}$	656
84. Ákærvaldið gegn Guðmundi Kristjónssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	$1\frac{5}{9}$	666
85. Páll Árnason gegn Goða h/f. Fasteignakaup	$2\frac{4}{9}$	680
86. Ákærvaldið gegn Sigurði Kort Hafsteinssyni. Þjófnaður. Líkamsárás	$2\frac{4}{9}$	692
87. Arnbjörn Ólafsson, Einar Ólafur Arnbjarnarson, Arnbjörn Hjörleifur Arnbjarnarson og Arnbjörn Ólafsson f. h. Aðalheiðar Ernu Arnbjarnardóttur gegn Sigurði Sigurgeirssyni, og Arnbjörn Ólafsson gegn Sigurði Sigurgeirssyni. Kærumál. Kæruheimild. Frávísun	$2\frac{8}{9}$	713
88. Guðmundur Páll Kristjánsson gegn Energoprojekt og Bjarna Pálssyni. Kærumál. Frávísun. Vanreifun	$2\frac{8}{9}$	720
89. Sigurbjörn Eiríksson gegn innheimtumanni ríkissjóðs í Rangárvallasýslu. Útivistardómur	$\frac{1}{10}$	726
90. Sigurbjörn Eiríksson gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Útivistardómur	$\frac{1}{10}$	727
91. Gunnar Aðalsteinsson f. h. Tryggva Gunnarssonar gegn Sambandi íslenskra samvinnufélaga. Útivistardómur	$\frac{1}{10}$	727
92. Fjármálaráðherra f. h. ríkissjóðs gegn Steindóri Guðmundssyni. Útivistardómur	$\frac{1}{10}$	728
93. Sigurður Jónsson gegn Helga Péturssyni. Útivistardómur	$\frac{1}{10}$	728
94. Miðbæjarframkvæmdir s/f gegn Bjargmundi Björgvinssyni. Útivistardómur	$\frac{1}{10}$	729
95. Miðbæjarframkvæmdir s/f gegn Ómari Arasyni. Útivistardómur	$\frac{1}{10}$	729
96. Elín Ólafsdóttir gegn Sigurði M. Helgasyni skiptaráðanda f. h. þrotabús Magnúsar R. Magnússonar og gagnsök. Gjaldþrot. Riftun kaupmála	$\frac{1}{10}$	730
97. Guðrún Einarsdóttir gegn Birgi Þorvaldssyni og Unnsteini Beck skiptaráðanda. Kærumál. Kröfu um, að dómari viki sæti, synjað	$\frac{6}{10}$	735
98. Ábyrgð h/f gegn Sigurði Þórðarsyni. Bifreiðar. Endurkrafa váttryggingarfélags	$1\frac{2}{10}$	739
99. Ákærvaldið gegn Sigþóri Guðjónssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum. Sakar-		

	Dómur	Bls.
kostnaður	1 $\frac{4}{10}$	741
100. Ákærvaldið gegn Svavari Bjarnasyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	1 $\frac{4}{10}$	744
101. Sigurður Leifsson gegn Sigurði Hallgrímssyni. Synjað um útburð. Sératkvæði	1 $\frac{5}{10}$	750
102. Sigfús J. Johnsen gegn Tryggingamiðstöðinni h/f. Sjóvátrygging	1 $\frac{5}{10}$	755
103. Ákærvaldið gegn Geir Egilssyni. Fjárdráttur	1 $\frac{9}{10}$	810
104. Ákærvaldið gegn Kristjáni Jóni Jóhannssyni. Kærumál, Gæsluvarðhald	2 $\frac{0}{10}$	837
105. Pólarminkur h/f gegn Guðlaugi Guðmannssyni. Dómskuld greidd eftir uppsögn héraðsdóms	2 $\frac{2}{10}$	839
106. Ákærvaldið gegn Ívari Erni Ingólfssyni. Kærumál. Frávísun	2 $\frac{2}{10}$	854
107. Ólafur Markússon gegn Kjartani Óskarssyni og Almennum tryggingum h/f og gagnsök. Bifreiðar. Skaðabótamál	2 $\frac{6}{10}$	863
108. Vésteinn Lúðvíksson, Sigrún Júlíusdóttir og Samvinnutryggingar g/t gegn James Bardin Campell og gagnsök. Bifreiðar. Skaðabótamál	2 $\frac{6}{10}$	874
109. Bragi Björnsson, Fanney Björnsdóttir, Friðrik Björnsson, Pétur Björnsson, Samúel Björnsson og Þórarinn S. Björnsson gegn Miðnesi h/f og skilanefnd Garðs h/f aðallega og fjármálaráðherra og utanríkisráðherra f. h. ríkissjóðs til vara. Ómerking. Frávísun	2 $\frac{8}{10}$	896
110. Sigurbjörn Eiríksson gegn innheimtumanni ríkissjóðs í Kjósarsýslu og Gjaldheimtunni í Reykjavík. Útivist. Ómaksbætur	2 $\frac{9}{10}$	902
111. Einar M. Jóhannesson gegn Hauki Benediktssyni. Útivistardómur	1 $\frac{1}{11}$	903
112. Einar M. Jóhannesson gegn Hauki Benediktssyni. Útivistardómur	1 $\frac{1}{11}$	903
113. Búnaðarbanki Íslands gegn dánarbúi Björns Jónssonar. Útivistardómur	1 $\frac{1}{11}$	904
114. Ákærvaldið gegn Þórði Ingva Sigurðssyni. Bifreiðar. Brot gegn umferðarlögum og áfengislögum	1 $\frac{1}{11}$	904
115. Bæjarútgerð Hafnarfjarðar og Vélsmiðja Hafnarfjarðar h/f gegn Almennum Tryggingum h/f og Bjarni R. Guðmundsson, þrotabú Haralds Á. Júlíussonar og þrotabú Hreiðars Júlíussonar gegn Almennum Tryggingum h/f. Sjóvátrygging. Veðhafar. Sératkvæði	1 $\frac{0}{11}$	908
116. Sveinbjörn Árnason gegn Kristjáni H. Jónssyni og Klemens Jónssyni, Landamerkjамál	1 $\frac{5}{11}$	933
117. Flosi Jónsson gegn Rannveigu Jónsdóttur. Kæru-		

	Dómur	Bls.
mál. Hjónaskilnaður. Fjárskipti. Úrskurður úr gildi felldur	17/11	941
118. Ákærvaldið gegn Guðjóni Skarphéðinssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	20/11	944
119. Hulda S. Fjeldsted gegn Theodóri J. Jónssyni og gagnsök. Skuldamál. Fógetagerð úr gildi felld	22/11	948
120. Guðný Vilhelmina Karlsdóttir gegn Fanneyju Vilhjálmisdóttur Krebs, Guðnýju Kristínu Vilhjálmisdóttur Einarsson, Maríu Vilhjálmisdóttur, Sólrunu Vilhjálmisdóttur og Þórarni Vilhjálmssyni, börnum Einars Vilhjálmssonar, þeim Birnu Einarsdóttur, Gunnari Einarssyni, Hrafnhildi Einarsdóttur, Karli Axeli Einarssyni, Kristjáni Einarssyni, Maríu Einarsdóttur, Rúnari Einarssyni og Vilhjálm Einarssyni og Unnsteini Beck skiptaráðanda í Reykjavík f. h. dánarbús Karls Axels Vilhjálmssonar. Erfðamál. Skipti	22/11	955
121. Guðmundur Magnússon gegn Málningarþjónustunni h/f. Verksamningur. Tilboð. Afsláttur	22/11	963
122. Útgerðarfélag Akureyringa h/f gegn Landhelgisgæslu Íslands f. h. eiganda og áhafnar v/s Öðins og gagnsök. Björgun. Sjóréttur	23/11	974
123. Paul R. Smith gegn Íris Guðnadóttur. Hjónaskilnaður. Ógilding skilnaðarskilmála. Málflytjendur. Umboð	24/11	984
124. Helgi Indriðason gegn dánarbúi Kristjáns Jónssonar og gagnsök. Bifreiðaárekstur. Skaðabótamál ...	24/11	1005
125. Aðalsteinn Gíslason og Ingiríður Leifsdóttir gegn Gjaldheimtunni í Reykjavík. Skattamál. Gagnkvæm ábyrgð hjóna á sköttum. Sératkvæði	26/11	1011
126. Ákærvaldið gegn Sigurpáli Eiríki Garðarssyni. Kærumál. Gæsluvarðhald	29/11	1017
127. M gegn H. Óskað álitgerðar lækna ráðs	30/11	1019
128. Árni Valdimarsson gegn Gunnari Tómassyni. Útivistardómur	1/12	1020
129. Jónas Guðmundsson gegn Þuríði Guðmundsdóttur persónulega og f. h. dánarbús Guðrúnar Guðmundsdóttur, Þórarni Sæmundssyni og Friði Guðmundsdóttur. Útivistardómur	1/12	1020
130. Ákærvaldið gegn Erni Ingólfssyni. Fiskveiðabrot ..	3/12	1021
131. Marco h/f gegn Viggó Helgasyni. Tilboð. Samningsgerð. Skaðabætur	9/12	1030
132. Sigurður M. Helgason skiptaráðandi f. h. dánarbús Guðmundar J. Magnússonar gegn Hreiðari Svavarsyni og til réttargæslu Unnsteini Beck skiptaráðanda f. h. dánarbús Margeirs J. Magnússonar. Synj-		

un innsetningargerðar. Valdmörk fógeta- og skiptaréttar	14 $\frac{1}{12}$	1042
133. Vilborg Guðmundsdóttir gegn Haraldi Jónssyni, Sigríði Haraldsdóttur og Brunabótafélagi Íslands g/t, og Guðrún Jósepsdóttir og Hagtrygging h/f gegn Haraldi Jónssyni. Bifreiðaárekstur. Skaðabótamál..	14 $\frac{1}{12}$	1048
134. Agnar Angantýsson gegn bæjarstjóranum í Vestmannaeyjum f. h. Vestmannaeyjakaupstaðar. Vinnusamningur. Opinberir starfsmenn	17 $\frac{1}{12}$	1059
135. Einar Birgir Sigurjónsson gegn bæjarstjóranum í Vestmannaeyjum f. h. Vestmannaeyjakaupstaðar. Vinnusamningur. Opinberir starfsmenn	17 $\frac{1}{12}$	1066
136. Jósafat Arngrímsson gegn Ragnari Jónssyni og gagnsök. Fjárnámssgerð staðfest	17 $\frac{1}{12}$	1072
137. Ákæruvaldið gegn Guðbjarti Þórði Pálssyni. Kærumál. Gæsluvarðhaldsúrskurður ómerktur. Sér- atkvæði	18 $\frac{1}{12}$	1075
138. Guðbjartur Kristinsson fyrir sjálfan sig og vegna ófjárráða barna sinna, Guðbjargar, Hafþórs, Kristins og Jóhönnu gegn Sigurbergi Baldurssyni, Friðbergi Þór Leóssyni og Sjóvátryggingarfélagi Íslands h/f. Bifreiðar. Skaðabótamál. Sýkna	20 $\frac{1}{12}$	1080
139. Jón Magnússon gegn Herði Helgasyni. Verðtrygging. Gengi	20 $\frac{1}{12}$	1101
140. Kristján Bjarnason gegn hreppsnefnd Dyrhólahrepps f. h. hreppsins, Guðjóni Þorsteinssyni og Óskari Þorsteinssyni. Forkaupsréttur	21 $\frac{1}{12}$	1105
141. Kyndill h/f gegn Ragnari Jónssyni og gagnsök. Fjárnám. Frávísun. Sératkvæði	21 $\frac{1}{12}$	1118

II. NAFNASKRÁ.

A. Einkamál.

	Bls.
Aðalheiður Erna Arnbjarnardóttir	713
Aðalsteinn Gíslason	1011
Agnar Angantýsson	1059
Almennar Tryggingar h/f	121, 424, 863, 908
Arnbjörn Hjörleifur Arnbjarnarson	713
Arnbjörn Ólafsson	713
Atli Eiríksson, dánarbú	345
Ábyrgð h/f	739
Áhöfn v/s Óðins	974
Árni Valdimarsson	1020
Ásdis Jóhannesdóttir	286
Ásgeir Hafliðason	300
Ásgeir Þorleifsson	72
Beck, Unnsteinn, skiptaráðandi	734, 955, 1042
Bergur Jörgensen	3
Bergur Lárusson	399
Birgir Þorvaldsson	735
Birgir Viðarsson	22
Birna Einarsdóttir	955
Bílaverkstæði Sigurðar Helgasonar	334
Bjargmundur Björgvinsson	729
Bjarni Hafsteinn Geirsson	527
Bjarni R. Guðmundsson	908
Bjarni Magnússon	197
Bjarni Pálsson	720
Bjarni Thorarensen	184
Björn Fr. Björnsson skiptaráðandi	197
Björn Jónsson, dánarbú	904
Borgarsjóður Reykjavíkur	621
Borgarstjórinn í Reykjavík	621
Bragi Björnsson	896
Bragi Jósefsson	481
Brunabótafélag Íslands g/t	334, 1048
Búnaðarbanki Íslands	904
Bæjarsjóður Hafnarfjarðar	3
Bæjarstjórinn í Hafnarfirði	3
Bæjarstjórinn í Kópavogi	339
Bæjarstjórinn í Vestmannaeyjum	1059, 1066

	Bls.
Bæjarútgerð Hafnarfjarðar	908
Campell, James Bardin	874
Cudogler h/f	503
Dánarbrú Atla Eiríkssonar	345
Dánarbrú Björns Jónssonar	904
Dánarbrú Guðjóns Halldórs Benediktssonar	121
Dánarbrú Guðmundar J. Magnússonar	1042
Dánarbrú Guðrúnar Guðmundssonar	1029
Dánarbrú Jónasar Kristjánssonar	212
Dánarbrú Karls Axels Vilhjálmssonar	955
Dánarbrú Kristjáns Jónssonar	1005
Dánarbrú Margeirs J. Magnússonar	1042
Dánarbrú Þorgeirs Tómassonar	197
Dánarbrú Þóru Þorsteinsdóttur	197
Dofri h/f	184
Dómsmálaráðherra	334
Drífa, þvottahús	413
Dyrhólahreppur	1105
Eigendur v/s Óðins	974
Einar Ólafur Arnþjarnarson	713
Einar M. Jóhannesson	903
Einar B. Pálsson	456
Einar Birgir Sigurjónsson	1066
Einar Vilhjálmsson	955
Einarsson, Guðný Kristín Vilhjálmsdóttir	955
Elías Tómasson	197
Elín Ólafsdóttir	730
Ellingsen, Guðrún Ágústa	391, 394
Emma Þorsteinsdóttir	26
Energoprojekt	720
Erla Þórðardóttir	413
Fanney Björnsdóttir	896
Fanney Vilhjálmsdóttir Krebs	955
Félag íslenskra iðnrekenda	653
Fjármálaráðherra 3, 72, 96, 334, 399, 456, 481, 489, 563, 621, 728,	896
Flosi Jónsson	560, 941
Fjeldsted, Gunnar	396
Fjeldsted, Hulda S.	948
Friðbergur Þór Leósson	1080
Friðrik Björnsson	896
Fríða Guðmundsdóttir	1020
Garður h/f, skilaneftnd	896
Gjaldheimtan í Reykjavík	391, 394, 727, 902, 1011
Guðbergur Jónas Márússon	424
Guðbjartur Kristinnson	1080
Guðbjörg Guðbjartsdóttir	1080

	Bls.
Guðbjörn Pétursson	197
Guðfinnur Jónsson	474
Guðjón Andrésson	391
Guðjón Halldór Benediktsson, dánarbú	121
Guðjón Þorsteinsson	1195
Guðlaugur Aðalsteinsson	3
Guðlaugur Guðmannsson	839
Guðmundur J. Magnússon, dánarbú	1042
Guðmundur Jónsson borgardómari	653
Guðmundur J. Þórðarson	413
Guðmundur K. Guðnason	145
Guðmundur Kristmundsson	82
Guðmundur Magnússon	963
Guðmundur Páll Kristjánsson	720
Guðmundur Tómasson	197
Guðný Kristín Vilhjálmisdóttir Einarsson	955
Guðný Vilhelmina Karlsdóttir	955
Guðrún Ágústa Ellingsen	391, 394
Guðrún Einarsdóttir	735
Guðrún Guðmundsdóttir, dánarbú	1020
Guðrún Ingólfisdóttir	286
Guðrún Jósepsdóttir	1048
Goði h/f	680
Grímur Magnússon	197
Gunnar Aðalsteinsson	727
Gunnar Einarsson	955
Gunnar Fjeldsted	396
Gunnar H. Gunnarsson	121
Gunnar Júlíusson	396
Gunnar Sigurðsson	456
Gunnar Tómasson	1020
Gunnar Þorsteinsson	26
Guttormur Þormar	456
Gylfi Guðmundsson	545
H	1019
Haf h/f	59
Hafnarberg h/f	164
Hafþór Guðbjartsson	1080
Hagtrygging h/f	1048
Halldór Halldórsson	164
Halldóra Sigurðardóttir	413
Haraldur Böðvarsson & Co. h/f	578, 586
Haraldur Jónasson	1048
Haraldur H. Júlíusson, protabú	908
Hassing, Jón	594
Haukur Benediktsson	903

	Bls.
Haukur Friðriksson	424
Háskóli Íslands	456
Heildverslun Ingvars Helgasonar	391
Hekla h/f	300
Helgi Indriðason	1005
Helgi Pétursson	728
Helgi Þórarinnsson	175
Hellir s/f	175
Hjördis Guðmundsdóttir	197
Hlökkver Örn Vilhjálmsson	396, 474, 481
Holt, hótél	161
Hótél Holt	161
Hrafnhildur Einarsdóttir	955
Hrafnhildur Hrafnisdóttir	286
Hreiðar Júlíusson, þrotabú	908
Hreiðar Svavarsson	1042
Hreppsnefnd Dyrhólahrepps	1105
Hulda Jósefsdóttir	13
Huida S. Fjeldsted	948
Huldar Ágústsson	578
Húsatryggingar Reykjavíkur	653
Hörður Árnason	539
Hörður Helgason	1101
Iðnaðarbanki Íslands h/f	653
Ingibjörg Ingólfisdóttir	286
Ingiríður Leifsdóttir	1011
Ingólfur Bjarnason	286
Ingólfsprent h/f	546
Ingvar Björnsson	3
Ingvar Helgason, heildverslun	391
Innheimtumaður ríkissjóðs í Kjósarsýslu	902
Innheimtumaður ríkissjóðs í Rangárvallasýslu	716
Íris Guðnadóttir	984
James Bardin Campell	874
J. & B. Auto Wholesalers Inc.	284
J. P. Innréttingar	481
Johnsen, Sigfús J.	755
Jóhanna Guðbjartsdóttir	1080
Jóhanna Guðlaugsdóttir	319
Jóhanna F. Karlsdóttir	145
Jón V. Guðjónsson	90
Jón Hassing	594
Jón Magnússon	1101
Jón Sigurðsson	656
Jón Thorarensen	184
Jón Tómasson	197

	Bls.
Jón Þorsteinsson	26
Jónas Guðmundsson	1020
Jónas Kristjánsson, dánarbú	212
Jósafat Arngrímsson	132, 436, 515, 1072
Jørgensen, Bergur	3
Karl Axel Einarsson	955
Karl Axel Vilhjálmsen, dánarbú	955
Kjartan Óskarsson	863
Klemens Jónsson	933
Kópavogskaupstaður	399
Krebs, Fanney Vilhjálmsdóttir	955
Kristinn Guðbjartsson	1080
Kristín J. Benediktsdóttir	424
Kristján Bjarnason	1195
Kristján Einarsson	955
Kristján Gíslason	545
Kristján H. Jónsson	933
Kristján Jónsson, dánarbú	1005
Kristján Júlíusson	474
Kristján Kristjánsson	515
Kyndill h/f	132, 1118
Landhelgisgæsla Íslands	72, 974
Landleiðir h/f	319
Landsbanki Íslands, útibúið á Ísafirði	563
Landssamband iðnaðarmanna	653
Lárus Jónsson	284
Leó Garðar Ingólfsson	334
Loftur Þorsteinsson	456
M	1019
Magnús Magnússon	197
Magnús R. Magnússon, þotabú	730
Magnús Markússon	197
Magnús Thorberg	161
Magnþóra Magnúsdóttir	197
Marco h/f	1030
Margeir J. Magnússon, dánarbú	1042
María Guðfinna Andrésdóttir	138
María Einarsdóttir	955
María Helgadóttir	72
María Vilhjálmsdóttir	955
Málningarþjónustan h/f	963
Menntamálaráðherra	456
Menntamálaráðuneytið	456
Miðbæjarframkvæmdir s/f	729
Miðnes h/f	896
Mínerva Karlotta Aðalsteinsdóttir	656

	Bls.
Oddur Bragason	447
Oddur Gíslason	586
Oddviti Sveinsstaðahrepps	232
Óðinn, v/s, áhöfn	974
Óðinn, v/s, eigendur	974
Ok h/f, þrotabú	22
Ólafur Guðmundsson	197
Ólafur Markússon	863
Ólafur Ólafsson	515
Olíufélagið Skeljungur h/f, umboð í Hafnarfirði	79
Ómar Arason	729
Óskar Guðmundsson	197
Óskar Þorsteinsson	1105
Paul R. Smith	984
Páll Árnason	680
Páll Sigurðsson	345
Páll S. Pálsson hæstaréttarlögmaður	284
Pétur Björnsson	503, 896
Pólarminnur h/f	839
Ragnar Björnsson	593
Ragnar Jónsson	436, 1072, 1118
Ragnar Ingimarsson	456
Rannveig Ingimundardóttir	232
Rannveig Jónsdóttir	941
Rannveig Höskuldsdóttir	560
Reynir Eyjólfsson	79
Ríkissjóður 3, 72, 96, 334, 399, 456, 489, 563, 621, 726, 728, 896,	902
Rúnar Einarsson	955
Rögnvaldur Árnason	212
Samband íslenskra samvinnufélaga	727
Samgönguráðherra	399, 489
Samúel Björnsson	896
Samvinnubanki Íslands	72
Samvinnutryggingar g/t	121, 212, 319, 874
Sigfús J. Johnsen	755
Sigríður Haraldsdóttir	1048
Sigríður Ingólfssdóttir	286
Sigríður Magnúsdóttir	197
Sigrún Júlíusdóttir	874
Sigurður Antonsson	750
Sigurður Axel Axelsson	138
Sigurður Guðmundsson	594
Sigurður Helgason, bílaverkstæði	334
Sigurður Jónsson	90, 728
Sigurður Leifsson	750
Sigurður M. Helgason skiptaráðandi	730, 1042

	Bls.
Sigurður Sigurgeirsson	713
Sigurður Þórðarson	739
Sigurbergur Baldursson	1080
Sigurbjörn Eiríksson	726, 727, 902
Sigurjón Á. Ingason	621
Sjóváttryggingarfélag Íslands h/f	1080
Skák, tímarit	546
Skeljafell h/f, þrotabú	527, 533, 539
Skeljungur h/f, olíufélag, umboð í Hafnarfirði	79
Skilanefnd Garðs h/f	896
Skiltagerðin Veghús	132
Smith, Paul R.	984
Snorri Guðmundsson	489
Sólrún Vilhjálmstöddir	955
Stefán Jónsson	515
Steindór Gunnarsson	728
Steypustöðin h/f	59
Sveinbjörg Ágúststöddir	82
Sveinbjörn Árnason	933
Sveinn Jónsson	96
Sveinn H. Valdimarsson hæstaréttarlögmaður	22
Sveinsstaðahreppur	232
Sædýrasafnið í Hafnarfirði	145
Sævar Baldursson	13
Sævar Helgason	132
Theodór J. Jónsson	948
Thorarensen, Bjarni	184
Thorarensen, Jón	184
Thorberg, Magnús	161
Tímaritið Skák	546
Tómas Guðmundsson	197
Trygging h/f	503
Tryggingamiðstöðin h/f	755
Tryggvi G. Frøriksson	533
Tryggvi Gunnarsson	727
Unnsteinn Beck skiptaráðandi	735, 955, 1042
Umboð Olíufélagsins Skeljungs h/f í Hafnarfirði	79
Útanríkisráðherra	896
Útgerðarfélag Akureyringa h/f	974
Valur Simonarson	3
Vegagerð ríkisins	399
Veghús, skiltagerð	132
Vestmannaeyjakaupstaður	1054, 1066
Vélsmiðja Hafnarfjarðar h/f	908
Vésteinn Lúðvíksson	874
Viðar Þórðarson	22

Viðlagasjóður	447
Viggó Helgason	1030
Vilborg Guðmundsdóttir	1048
Vilhjálmur Einarsson	955
Þjóðleikhúsið	437
Þjóðleikhússtjóri	437
Þorgeir Tómasson, dánarbú	197
Þorsteinn Aðalsteinsson	26
Þorsteinn Magnússon	197
Þorsteinn Þorsteinsson	26
Þormar, Guttormur	456
Þórður Árelíusson	79
Þóra Þorsteinsdóttir, dánarbú	197
Þórarinn S. Björnsson	896
Þórarinn Sæmundsson	1020
Þórarinn Vilhjálmsson	955
Þrotabú Haralds H. Júlíussonar	908
Þrotabú Hreiðars Júlíussonar	908
Þrotabú Magnúsar R. Magnússonar	730
Þrotabú Oks h/f	22
Þrotabú Skeljafells h/f	527, 533, 539
Þuríður Guðmundsdóttir	1020
Þvottahúsið Drífa	413

B. *Opinber mál.*

Ásgeir Ebenezer Þórðarson	524
Björn Pálsson	367
Einar Gunnar Bollason	219
Geir Egilsson	810
Guðbjartur Þórður Pálsson	1075
Guðmundur Kristjánsson	676
Guðjón Skarphéðinsson	944
Halldór Sveinbjörn Kristjánsson	29
Hallgrímur Pétur Gústafsson	397
Haukur Guðmundsson	569
Ívar Örn Ingólfsson	854
Kristján Jón Jóhannsson	837
Kristján Pétursson	469
Lárus Svavarsson	248
Magnús Helgi Kristjánsson	248
Magnús Leopoldsson	73, 205
Oddgeir Guðmundur Guðmundsson	376
Olsen, Valdemar	76, 207
Ólafur Gestsson	129
Sigurður Arthúr Gíslason	430
Sigurður Kort Hafsteinsson	692

	Bls.
Sigurbergur Kristjánsson	487
Sigurbjörn Eiríksson	282
Sigurgeir Einar Karlsson	1, 374, 522
Sigurpáll Eiríkur Garðarsson	1017
Sigurvin Helgason	482
Sigþór Guðjónsson	741
Svavar Bjarnason	744
Svanur Hvítaness Halldórsson	379
Valdimar Olsen	76, 207
Þórður Ingvi Sigurðsson	904
Þóranna Bjarnfreðsdóttir	129
Þórir Þórisson	248
Þorsteinn Vilhelmsson	4
Örn Ingólfsson	1021
Örn Ómar Úlfarsson	310

III. SKRÁ

um lög og reglugerðir, samþykktir o. fl., sem vitnað er til
í XLVII. bindi hæstaréttardóma.

1281. *Jónsbók. Mannhelgisbálkur.*

13. kap. — 1049.

1823, 8. janúar. *Opið bréf um testamenti og notarialgerðir.*

— 576.

1850, 25. september. *Tilskipun um nokkrar breytingar á erfðalögum á Íslandi.*

23. gr. — 200, 204.

1877, nr. 23, 14. desember. *Lög um tekjuskatt.*

1. gr. — 245.

2. gr. — 245.

3. gr. — 245.

4. gr. — 245.

5. gr. — 245.

1878, nr. 3, 12. apríl. *Lög um skipti á dánarbúum og félagsbúum o. fl.*
— 560.

33. gr. — 25, 1043.

35. gr. — 1043.

63. gr. — 560, 562, 942, 944.

90. gr. — 25.

100. gr. — 570.

1885, nr. 29, 16. desember. *Lög um lögtak og fjárnám án undanfarins dóms eða sáttar.*

1. gr. — 1015.

10. gr. — 392, 395.

15. gr. — 476.

1887, nr. 18, 4. nóvember. *Lög um veð.*

3. gr. — 475.

1887, nr. 19, 4. nóvember. *Lög um aðför.*

33. gr. — 1072.

45. gr. — 134.

1903, nr. 42, 13. nóvember. *Lög um verslanaskrár, firmu og prókúrumboð.*

— 910.

1905, nr. 14, 20. október. *Lög um fyrningu skulda og annarra kröfuréttinda.*

3. gr. — 182.

4. gr. — 183.

- 1917, nr. 54, 26. október. Lög um breyting á og viðauka við lög nr. 23, 14. desember 1877.
— 246.
- 1919, nr. 41, 28. nóvember. Lög um landamerki o. fl.
III. kafli — 287, 288.
14. gr. — 933.
16. gr. — 287, 288.
- 1921, nr. 39, 27. júní. Lög um stofnun og slit hjúskapar.
— 657.
59. gr. — 1002, 1004.
- 1921, nr. 46, 27. júní. Lög um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna.
4. gr. — 961.
36. gr. — 956, 961.
- 1921, nr. 57, 27. júní. Lög um afstöðu foreldra til skilgetinna barna.
59. gr. — 1004.
- 1921, nr. 66, 27. júní. Lög um fasteignaskatt.
3. gr. — 234.
- 1921, nr. 74, 27. júní. Lög um tekjuskatt og eignarskatt.
— 246.
- 1922, nr. 39, 19. júní. Lög um lausafjárkaup.
52. gr. — 364.
- 1923, nr. 20, 20. júní. Lög um réttindi og skyldur hjóna.
VII. kafli — 560, 944.
29. gr. — 730, 734.
47. gr. — 570.
- 1924, nr. 4, 11. apríl. Lög um að miða við gullkrónur, sektir fyrir landhelgisbrot.
— 1029.
- 1924, nr. 36. Lög um bæjargjöld í Reykjavík.
— 440.
- 1928, nr. 30, 7. maí. Lög um þinglýsing skjala og aflýsing.
— 576.
- 1929, nr. 25, 14. júní. Lög um gjaldþrotaskipti.
25. gr. — 731.
27. gr. — 731, 733, 734.
- 1933, nr. 92, 19. júní. Lög um lögreglumenn.
7. gr. — 622.
- 1933, nr. 93, 19. júní. Vixillög.
— 563.
1. gr. — 515.
19. gr. — 515, 522.
34. gr. — 564, 568, 571.
41. gr. — 1104.
44. gr. — 564.
53. gr. — 568, 571.
74. gr. — 570.

88. gr. — 576.

91. gr. — 568.

92. gr. — 568.

93. gr. — 568.

1936, nr. 7, 1. febrúar. *Lög um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga.*

10. gr. — 928, 1002.

25. gr. — 1002.

30. gr. — 572.

31. gr. — 981.

32. gr. — 572.

1936, nr. 85, 23. júní. *Lög um meðferð einkamála í héraði.*

17. kafli — 531, 1104.

5. gr. — 162.

30. gr. — 653, 656.

33. gr. — 576.

34. gr. — 563, 576, 577.

36. gr. — 90, 93, 94, 735.

39. gr. — 93.

41. gr. — 547.

45. gr. — 25, 1064, 1071.

46. gr. — 25, 28, 724, 725, 1065, 1071.

47. gr. — 400, 408, 409, 410, 4111, 457.

53. gr. — 346, 909, 1005.

54. gr. — 527, 533, 539.

69. gr. — 60.

77. gr. — 81.

78. gr. — 716, 719.

88. gr. — 532, 538, 544.

95. gr. — 546.

96. gr. — 545.

104. gr. — 25, 132.

105. gr. — 532, 538, 544.

106. gr. — 133.

113. gr. — 719, 933.

118. gr. — 548, 549, 740.

177. gr. — 1004.

180. gr. — 532, 538, 544.

190. gr. — 561.

200. gr. — 133, 288, 658.

201. gr. — 547.

205. gr. — 547, 654.

206. gr. — 522, 1102.

223. gr. — 561.

1937, nr. 69, 31. desember. *Lög um tekjur bæjar- og sveitarfélaga*

og eftirlit með fjárstjórn bæjar- og sveitarstjórna.

— 440.

4. gr. — 234.

1938, nr. 47, 11. júní. Lög um fasteignasölu.

1. gr. — 173.

4. gr. — 173.

6. gr. — 172, 173.

1940, nr. 19, 12. febrúar. Almenn hegningarlög.

XVII. kafli — 398.

XXII. kafli — 75, 78, 209, 211, 283.

XXVI. kafli — 398, 1079.

2. gr. — 741, 744, 905, 1022.

20. gr. — 248, 249.

57. gr. — 12, 278, 279, 281, 712.

60. gr. — 711.

67. gr. — 250.

69. gr. — 380, 381, 390.

71. gr. — 741.

72. gr. — 712, 905.

74. gr. — 12, 389.

75. gr. — 12.

76. gr. — 274, 275, 276, 278, 280, 712.

77. gr. — 274, 276, 277, 279, 280, 711, 712.

78. gr. — 274, 276, 277, 278, 279, 711, 712.

155. gr. — 248, 254, 256, 257, 694, 706, 707, 1019.

211. gr. — 374.

217. gr. — 275, 692, 693, 694, 700, 704.

218. gr. — 4, 118, 377, 692, 700.

219. gr. — 311, 317, 318.

231. gr. — 482.

244. gr. — 248, 249, 254, 255, 256, 257, 274, 275, 276, 278, 377, 693,
694, 696, 706.

245. gr. — 1019.

247. gr. — 695, 811, 812, 836.

248. gr. — 274, 276.

253. gr. — 555.

257. gr. — 257, 274, 275, 276.

259. gr. — 274, 275, 276.

264. gr. — 183.

1940, nr. 50, 12. febrúar. Lög um lögreglumenn.

7. gr. — 622.

1941, nr. 46, 27. júní. Landskiptalög.

1. gr. — 27.

3. gr. — 28.

4. gr. — 28.

5. gr. — 28.

6. gr. — 27, 28.
46. gr. — 28.
1942, nr. 21, 20. maí. *Lög um stríðsgróðaskatt.*
— 246.
1942, nr. 61, 4. júlí. *Lög um málflytjendur.*
4. gr. — 984, 1002.
1943, nr. 64, 16. desember. *Lög um birtingu laga og stjórnvalda-
erinda.*
3. gr. — 369.
1943, nr. 65, 16. desember. *Lög um dómsmálastörf, lögreglustjórn,
gjaldheimtu o. fl. í Reykjavík.*
— 287.
1944, nr. 33, 17. júní. *Stjórnarskrá lýðveldisins Íslands.*
40. gr. — 243.
65. gr. — 75, 78, 206, 209, 212, 283, 398, 485, 486, 525, 526, 679, 839,
1019, 1079.
67. gr. — 237, 243, 244, 245, 246, 247.
69. gr. — 173, 448.
77. gr. — 243.
1944, nr. 61, 31. október. *Lög um byggingarmálefni Reykjavíkur.*
— 855.
1945, nr. 67, 12. apríl. *Lög um fasteignaskatt til bæjar- og hrepps-
félaga og Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga.*
— 440.
4. gr. — 234.
1947, nr. 80, 5. júní. *Framfærslulög.*
3. gr. — 143.
1947, nr. 86, 5. júní. *Lög um Þjóðleikhús.*
— 440.
2. gr. — 438, 443.
12. gr. — 439.
1947, nr. 87, 5. júní. *Lög um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna.*
3. gr. — 961.
6. gr. — 143.
8. gr. — 139, 142, 1004.
14. gr. — 139.
1947, nr. 95, 5. júní. *Lög um lögræði.*
39. gr. — 475.
1948, nr. 36, 1. apríl. *Lög um sóknargjöld.*
1. gr. — 1014.
3. gr. — 1014.
4. gr. — 1014.
6. gr. — 1015.
1948, nr. 40, 5. apríl. *Lög um kauprétt á jörðum.*
2. gr. — 1105, 1109, 1110, 1115.
3. gr. — 1110.

4. gr. — 1109, 1112, 1116.
5. gr. — 1106, 1110.
6. gr. — 1109, 1111, 1116.
- 1948, nr. 44, 5. apríl. *Lög um vísindalega verndun fiskimiða landgrunnnsins.*
— 1024, 1029.
- 1949, nr. 18, 22. mars. *Lög um kyrrsetningu og lögbann.*
— 561.
12. gr. — 953.
20. gr. — 285, 530, 536, 542.
23. gr. — 530, 536, 542.
- 1949, nr. 57, 25. maí. *Lög um nauðungaruppboð.*
1. gr. — 476.
21. gr. — 475.
- 1950, nr. 22, 19. mars. *Lög um gengisskráningu, launabreytingar, stóreignaskatt, framleiðslugjöld o. fl.*
— 245.
- 1951, nr. 32, 8. mars. *Lög um loðdýrarækt.*
10. gr. — 157.
- 1951, nr. 49, 16. mars. *Lög um sölu lögveða án undangengins lögtaks.*
1. gr. — 235, 236.
- 1953, nr. 157, 4. september. *Reglugerð um mjólk og mjólkurvörur.*
9. gr. — 40.
- 1954, nr. 20, 8. mars. *Lög um váttryggingarsamninga.*
18. gr. — 806, 927.
21. gr. — 927.
22. gr. — 927.
24. gr. — 914, 930.
52. gr. — 912, 927.
54. gr. — 913, 916, 930, 931, 932.
57. gr. — 916.
63. gr. — 806.
- 1954, nr. 38, 14. apríl. *Lög um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins.*
34. gr. — 458, 467.
- 1954, nr. 46, 14. apríl. *Lög um eignarskatt og tekjuskatt.*
— 246.
- 1954, nr. 69, 24. apríl. *Lög um breyting á lögum nr. 41, 28. nóvember 1919 um landamerki o. fl.*
— 933.
- 1955, nr. 22, 3. maí. *Lög um breytingar á almennum hegningarlögum.*
4. gr. — 12, 281, 712.
- 1955, nr. 92, 24. desember. *Lög um laun starfsmanna ríkisins.*
25. gr. — 571.
- 1956, nr. 23, 10. mars. *Lög um varnir gegn útbreiðslu næmra sauðfjársjúkdóma og útrýmingu þeirra.*

3. gr. — 370.
4. gr. — 370.
- 1957, nr. 21, 13. apríl. Lög um dýravernd.
1. gr. — 32, 58.
2. gr. — 32, 58.
13. gr. — 32.
14. gr. — 58.
17. gr. — 32.
18. gr. — 30, 47, 58.
19. gr. — 30, 58.
- 1957, nr. 44, 3. júní. Lög um skatt á stóreignir.
— 245.
3. gr. — 246.
- 1957, nr. 84, 5. júní. Lög um búfjárrækt.
80. gr. — 58.
81. gr. — 58.
86. gr. — 58.
- 1958, nr. 16, 9. apríl. Lög um rétt verkafólks til uppsagnarfrests frá störfum og rétt þess og fastra starfsmanna til launa vegna sjúkdóms- og slysaforfalla.
4. gr. — 422.
- 1959, nr. 61, 24. mars. Reglugerð um umferðarmerki og notkun þeirra.
32. gr. — 886.
- 1959, nr. 19, 24. apríl. Lög um sameign í fjölbýlishúsum.
5. gr. — 689, 690.
- 1959, nr. 23, 27. apríl. Lög um sauðfjárbaðanir.
1. gr. — 370, 371, 373.
2. gr. — 369, 370, 371.
8. gr. — 369, 370, 371, 373.
- 1960, nr. 58, 28. júní. Lög um bann við okri, dráttarvesti o. fl.
7. gr. — 555.
- 1961, nr. 36, 29. mars. Ábúðarlög.
46. gr. — 28.
- 1962, nr. 8, 14. mars. Erfðalög.
1. gr. — 956, 961.
40. gr. — 200.
45. gr. — 200.
60. gr. — 200.
- 1962, nr. 10, 14. mars. Lög um breyting á lögum um réttindi og skyldur hjóna, nr. 20, 20. júní 1923.
— 730.
- 1962, nr. 69, 28. apríl. Lög um tekjustofna sveitarfélaga.
— 439.
6. gr. — 440.
65. gr. — 234.
- 1963, nr. 27, 20. mars. Reglugerð um sauðfjárbaðanir.

1. gr. — 371.
 8. gr. — 369, 370, 373.
- 1963, nr. 21, 23. apríl. *Lög um kirkjugarða.*
26. gr. — 1014.
- 1963, nr. 28, 29. apríl. *Lög um fasteignamat og fasteignaskráningu.*
- 441.
 1. gr. — 622, 649.
 2. gr. — 622, 649.
 6. gr. — 622, 625, 626, 630.
- 1963, nr. 56, 20. apríl. *Lög um lögreglumenn.*
- 648, 1060, 1066.
- 1963, nr. 66, 31. desember. *Siglingalög.*
20. gr. — 983.
 199. gr. — 981, 982, 983.
 216. gr. — 976, 983.
- 1963, nr. 67, 31. desember. *Sjómannalög.*
1. gr. — 592.
 2. gr. — 586, 590.
 3. gr. — 586, 590, 592.
 8. gr. — 590.
 13. gr. — 579, 584, 585.
 34. gr. — 579, 584.
 40. gr. — 583.
- 1963, nr. 71, 30. desember. *Vegalög.*
- X. kafli — 403, 404.
- 1964, nr. 40, 20. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 36, 1. apríl 1948 um sóknargjöld.*
- 1014.
- 1964, nr. 51, 10. júní. *Lög um tekjustofna sveitarfélaga.*
- 441.
 4. gr. — 234.
- 1965, nr. 44, 8. mars. *Reglugerð um þjóðvegi í kaupstöðum og kaup-túnum.*
- 404.
- 1965, nr. 39, 24. mars. *Byggingarsamþykkt Reykjavíkur.*
17. gr. — 855.
 69. gr. — 688, 691, 855, 859.
 73. gr. — 688, 691.
 77. gr. — 855, 859.
 82. gr. — 689, 690.
 88. gr. — 689.
 99. gr. — 855.
 102. gr. — 855.
- 1965, nr. 21, 24. apríl. *Lög um búfjárrækt.*
75. gr. — 58.
 76. gr. — 32, 58.

81. gr. — 32. 58.
- 1965, nr. 90, 7. október. *Lög um tekjuskatt og eignarskatt.*
— 246.
- 1966, nr. 53, 13. maí. *Lög um vernd barna og unglinga.*
19. gr. — 398.
26. gr. — 130.
49. gr. — 130.
- 1966, nr. 62, 13. maí. *Lög um breyting á umferðarlögum nr. 26, 2. maí 1958, og lögum nr. 40, 12. maí 1965 um breyting á þeim lögum.*
— 905.
- 1966, nr. 71, 6. maí. *Lög um verðtryggingu fjárskuldbindinga.*
— 1102.
1. gr. — 1102, 1104.
- 1966, nr. 72, 13. maí. *Lög um atvinnuréttindi vélstjóra á íslenskum skipum.*
7. gr. — 806.
- 1967, nr. 139, 31. ágúst. *Reglugerð um búfjárrækt.*
75. gr. — 45.
- 1968, nr. 22, 12. apríl. *Lög um gjaldmiðil Íslands.*
3. gr. — 453.
- 1968, nr. 25, 23. apríl. *Lög um breyting á víxillögum nr. 93 frá 19. júní 1933.*
1. gr. — 564, 568.
2. gr. — 568.
- 1968, nr. 38, 18. apríl. *Lög um breyting á lögum nr. 21/1957 um dýra-vernd.*
1. gr. — 30, 58.
- 1968, nr. 40, 23. apríl. *Umferðarlög.*
4. gr. — 311, 432, 433.
8. gr. — 488.
25. gr. — 311, 316, 431, 432, 433, 488, 741, 742, 743, 746, 748, 904, 906, 1005.
26. gr. — 311, 316, 317, 432, 433, 1006.
27. gr. — 312, 318, 431, 433.
37. gr. — 126, 211, 317, 429, 1006.
38. gr. — 126, 335, 342, 344.
41. gr. — 126.
45. gr. — 429, 511, 1055.
46. gr. — 425, 429, 886.
47. gr. — 425, 429, 1006, 1007.
48. gr. — 126, 127, 335.
49. gr. — 126, 128, 311, 317, 343, 344, 511.
50. gr. — 312, 318, 1005, 1006.
63. gr. — 504.
58. gr. — 510.

65. gr. — 335, 342.
 67. gr. — 319, 328, 330, 341, 342, 344, 504, 510, 870, 1089, 1099.
 68. gr. — 126, 128, 335, 342, 344, 425, 504, 870, 1049, 1050.
 69. gr. — 128, 319, 335, 342, 425, 504, 510, 875, 1049, 1098.
 70. gr. — 128, 319, 328, 335, 341, 504, 864, 1096.
 73. gr. — 740, 1056.
 74. gr. — 126, 128, 319, 328, 335, 341, 425, 504, 510, 870, 875, 1049, 1083, 1096.
 80. gr. — 311, 312, 318, 42, 433, 488, 741, 742, 743, 746, 748, 904, 906, 1005.
 81. gr. — 312, 318, 432, 433, 435, 488, 741, 743, 746, 748, 905, 906, 907.
- 1968, nr. 49, 1. maí. *Lög um áskorunarmál, viðauki við lög nr. 85, 23. júní 1936 um meðferð einkamála í héraði.*
 — 545.
 1. gr. — 161, 163, 546.
 6. gr. — 161.
 9. gr. — 161.
 11. gr. — 161, 163.
 16. gr. — 161, 163.
- 1968, nr. 79, 31. desember. *Lög um ráðstafanir í sjávarútvegi vegna breytinga gengis íslenskrar krónu.*
 — 918.
- 1969, nr. 12, 17. mars. *Lög um hollustuhætti og heilbrigðiseftirlit.*
 3. gr. — 40.
- 1969, nr. 42, 12. maí. *Lög um afréttarmálefni, fjallaskil o. fl.*
 31. gr. — 157.
- 1969, nr. 59, 28. maí. *Lög um tollheimtu og tolleftirlit.*
 60. gr. — 75, 78, 206, 209, 283.
 61. gr. — 75, 78, 206, 209, 211, 283.
- 1969, nr. 68, 28. maí. *Lög um loðdýrarækt.*
 — 157.
- 1969, nr. 82, 2. júlí. *Áfengislög.*
 18. gr. — 381.
 19. gr. — 381, 384.
 24. gr. — 311, 312, 316, 431, 432, 433, 488, 741, 742, 743, 746, 748, 905, 906, 907, 1005.
 39. gr. — 381, 390.
 42. gr. — 381, 384.
 45. gr. — 311, 433, 488, 741, 742, 743, 746, 748, 906, 1005.
- 1969, nr. 282, 16. nóvember. *Reglugerð um loðdýrarækt.*
 16. gr. — 850, 851.
- 1971, nr. 27, 6. apríl. *Lög um breyting á lögum nr. 87 frá 5. júní 1947 um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna.*
 1. gr. — 139.

- 1971, nr. 67, 19. febrúar. Reglugerð um dýragarða og sýningar á dýrum.
12. gr. — 146, 157, 159.
- 1971, nr. 68, 15. júní. Lög um tekjuskatt og eignarskatt.
3. gr. — 1013, 1015, 1016.
14. gr. — 583, 591.
21. gr. — 246.
46. gr. — 1013.
- 1971, nr. 246, 20. desember. Auglýsing frá fjármálaráðuneyti um gildistöku aðalmats fasteigna 1970.
— 441, 1106.
- 1971, nr. 87, 24. desember. Lög um orlof.
7. gr. — 583, 591.
- 1971, nr. 92, 24. desember. Lög um breyting á lögum nr. 87, 5. júní 1947 um afstöðu foreldra til óskilgetinna barna.
1. gr. — 139, 142.
- 1972, nr. 7, 23. mars. Lög um breyting á lögum nr. 68, 15. júní 1971 um tekjuskatt og eignarskatt.
1. gr. — 1016.
- 1972, nr. 8, 22. mars. Lög um tekjustofna sveitarfélaga.
3. gr. — 237, 239, 240, 241, 243, 244, 246, 440, 444, 446.
4. gr. — 233, 234, 239, 240, 440, 441, 446.
3. gr. — 245, 438, 439, 441, 442, 443, 444, 445.
6. gr. — 442, 443.
7. gr. — 235, 236, 239.
23. gr. — 1013.
32. gr. — 1013.
43. gr. — 446.
44. gr. — 1013.
Ákvæði til bráðabirgða 2. tl. — 239.
- 1972, nr. 89, 7. apríl. Auglýsing um breyting á fasteignamati.
— 440, 446.
- 1972, nr. 56, 29. maí. Lög um lögreglumenn.
5. gr. — 622, 650.
13. gr. — 1060, 1064, 1066, 1071.
- 1972, nr. 60, 26. maí. Lög um stofnun og slit hjúskapar.
VI. kafli — 510, 944.
46. gr. — 662.
47. gr. — 657, 673, 674.
48. gr. — 657, 662, 672, 675.
82. gr. — 657.
- 1972, nr. 74, 27. apríl. Lög um skipan dómsvalds í héraði, lögreglustjórn, tollstjórn o. fl.
2. gr. — 653.
9. gr. — 527, 533, 539, 653.

1972, nr. 76, 27. apríl. *Lög um breyting á lögum nr. 85, 23. júní 1936 um meðferð einkamála í héraði.*

1. gr. — 653.

1972, nr. 320, 19. desember. *Reglugerð um fasteignaskatt.*

6. gr. — 443.

7. gr. — 443.

8. gr. — 433.

10. gr. — 233.

11. gr. — 233.

1972, nr. 109, 31. desember. *Lög um breyting á lögum nr. 87, 24. desember 1971 um orlof.*

— 585, 592.

1973, nr. 4, 7. febrúar. *Lög um neyðarráðstafanir vegna jarðelda í Heimaey.*

— 449, 453, 455.

2. gr. — 453.

3. gr. — 448, 453, 454.

5. gr. — 448, 453.

8. gr. — 1013, 1014.

1973, nr. 62, 27. mars. *Reglugerð um Viðlagasjóð.*

— 449, 453, 455.

4. gr. — 1014.

40. gr. — 448, 450, 452, 454.

44. gr. — 451.

1973, nr. 11, 6. apríl. *Lög um framkvæmd eignarnáms.*

— 400, 403, 404, 411.

2. gr. — 405.

8. gr. — 412.

12. gr. — 405, 406, 412.

17. gr. — 412.

1973, nr. 31, 24. apríl. *Búfjárræktarlög.*

13. gr. — 157.

33. gr. — 157.

58. gr. — 58.

59. gr. — 58.

65. gr. — 58.

1973, nr. 75, 21. júní. *Lög um Hæstarétt Íslands.*

13. gr. — 175, 176, 854.

14. gr. — 175, 176.

16. gr. — 175.

17. gr. — 661.

20. gr. — 146.

21. gr. — 23, 90, 93, 94, 161, 527, 533, 539, 545, 560, 653, 714, 720, 735, 941.

22. gr. — 94.

24. gr. — 94.

27. gr. — 94.
28. gr. — 94.
34. gr. — 661.
36. gr. — 546.
45. gr. — 134, 146, 865, 875, 910.
48. gr. — 233, 547.
53. gr. — 186.
58. gr. — 346, 909, 1005.
- 1973, nr. 80, 10. júlí. *Vegalög*.
X. kafli — 409, 411.
60. gr. — 411.
- 1973, nr. 8, 15. ágúst. *Auglýsing Viðlagasjóðs um greiðslu bóta fyrir ónýtt íbúðarhúsnæði í Vestmannaeyjum*.
— 447, 452, 454.
- 1973, nr. 9, 15. ágúst. *Auglýsing Viðlagasjóðs um bætur fyrir ónýtt atvinnuhúsnæði í Vestmannaeyjum*.
— 452, 454.
- 1973, nr. 102, 27. desember. *Lög um veiðar með botnvörpu, flotvörpu og dragnót í fiskveiðilandhelginni*.
1. gr. — 1023, 1028.
2. gr. — 1028.
6. gr. — 1023, 1028.
11. gr. — 1024, 1029.
- 1974, nr. 45, 13. maí. *Lög um breyting á lögum nr. 44, 5. apríl 1948, um vísindalega verndun landgrunnsins*.
— 1029.
- 1974, nr. 65, 21. maí. *Lög um ávana- og fíkniefni*.
— 526.
2. gr. — 679, 838.
5. gr. — 679, 838.
6. gr. — 679, 838.
- 1974, nr. 74, 21. ágúst. *Lög um meðferð opinberra mála*.
— 472.
- XVII. kafli — 259.
40. gr. — 482.
48. gr. — 130, 131.
59. gr. — 945.
67. gr. — 1, 75, 76, 206, 209, 211, 283, 376, 378, 398, 399, 485, 524, 526, 679, 838, 944, 947, 1018, 1019, 1079.
66. gr. — 525.
74. gr. — 377, 379.
76. gr. — 486.
77. gr. — 471, 473, 485.
78. gr. — 471.
102. gr. — 471.
108. gr. — 811.

112. gr. — 487, 488.
115. gr. — 488.
118. gr. — 810, 812.
138. gr. — 485.
141. gr. — 712.
164. gr. — 486, 1076, 1077.
171. gr. — 854.
172. gr. — 1, 73, 76, 129, 205, 207, 210, 282, 374, 377, 397, 482, 523, 524, 676, 837, 944, 1018, 1075.
174. gr. — 73, 76, 205, 207, 210, 854, 1075, 1076.
1974, nr. 390, 19. desember. *Reglugerð um sölu og meðferð ávana- og fíkniefna.*
— 520.
2. gr. — 679, 838.
10. gr. — 679, 838.
1975, nr. 27, 23. maí. *Lög um breyting á vegalögum nr. 80, 10. júlí 1973.*
15. gr. — 411.
1975, nr. 299, 15. júlí. *Reglugerð um fiskiveiðilandhelgi Íslands.*
1. gr. — 1024.
6. gr. — 1024, 1029.
1975, nr. 72, 14. október. *Lög um breyting á lögum nr. 102, 27. desember 1973 um veiðar með botnvörpu, flotvörpu og dragnót í fiskveiðilandhelginni.*
— 1024, 1028.
1975, nr. 456, 17. október. *Reglugerð um sérstakt línu- og netaveiðisvæði út af Faxaflóa.*
1. gr. — 1023.
2. gr. — 1023, 1029.
1975, nr. 86, 24. desember. *Lög um kaupstaðarréttindi handa Njarðvíkurhreppi.*
2. gr. — 1072.
1976, nr. 64, 116. mars. *Reglugerð um breytingu á reglugerð nr. 27, 20. mars 1963 um sauðfjárbaðanir.*
1. gr. 369, 371, 373 .
1976, nr. 54, 25. maí. *Lög um breyting á umferðarlögum, nr. 40 frá 23. apríl 1968.*
1. gr. 741, 744, 905.
1976, nr. 81, 31. maí. *Lög um veiðar í fiskveiðilandhelgi Íslands.*
1. gr. — 1022.
7. gr. — 1022.
17. gr. — 1022, 1023.

IV. EFNISSKRÁ TIL YFIRLITS.

Bls.

Aðfarargerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerð, kyrrsetning, lögbann, lögtak, útbuðarmál.	
Aðför.	
Aðgerðarleysi. Sjá tómleiti.	
Aðild 121, 132, 145, 164, 212, 248, 319, 334, 345, 424, 456, 474, 503, 527, 533, 539, 621, 839, 863, 908, 1005, 1042, 1048, 1080	
Aðildareiður. Sjá barnsfaðernismál.	
Aðstoð.	
Aðstöðugjald. Sjá skattar.	
Aflýsing.	
Afsagnargerðir	563
Arkitektar.	
Atvinnulöggjöf.	
Atvinnuréttindi. Sjá og refsingar	29, 310, 430, 741, 744, 904
Ábúð.	
Ábyrgð.	
Ábyrgð á dýrum	145
Ábyrgð á seldum hlut.	
Ábyrgð á verkum annarra.	
Ábyrgð framleiðanda.	
Ábyrgð húseigenda. Sjá fasteignir og skaðabætur.	
Áfengi.	
Áfengislög	310, 379, 430, 487, 741, 744, 904
Áfrýjun.	
1. Áfrýjunarleyfi:	
a. Áfrýjunarfrestur liðinn 14, 59, 145, 164, 197, 212, 286, 447, 563, 578, 586, 621, 730, 739, 839, 874, 908, 955, 984, 1048, 1105	
b. Áfrýjunarfjárhæð nær eigi kr. 25.000	175
c. Áfrýjunarfrestur liðinn. Áfrýjunarleyfis eigi aflað.	
d. Áfrýjunarleyfi ógilt.	
2. Máli gagnáfrýjað 82, 145, 164, 319, 384, 456, 503, 515, 621, 656, 730, 863, 874, 908, 944, 974, 1048, 1072, 1110	
Mál gagnkært.	
3. Mál, sem í hafði orðið útivist, áfrýjað af nýju	563
4. Kærufrestur liðinn	854
5. Kæruheimild skortir	22
6. Ýmis atriði 14, 145, 175, 284, 391, 394, 413, 692, 863, 896, 908, 1075	
Áfrýjunarfrestur. Sjá áfrýjun.	

Áfrýjunarleyfi. Sjá áfrýjun.	
Ákæra	810
Ákæruvald	205, 207, 210
Álitsgerðir. Sjá mat og skoðun.	
Árekstur skipa.	
Áskorunarmál	161, 545
Ávana- og fíkniefni.	
Barnaverndarmál	129, 397
Barnsfaðernismál.	
Barnsmeðlag	138
Bifreiðir:	
A. Einkamál 121, 212, 319, 334, 424, 503, 739, 869, 874, 1005,	
1048, 1080	
B. Opinber mál	310, 487, 741, 744, 904
Birting laga og stjórnvaldafyrirmæla	367
Birting stefnu	545
Bjarglaun. Sjá björgun.	
Björgun	974
Blóðrannsókn	310, 430, 741, 744, 863, 908, 1080
Botnvörpuveiðar. Sjá fiskveiðibrot.	
Bókhald.	
Brot í opinberu starfi.	
Búfjárrækt	29
Byggingameistarar. Sjá ábyrgð á mannvirkjagerð.	
Byggingasamþykktir.	
Byggingarsamvinnufélög.	
Börn	656
Dagsektir.	
Dánarbú. Sjá skiptamál.	
Dánarbætur. Sjá skaðabætur.	
Dómarar. Sjá og dómstólar, réttarfarsvítur og sératkvæði.	
1. Dómarar í Hæstarétti.	
Mál dæmt af þremur hæstaréttardómurum 1, 13, 22, 26, 73,	
76, 90, 129, 161, 205, 207, 210, 282, 284, 374, 376, 391, 394, 397,	
399, 469, 482, 487, 522, 524, 527, 533, 539, 545, 560, 653, 676, 720,	
735, 837, 854, 933, 941, 944, 948, 1017	
Varadómari dæmir í máli fyrir Hæstarétti 96, 131, 164, 232,	
319, 413, 437, 489, 656, 680, 713, 896, 955	
2. Samdómendur í héraði 59, 129, 132, 164, 175, 345, 503, 546, 586,	
594, 680, 717, 755, 854, 908, 933, 963, 974, 1005, 1021	
Ýmis atriði	69, 132, 164, 286, 546, 594, 653, 656, 1005
3. Sératkvæði.	
Í Hæstarétti 175, 184, 212, 232, 286, 367, 437, 447, 621, 656, 750,	
908, 1011, 1075, 1118	
Í héraði.	
Í gerðardómi.	

4. Dómenda ekki getið í héraðsdómi 1, 4, 73, 76, 82, 184, 197, 205, 207, 210, 282, 284, 374, 376, 391, 397, 430, 469, 482, 487, 522, 560, 578, 586, 941, 963, 1017, 1072, 1975	
5. Ýmis atriði 90, 161, 212, 376, 379, 397, 413, 430, 469, 482, 487, 527, 531, 539, 546, 560, 653, 735, 837, 933, 934, 948, 984, 1075	
Dómkrafa	839
Dómkvaðning	26
Dómstólar	232, 367, 560, 563, 656, 1042
Dráttarvélar. Sjá bifreiðir.	
Dýravernd	29
Eftirlaun	
Eiður. Sjá aðildareiður.	
Eignardómsmál.	
Eignarnám	399
Eignarréttarfyrrvari.	
Einkamál:	
Almenn: 3, 3, 13, 14, 59, 72, 79, 82, 96, 121, 132, 138, 145, 164, 175, 184, 197, 212, 232, 284, 286, 300, 319, 334, 345, 391, 391, 394, 396, 413, 424, 436, 437, 447, 456, 474, 481, 481, 489, 503, 515, 546, 563, 578, 586, 594, 621, 656, 680, 726, 727, 727, 728, 728, 729, 729, 730, 739, 750, 755, 839, 863, 874, 896, 902, 903, 903, 904, 908, 933, 948, 955, 963, 974, 984, 1005, 1011, 1020, 1020, 1030, 1042, 1048, 1059, 1066, 1072, 1080, 1101, 1105, 1118	
Kærumál: 22, 26, 90, 161, 399, 527, 533, 539, 545, 560, 653, 713, 720, 735, 941	
Úrskurðir	1019
Embættismenn.	
Endurheimta.	
Endurrit skjala.	
Endurupptaka máls.	
Erfðaábúð.	
Erfðafesta.	
Erfðaskrár	197
Erfðir	955
Fangelsi.	
Farbann.	
Farmgjald. Sjá og flutningasamningar.	
Farmsamningar. Sjá flutningssamningar.	
Farmskírteini.	
Fasteignasala	164
Fasteignir 26, 82, 184, 286, 345, 437, 594, 680, 750, 1030, 1105	
Ferðabann. Sjá farbann.	
Félagsdómur.	
Félagsréttindi.	
Félög. Sjá og byggingarsamvinnufélög, hlutafélög og sam- vinnufélög.	

Firma.	
Fiskeldi. Sjá skaðabætur og stjórnsýsla.	
Fiskveiðabrot	1021
Fiskverslun.	
Fíkniefni. Sjá ávana- og fíkniefni.	
Fjármál hjóna	730, 1011
Fjárnám	132, 1072, 1118
Fjársvik	810
Fjölbýlishús. Sjá fasteignir og sameign.	
Flutningssamningar.	
Foreldravald. Sjá börn.	
Forkaupsréttur	1105
Fógetagerðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargerðir, kyrrsetning, lögbann, lögtak og útburðargerðir.	
Framkrafa.	
Framsal kröfu.	
Frávisun:	
A. Einkamál:	
1. Frá héraðsdómi 59, 132, 161, 399, 527, 533, 539, 545, 656, 713, 720, 730, 896	
2. Frá Hæstarétti	175, 284, 391, 394, 713, 1118
B. Opinber mál	248, 854
Frelsisvipting. Sjá gæsluvarðhald.	
Frestir.	
Fyrning	14
Gagnaöflun.	
Gagnfær farmskírteini. Sjá farmskírteini.	
Gagnsakir. Sjá áfrýjun.	
Geðrannsókn.	
Gengi	248, 1101
Gerðardómur.	
Gjafsókn. Gjafvörn	13, 96, 145, 319, 656, 984, 1080
Gjalddag.	
Gjaldþrot. Sjá skiptamál.	
Greiðslufall	474
Greiðslutilboð	212
Gæsluvarðhald 1, 73, 76, 205, 207, 210, 248, 282, 374, 376, 397, 482, 522, 524, 676, 837, 944, 1017, 1075	
Hafning máls	13, 396, 436
Handtaka. Sjá frelsisvipting.	
Hefð.	
Hegningarauki.	
Heimvísun	286, 560, 933
Hilming.	
Hjónaband. Sjá hjónaskilnaður og hjónavígsla.	
Hjónaskilnaður. Sjá og skiptamál	560, 656, 941, 984

Hjúskapur. Sjá hjónaskilnaður og hjónavígsla.	
Hlutafélög.	
Hlutdeild.	
Húftrygging. Sjá váttryggingar.	
Húsaleiga. Sjá fasteignir og samningar.	
Húsleit	129
Höfundaréttur.	
Iðnaður.	
Iðnnám.	
Innheimtulaun.	
Innsetningargerðir	1042
Ítak. Sjá fasteignir.	
Ítrekun	310, 430, 741, 904
Kaup og sala. Sjá og forkaupsréttur.	
1. Fasteignir	82, 345, 594, 680, 750, 1030, 1105
2. Lausafé	164
Kaupgjald. Sjá vinnulaun.	
Kaupmálar. Sjá fjármál hjóna.	
Kjarasamningar. Sjá vinnulaun.	
Kjörbörn.	
Kröfugerð	456, 469
Kröfusamlag.	
Kýrretning	284, 560, 948
Kærufrestur. Sjá og kærumál	1075
Kærumál:	
A. Einkamál:	
1. Frávísun frá héraðsdómi 161, 399, 527, 533, 539, 545, 713, 720	
2. Frávísun frá Hæstarétti	22, 713
3. Frestir.	
4. Málskostnaður.	
5. Vanhæfi dómara	90, 653, 735
6. Ýmis kæruatriði	26, 560, 941
B. Opinber mál:	
1. Atvinnuréttindi.	
2. Ákæra.	
3. Dómssáttir.	
4. Frávísun frá Hæstarétti	854
5. Gæsluvarðhald 1, 73, 76, 205, 207, 210, 282, 374, 376, 397, 482, 522, 524, 676, 837, 944, 1017, 1075	
6. Húsleit	129
7. Réttarneitun	469
8. Sauðfjárböðun	367
9. Vanhæfi dómara.	
Landamerksamál	933
Landbúnaður.	
Landhelgisbrot. Sjá fiskveiðabrot.	

	Bls.
Landhelgissjóður	1021
Landskipti	26
Landvist.	
Launaskattur. Sjá skattar.	
Lausafjárkaup. Sjá kaup og sala.	
Lífeyrir.	
Líkamsáverkar	4, 692
Löftför.	
Lækna 4, 14, 96, 145, 212, 300, 310, 319, 430, 489, 503, 631, 692,	
747, 863, 874, 904, 1080	
Læknaráð	96, 631, 1019, 1080
Lög. Lögskýring.	
Lögbann.	
Löggæslumenn	96, 334, 621
Lögöld. Sjá kyrrsetning.	
Lögheimili.	
Lögjöfnun	129
Lögmannafélag Íslands.	
Lögmenn	546, 874, 984
Lögreglumenn. Sjá löggæslumenn.	
Lögræði.	
Lögsaga.	
Lögtak	391, 398, 1011
Lögveð.	
Manndráp.	
Mat og skoðun:	
1. Atvinnutjón og örorkutjón 96, 145, 212, 300, 319, 489, 503,	
621, 863, 874, 1080	
2. Áverkar og heilsutjón 4, 14, 96, 145, 212, 300, 319, 489, 503,	
621, 692, 863, 874, 1080	
3. Blóðrannsókn	310, 430, 741, 744, 863, 904, 1080
4. Ýmsar skoðunar- og matsgerðir 26, 29, 184, 345, 594, 656,	
755, 839, 908, 984, 1021, 1080, 1105	
5. Þóknun matsmanna.	
6. Örorka	14, 96, 145, 212, 300, 319, 489, 503, 621, 863, 874
7. Öryggiseftirlit ríkisins.	
Matskostnaður.	
Matmenn.	
Málflutningur.	
Málflytjendur. Sjá og lögmenn.	
Málshöfðun.	
Málshöfðunarfrestur. Sjá málshöfðun.	
Málskostnaður:	
A. Einkamál	13, 396
B. Opinber mál	741, 904
Meðsök. Sjá skaðabætur.	

Merkjadómur.	
Meiðyrði. Sjá ærumeiðingar.	
Miskabætur. Sjá skaðabætur.	
Nafnréttur.	
Náðun.	
Nágrenni.	
Niðurfelling máls. Sjá hafning og útvist.	
Nytjastuldur.	
Opinberir starfsmenn	1059, 1066
Opinber mál:	
Almenn	4, 29, 248, 310, 379, 430, 692, 741, 744, 810, 904, 1021
Kærumál 1, 73, 76, 129, 205, 210, 282, 367, 374, 376, 397, 469,	
482, 487, 522, 524, 666, 837, 854, 944, 1017, 1075	
Opinberir styrkir.	
Ómarksbætur	902
Ómerking:	
A. Einkamál	286, 546, 560, 594, 896, 933
B. Opinber mál.	
Ómerking ummæla. Sjá lögmenn, refsingar og ærumeiðingar.	
Óréttmætir verslunarhættir.	
Prentaréttur.	
Prestar. Sjá og embættismenn.	
Rangur framburður fyrir dómi.	
Refsiheimildir.	
Refsingar	4, 29, 248, 310, 379, 430, 692, 741, 810, 904, 1021
Einstakar refsitegundir og önnur viðurlög:	
a. Ákvörðun refsingar frestað með skilorði	4
b. Fangelsi dæmt	248, 692, 810
c. Ómerking ummæla.	
d. Sekt dæmd án vararefsingar.	
e. Sekt dæmd. Varðhald sem vararefsing	29, 379, 744, 1021
f. Skilorðsbundin refsing dæmd.	
g. Svipting réttar til að hafa búfé	29
h. Svipting ökuleyfis	310, 430, 741, 744, 904
i. Upptaka eigna	1021
j. Varðhald dæmt	310, 430, 741, 904
Réttarfarsvitur 59, 132, 161, 164, 212, 284, 376, 379, 397, 413, 430,	
469, 482, 487, 533, 539, 546, 560, 594, 653, 656, 735, 810, 837, 874,	
933, 948, 984, 1005, 1075	
Réttarneitun	469
Ritfrælsi.	
Ríkisstarfsmenn. Sjá opinberir starfsmenn.	
Sakarefni skipt.	
Sakhæfi.	
Saksóknarlaun.	
Samaðild	399, 1118

	Bls.
Samningar. Sjá og verksamningar	82
Samvinnufélög. Sjá og byggingarsamvinnufélög.	
Sáttir:	
A. Einkamál	161
B. Opinber mál	487
Segulbönd	410
Sératkvæði:	
1. Hæstiréttur 175, 184, 212, 232, 286, 367, 437, 621, 750, 908,	1011, 1075
2. Héraðsdómur	1118
Siglingadómur.	
Siglingalög.	
Siglingamálastofnun ríkisins	908
Sjó- og verslunardómur	132, 755, 908, 974
Sjóveð	974
Skaðabætur:	
A. Innan samninga	184, 345, 594, 1030
B. Utan samninga:	
1. Árekstur skipa.	
2. Bifreiðaslys 121, 212, 319, 334, 424, 503, 869, 874, 1005,	1048, 1080
3. Ýmis persónuslys	96, 145, 621
4. Ýmsar skaðabætur	248, 563, 692, 839
5. Vinnuslys	14, 300, 489
Skattar:	
1. Aðstöðugjald. Sjá tekjuskattur.	
2. Eignaskattur. Sjá tekjuskattur.	
3. Fasteignaskattur	232, 437
4. Launaskattur.	
5. Söluskattur.	
6. Tekjuskattur.	
7. Útsvar.	
Skattábyrgð	1011
Skattsvik. Sjá skattar.	
Skilorðsbundnir refsidómar	692
Skiprúmsamningar	578, 586
Skipisleiga. Sjá samningar.	
Skiptamál	560, 730, 941, 955, 1042
Skírlífisbrot.	
Skjalafals	248
Skólar.	
Skuldamál	59, 79, 132, 546
Spjöll á mannvirkjum.	
Stefnur. Stef nubirting	545
Stjórnarskráin	447, 524
Stjórnsýsla	367, 447, 456, 563

Söluskattur. Sjá skattar.		
Söluþóknun	164	
Sönnun	82	
Tekjuskattur. Sjá skattar.		
Tékkamisferli	248	
Tilboð	963, 1030	
Tilraun.		
Togveiðar. Sjá fiskveiðabrot.		
Tollar.		
Tolllagabrot.		
Tómlæti	345, 594	
Traustnám.		
Umboð.		
Umferðarlög. Sjá bifreiðir.		
Umferðarréttur.		
Umsýsla. Umsýsluþóknun.		
Uppboð	232, 474	
Uppsögn á starfssamningi	413, 578, 586	
Uptaka eigna	1021	
Úrskurðir.		
Útburðargerðir	1019	
Útivist aðilja 3, 3, 72, 72, 391, 481, 481, 726, 727, 727, 728, 728, 729, 729, 902, 903, 903, 904, 1020, 1020		
Vanheimild.		
Vanreifun	720, 730, 896	
Varnarsamningur við Bandaríki Norður-Ameríku.		
Varnarþing.		
Vátryggingar	739, 755, 908	
Veðréttindi. Sjá og sjóveð.		
Veðskuldabréf	474, 908	
Vegir.		
Veiðiréttindi.		
Veikindadagar. Sjá vinnulaun.		
Venjuréttur.		
Verðjöfnunargjald.		
Verðlagsbrot.		
Verðstöðvun.		
Verðtrygging	1101	
Verjandi í opinberu máli.		
Verkkaup. Sjá vinnulaun.		
Verksamningar	184, 963	
Vextir	863, 908	
Viðlagasjóður	447	
Viðskiptabréf. Sjá veðskuldabréf.		
Vinnulaun, Vinnusamningar	413, 456, 578, 586	
Vinnuslys. Sjá skaðabætur.		

Vitni.	
Vixlar. Vixilmál	515, 563, 1101
Vörslusvipting.	
Yfirvaldsúrskurður	138
Þinglýsing.	
Þingsókn.	
Þingvottar.	
Þjáningabætur. Sjá skaðabætur.	
Þjófnaður	248, 692
Protabú. Sjá skiptamál.	
Ærumeiðingar.	
Ölvun. Sjá áfengislög.	
Örorka	14, 96, 145, 212, 300, 319, 489, 503, 621, 863, 874
Öryggiseftirlit ríkisins.	
Öryggisgæsla.	

V. EFNISSKRÁ.

Aðfarargæðir. Sjá aðför, fjárnám, innsetningargæð, kyrrsetning, lögbann, lögtak og útbuðarmál.

Aðför.

Aðgerðarleysi. Sjá tómlæti.

Aðild.

	Bls.
Eftir uppsögn héraðsdóms lést aðili máls og tók dánarbú hans við málssókninni	121, 212, 1005
Í máli einu vefengdu aðiljar aðild sína. Var það eigi tekið til greina, enda hafði sú málsvörn eigi verið höfð gagnert uppi í héraði, og eigi var talið fullnægt skilyrðum 45. gr. nr. 75/1973 til að sú málsástæða kæmi til álita fyrir Hæstarétti að svo vöxnu máli	132
Faðir ófjárráða barns höfðaði mál til heimtu skaðabóta vegna slyss. Eftir uppsögn héraðsdóms andaðist faðirinn og tók þá móðir barnsins við aðild málsins fyrir Hæstarétti	145
Einum aðilja máls í héraði ekki stefnt fyrir Hæstarétt	164
Í refsímáli, þar sem margir menn voru dæmdir í héraði, var því aðeins áfrýjað af hendi nokkurra	248
Bifreiðaeiganda og váttryggingarfélagi stefnt óskipt til greiðslu skaðabóta vegna bifreiðaslyss	319, 863
Í máli vegna bifreiðaaðrekstrar var stefnt bifreiðaeiganda, váttryggingarfélagi hans og ríkissjóði	334
Í máli til heimtu bóta vegna tjónverks lögregluþjóns, var bæði dómsmálaráðherra og fjármálaráðherra stefnt fyrir hönd ríkissjóðs í héraði. Fjármálaráðherra einn áfrýjaði málinu, en talið var rétt, að dómsmálaráðherra stæði einnig að áfrýjuninni	334
Eftir uppkvaðningu héraðsdóms keypti P íbúð þar sem deilt var um galla. Tók hann við aðild málsins í Hæstarétti skv. 58. gr. laga nr. 75/1973, sbr. 1. mgr. 53. gr. laga nr. 85/1936	345
Eiganda bifreiðar, ökumanni og váttryggingarfélagi, stefnt óskipt til greiðslu skaðabóta vegna bifreiðaaðrekstrar 424, 503, 874, 1048, 1080	
Fimm menn, er sátu saman í nefnd, sóttu ríkissjóð um þóknun í einu máli. Kröfðust þeir einnrar fjárhæðar. Var slík kröfugerð talin heimil	456
Háskóla Íslands, menntamálaráðherra og fjármálaráðherra	

fyrir hönd ríkissjóðs stefnt til greiðslu nefndarþóknunar ..	456
Maður kaupir eign á nauðungaruppbóði og tekur þátt í áfrýj- un máls	474
Hlutafélag, er var aðili að máli, var tekið til gjaldþrotaskipta og tók þrotabú félagsins við aðild málsins	527, 533, 539
S var borgarlögreglumaður og meiddist við skyldustörf sín 21. des. 1968. Krafði hann borgarsjóð Reykjavíkur og ríkissjóð óskipt um bæt看. Samkvæmt ákvæðum 1. og 2. gr. laga nr. 56/1963 skyldu sveitarstjórnir eða sýslunefndir skipa lögreglumenn aðra en ríkislögreglumenn og greiða laun þeirra og annan kostnað við löggæslu, en fá hluta hans endurgreiddan úr ríkissjóði. Talið, að lögmæltar bæt看 til lögreglumanna vegna meiðsla við skyldustörf, væru þáttur í starfskjörum þeirra og eðlilegur kostnaður við löggæslu, sem borgarsjóði bæri að greiða. Var því talið, að lögreglu- maðurinn gæti aðeins beint kröfum sínum að borgarsjóði. Sératkvæði	621
Þeir P og L voru dæmdir óskipt til að greiða skuld. P áfrýjaði málinu, en L ekki. L greiddi skuldina samkvæmt héraðs- dómi að fullu. Kröfuhafi tilkynnti Hæstarétti þetta og gerði engar kröfur í málinu. Þar sem kröfuhafi hafði þannig fengið fulla greiðslu samkvæmt dómsorði héraðsdóms var sýknukrafa P tekin til greina	839
Eftir uppsögu héraðsdóms varð aðili gjaldþrota og tók þrotabú hans við aðild máls fyrir Hæstarétti	908
Skiptaráðanda stefnt vegna dánarbús	1042
Faðir ófjárráða barna stefnir fyrir þeirra hönd til heimtu bóta vegna móðurmissis	1080

Aðildareiður.

Aðstoð.

Aðstöðugjald. Sjá skattar.

Aflýsing.

Afsagnargerðir.

Afsagnargerðir samkvæmt lögum nr. 93/1933 ekki talin til dóm- araverka í skilningi 2. mgr. 34. gr. laga nr. 85/1936, og því talið heimilt að höfða mál til heimtu bóta vegna mistaka við afsagnargerð fyrir héraðsdómi	563
---	-----

Arkitektar.

Atvinnulöggjöf.

Atvinnuréttindi. Sjá og refsingar.

Maður, er dæmdur var sekur um slæma meðferð á húsdýrum, dæmt óheimilt að hafa í sínum umráðum nautgripi og sauðfé í fimm ár frá birtingu dóms	29
Maður, sem ók bifreið sinni án réttinda, með áhrifum áfengis og of hratt, sviptur ökuleyfi ævilangt	310
Ökumaður, sem ók bifreið sinni með áhrifum áfengis, sviptur ökuleyfi ævilangt	430, 741, 904
Maður, sem ók bifreið með áhrifum áfengis, sviptur ökuleyfi í eitt ár	744

*Ábúð.**Ábyrgð á dýrum.*

S rekur dýragarð. Er almenningi veittur aðgangur að garðinum gegn gjaldi og ekki gerðar kröfur um, að börn séu í fylgd með fullorðnum. Hinn 4. september 1973 fór G, fæddur 11. október 1970, ásamt félaga sínum, ári eldri, að skoða dýr í dýragarðinum. Meðal annars skoðuðu þeir apa í búri. Milli búrsins, sem var gert úr vírneti, og áhorfenda var lág grind. Seildist G inn fyrir grindina. Náði api í hönd hans og dró hana til sín og beit af einn fingur á vinstri hendi. Umbúnaður var ekki talinn fullnægjandi skv. 1. mgr. 12. gr. reglugerðar nr. 67/1971 og var því fébótaábyrgð lögð á S. Það ekki talið leysa hann hér undan, þótt greinilegum varúðarmerkjum væri komið fyrir á búrinu. G. var einnig talinn eiga sök, þar sem hann sinnti ekki varúðarmerkjum þeim, er voru á búrinu, og fram kom, að félagi hans varaði hann við. Með hliðsjón af því var S dæmt að bæta G tjón hans að hálfu	145
---	-----

*Ábyrgð á seldum hlut.**Ábyrgð á verkum annarra. Sjá skaðabætur.**Ábyrgð húseigenda. Sjá fasteignir og skaðabætur.**Áfengi.**Áfengislög.*

Ö ók bifreið sinni án ökuréttinda, ólöglega búinni, of hratt og með áhrifum áfengis. Vínandamagn í blóði hans reyndist vera 0.79%. Hann ók á vegfaranda. Var hann dæmdur í varðhald, 30 daga, og sviptur ökuréttindum ævilangt	319
S talinn sannur að sök um ólöglega sölu einnar flösku af áfengi og var dæmd sekt vegna þessa	379

- Hinn 27. nóvember 1972 ók S bifreið sinni. Var hann stöðvaður af lögreglumönnum og tekið úr honum blóðsýni. Kom í ljós, að vinandamagn í blóði hans var 1,5%. Þá var bifreiðin talin óhæf til aksturs. S talinn hafa verið með áhrifum áfengis við aksturinn og dæmt varðhald 20 daga og sviptur ökuréttindum ævilangt, þar sem hér var um ítrekað brot að ræða. Hins vegar var hann sýknaður af ákæru um vanbúnað bifreiðarinnar, þar sem slíkt var eigi talið nægilega sannað 430
- S ók bifreið sinni með áhrifum áfengis. Með ákæru 3. maí 1976 höfðaði ríkissaksóknari opinbert mál á hendur S vegna þessa. Krafðist hann þess, að héraðsdómari lyki rannsókn máls og tæki það síðan til dómsálagningar. Þrátt fyrir þetta gerði dómari 25. maí 1976 sátt við S vegna brots þessa og lauk málinu með sektargreiðslu og ökuleyfissviptingu. Sátt þessi var felld úr gildi, þar sem héraðsdómara var óheimilt að ljúka málinu með sátt, sbr. 105. gr. laga nr. 74/1974, og auk þess var efni málsins slíkt, að heimildarlausast var að ljúka því með sátt 487
- S ók bifreið sinni frá dansleik einum og var stöðvaður af lögreglumönnum. Vinandamagn í blóði hans reyndist 1.77%. S hafði áður gengist undir dómsátt vegna ölvunar við akstur. Var honum því dæmt varðhald 15 daga og sviptur ökuleyfi ævilangt 741
- S ók um bæinn undir áhrifum áfengis. Reyndist vinandamagn í blóði hans nema 1.65%. S var dæmt 50.000 króna sekt og 12 daga varðhald til vara samkvæmt ákvæðum 1. gr. laga nr. 54/1976 744
- Þ ók bifreið sinni um götur á A með áhrifum áfengis. Vinandamagn í blóði hans reyndist 1.86%. Var honum dæmt varðhald í 15 daga og sviptur ökuleyfi ævilangt, en hér var um ítrekunarbrot að ræða 904

Áfrýjun.

1. Áfrýjunarleyfi:
 - a. Áfrýjunarfrestur liðinn 14, 59, 145, 164, 197, 212, 286, 447, 456, 474, 563, 578, 586, 621, 730, 739, 839, 874, 908, 955, 984, 1048, 1105
 - b. Áfrýjunarfjárhæð nær eigi kr. 25.000. 175
 - c. Áfrýjunarfrestur liðinn. Áfrýjunarleyfis eigi aflað.
 - d. Áfrýjunarleyfi ógilt.
2. Máli gagnáfrýjað 82, 145, 164, 319, 384, 456, 503, 515, 621, 656, 730, 863, 874, 908, 944, 974, 1048, 1072, 1110
Mál gagnkært.
3. Máli, sem fallið hafði niður vegna útivistar, áfrýjað af nýju samkv. 36. gr. laga nr. 75/1973 563

4. Kærufrestur liðinn	854
5. Kæruheimild skortir	22
6. Ýmis atriði:	
Í máli einu stefndi maður tveim aðiljum til greiðslu skaðabóta. Þeir voru sýknaðir af kröfum hans í héraði. Málinu var áfrýjað aðeins að því er varðaði annan aðiljann	14
Áfrýjandi í skaðabótamáli hækkaði kröfu sína fyrir Hæstarétti frá því, sem verið hafði fyrir héraðsdómi. Ekki talið full- nægt skilyrðum 45. gr. laga nr. 75/1973 og því eigi tekið tillit til kröfuhækkunar þessarar	145
Með héraðsdómi var H dæmt að greiða aðilja skaðabætur, 22.100 krónur. Þar sem fjárhæðin náði eigi 25.000 krónum gat H eigi borið málið undir Hæstarétt skv. 2. mgr. 13. gr. og 14. gr. laga nr. 75/1973, en hann hafði ekki aflað sér áfrýjunar- leyfis. Var málinu því vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði	175
Gerðarþoli áfrýjaði árangurslausri kyrrsetningargerð. Talið, að slíkri gerð yrði ekki áfrýjað til Hæstaréttar, sbr. síðustu málgrein 20. gr. laga nr. 18/1949. Var málinu því vísað frá Hæstarétti	284
Gert var lögtak hjá G til tryggingar vangreiddum opinberum gjöldum. Fram kom, að eftir lögtaksáðgerð en áður en mál- ið var flutt í Hæstarétti, greiddi G skuld sína að fullu án fyrirvara. Lögtaksbeiðandi krafðist ekki kostnaðar við lög- takið og lýsti því yfir, að hans myndi ekki krafist. Með þessum greiðslum var lögtakið leyst af eigninni, sbr. 10. gr. laga nr. 20/1885 og þar sem talið var, að krafa G um lögtakið skyldi fellt úr gildi vegna formgalla, samþýddist ekki fyrirvaralausri greiðslu, var málinu vísað frá Hæsta- rétti	391, 394
Mál beindist að tveim aðiljum í héraði, en einungis annar áfrýj- aði því til Hæstaréttar	413
Í sakamáli einu voru fjórir menn dæmdir í héraði, en einungis einn áfrýjaði	692
Í skaðabótamáli hafði áfrýjandi uppi hærri kröfur fyrir Hæsta- rétti heldur en hafðar voru upp í héraði. Voru eigi talin efni til að leyfa þessa hækkun samkvæmt 45. gr. laga nr. 75/1973. Þó var fallist á hækkun vaxtakröfu, að því leyti sem hún stafar af almennum vaxtahækkunum eftir dóms- töku í héraði	863
Aðili, sem ekki áfrýjaði héraðsdómi, krafðist fyrir Hæstarétti málskostnaðar í héraði	896
Í máli einu hafði áfrýjandi uppi hærri kröfu en gerð var í hér- aði. Eigi talin efni á því að leyfa þá hækkun samkv. 45. gr. laga nr. 75/1973	908
Gæsluvarðhaldsúrskurður var birtur sökuðum manni G, 7. des. ember 1976 kl. 19.00. Samkvæmt bókun í þingbók benti	

dómarinn hinum sakaða á, að hann gæti kært úrskurðinn til Hæstaréttar, en eigi var sérstök bókun um, að hann hefði leiðbeint honum um sólarhrings kærufrest. Að beiðni G var nafngreindur hæstaréttarlögmaður skipaður verjandi hans og var það tilkynnt með bréfi 8. s.m. Samdægurs baðst lögmaðurinn undan starfanum vegna anna. Var þá annar lögmaður skipaður verjandi að ósk G um kl. 15.00 þann dag. Lögmaðurinn kærði gæsluvarðhaldsúrskurðinn með símskeyti 9. s.m. kl. 10.15. Talið, að eins og atvikum væri hátt-að, stæðu ákvæði 2. mgr. 174. gr. laga nr. 74/1974 ekki því í vegi, að kærán væri tekin til meðferðar í Hæstarétti 1075

Áfrýjunarfrestur. Sjá áfrýjun.

Áfrýjunarleyfi. Sjá áfrýjun.

Ákæra.

Ákæruskjal eigi talið svo vandað sem skyldi. Væri því áfátt um lýsingu á andlagi brots og tímasetningu. Eigi þóttu þessi mistök þó varða frávisun máls 810

Ákæra.

Í kærumáli einu krafðist ákærvaldið lengingar gæsluvarðhaldstíma. Krafa þessi eigi talin koma til álita, þar sem af hálfu ríkissaksóknara var ekki gætt ákvæða 2. mgr. 174. gr. laga nr. 74/1974, en vararíkissaksóknari sótt þing er gæsluvarðhaldsúrskurðurinn var kveðinn upp 205, 207, 210

Álitsgerðir. Sjá mat og skoðun.

Árekstur skipa.

Áskorunarmál.

M. hafði tekið ábyrgð á hótélreikningi manns. Hann greiddi ekki skuldina. Höfðaði þá hótelið mál til heimtu hennar sem áskorunarmál. Mál þetta skyldi eigi höfða sem áskorunarmál samkv. 1. gr. laga nr. 49/1968. Bar héraðsdómara að synja um útgáfu stefnu. Þar sem málinu var hins vegar vikið til almennrar meðferðar á bæjarþingi, þurfti eigi að leggja málið til sátta 161

Ávana- og fíkniefni.

Barnaverndarmál.

Um miðjan september 1975 var drengnum B komið til dvalar hjá frændfólki sínu á Seltjarnarnesi. Á fundi barnaverndar-

- nefndar Reykjavíkur 15. september 1975 var samþykkt að vinna að því, að drengurinn B færi til varanlegs fósturs til fyrrgreinds frændfólks síns. Var fólkinu tilkynnt, að drengurinn væri kyrrsettur hjá því og mætti hann eigi fara þaðan nema með samþykki barnaverndarnefndar. Dvaldist B á þessu heimili til 29. janúar 1976, er foreldrar hans, þau Þ og Ó, tóku hann þaðan, gagnstætt fyrirmælum barnaverndarnefndar. Hinn 2. febrúar 1976 samþykkti barnaverndarnefnd, að drengurinn skyldi tekinn frá foreldrum sínum og fluttur á upptökuheimili til rannsóknar. Foreldrararnir vildu eigi láta drenginn af hendi og var því úrskurðað, heimilt væri að gera húsleit hjá þeim Þ og Ó, og taka drenginn. Talið, að háttsemi þeirra, sem hér er að framan lýst, kunni að vera brot á 3. mgr. 49. gr. laga nr. 53/1966. Samkvæmt því voru samkvæmt lögjöfnun frá 48. gr. laga nr. 74/1974 skilyrði til þess, að húsleit mætti gera í íbúð þeirra Þ og Ó í fyrrgreindu skyni 129
- Að því fundið, að við rannsókn sakamáls, þar sem sakaður maður var aðeins 16 ára að aldri, hafði eigi verið gætt ákvæða 2. mgr. 19. gr. laga nr. 73/1966 397

Barnsfaðernismál.

Barnsmeðlög.

- Þau S og M höfðu búið saman og eignast eitt barn. Síðan slitnaði upp úr sambúð þeirra. M krafðist úrskurðar yfirvalds um meðlag úr hendi S. Yfirsakadómarninn í Reykjavík úrskurðaði S skyldan til að greiða meðlag með barninu frá ákveðnum tíma, en leysti eigi úr meðlagskröfu M í úrskurðinum, svo sem rétt hefði verið. Krafði M þá S um meðlagið í dómsmáli. Þar sem kröfur M fóru ekki fram úr lágmarksmeðlagi samkvæmt 3. mgr. 8. gr. laga nr. 87/1947, sbr. 1. gr. laga nr. 27/1971 og 1. gr. laga nr. 92/1971, þótti það eigi standa málssókninni í vegi þótt úrskurður valdsmanns hefði eigi gengið um greiðslu. Talið var ósannað, að aðiljar hefðu haldið heimili saman á þeim tíma, er hér um ræðir, og lögð var til grundvallar ákveðin fjárhæð um það fé, sem S hefði innt af hendi í meðlags-skyni. Var, S því gert að greiða M meðlagið fyrir hinn ákveðna tíma 138

Bifreiðir.

A. Einkamál.

- Hinn 6. október 1973 ók G bifreið sinni norður Grensásveg, en Grensásvegur er aðalbraut og hallar nokkuð til norðurs. Á sama tíma ók H bifreið af Sogavegi inn á Grensásveg.

H ók inn á Grensásveg og nokkuð eftir honum, með stefnu á gatnamót Miklumótar og Grensásvegur, en ætlan ökumanns var að aka eftir miðrein Grensásvegur. Allt í einu ók G aftan á H. Verulegar skemmdir urðu á báðum bifreiðunum. Talið, að G hefði miðað við aðstæður ekið allt of hratt, og hvorugur sýnt næga aðgæslu við aksturinn. Var því sök á árekstrinum skipt að jöfnu milli aðilja 121

Hinn 3. september 1972 varð árekstur milli tveggja bifreiða á Akureyri. Við áreksturinn slasaðist eigandi annarrar bifreiðarinnar. R. krafði J eiganda hinnar bifreiðarinnar og váttryggingarfélag hans S um bætur. Þeir viðurkenndu bótaskyldu sína. Á árinu 1972 greiddi S 50.000 krónur til R upp í bætur. Samningar voru síðan reyndir með aðiljum án árangurs. Hinn 7. september 1973 lagði S inn á sparisjóðsreikning á nafn R 781.500 krónur og taldi það fullnaðarbætur fyrir allt tjón R. Hins vegar var afhending til R bundin því skilyrði, að R kvittaði fyrir fénu sem fullnaðarbótum. Þessu synjaði R. Eftir uppsögu héraðsdóms veitti R fé þessu móttöku og nam það þá með vöxtum 886.442 krónum. R taldi tjón sitt meira. Samkvæmt örorkutjónsútreikningi, frá 29. maí 1974, sem lagður var fyrir Hæstarétt var talið, að tjón R miðað við slysdag næmi 215.362 krónum vegna tímabundinnar örorku og 1.304.463 krónum vegna varanlegrar örorku, eða alls 1.519.824 krónum. Þá hafði hann fengið greiddar frá Tryggingastofnun ríkisins 229.523 krónur, frá sjúkrasamlagi 42.442 krónur og frá vinnuveitanda sínum 28.536 krónur. Talið, að hæfilegt væri að reikna örorkutjón R, sem eigi hefði verið bætt, 780.000 krónur, og bætur til vegna þjáninga 100.000 krónur. Heildartjón hans var talið hæfilega ákveðið 901.740 krónur. Af þessu fé hefði R þegar fengið greiddar 739.500 krónur og bæri því að bæta honum 162.240 krónur. Sératkvæði 212

J, sem var 79 ára að aldri, gekk yfir Reykjanesbraut austan Litluhlíðar. Í sama mund var bifreið eign L ekið vestur Hafnarfjarðarveg. Skyggni var slæmt. Ökumaður bifreiðarinnar kveðst hafa átt skammt eftir að gatnamótum Litluhlíðar, þegar hann hafði séð J. ganga þvert út á götuna. Hafi hann reynt að hemla, en árekstur orðið. J hlaut meiðsl. Fram kom, að bifreiðin var ekki í fullkomnu lagi. Talið, að þar sem bifreiðin var mjög vanbúin til aksturs og ekið ógætilega, yrði L eins og á stöð að bæta allt tjón J. J. hlaut veruleg meiðsl vegna slyssins. Var varanleg örorka metin 35%. Tryggingastærðfræðingar töldu, að örorkutjón reiknað með 7% ársvöxtum næmi 249.891 krónu, en 246.631 krónu væri reiknað með 9% ársvöxtum. Þá gerði J. kröfu um 800.000 króna bætur fyrir röskun á stöðu og högum

og þjáningar. Vátryggingarfélag L greiddi 100.000 krónur upp í tjón J. Var L dæmt að greiða henni 150.000 krónur til viðbótar

319

Hinn 2. júní 1972 kl. 17 ók L bifreið sinni suður Kringlumýrabraut. Er hann kom að mótum Kringlumýrabrautar og Háaleitisbrautar stóð lögregluþjónn á u.p.b. miðjum gatnamótum við umferðarstjórn. Hafði hann stöðvað akstur eftir Kringlumýrabraut, en leyft akstur yfir gatnamótin eftir Háaleitisbraut. Kringlumýrabraut og Háaleitisbraut eru þarna tvískiptar og tvær akreinar á hvorri akbraut. Er L kom að gatnamótunum, stóðu þrjár eða fjórar bifreiðar þar og biðu þess að komast áfram. Ók L meðfram röð þessara bifreiða, en fremst stóð stór bifreið. Í sama mund var bifreið S ekið vestur Háaleitisbraut á miðri akbraut og hafði ökumaður hennar skipt frá hægri akrein yfir á vinstri akrein nokkru áður en hann kom að gatnamótunum og ók síðan hiklaust áfram yfir gatnamótin. Varð árekstur með bifreiðunum. L krafði S, vátryggingarfélag hans, svo og ríkissjóð um bætur. Taldi hann, að þar sem hann hefði verið á aðalbraut, ætti hann rétt á bótum, en S hefði sýnt mikla ógætni við aksturinn. Krafan á hendur ríkissjóði var hins vegar á því byggð, að lögregluþjónninn hefði hagað sér á gálausan hátt í umrætt sinn. L kvaðst hafa talið að aka ætti bifreiðum þeim, sem stóðu á vinstri akrein, er hann kom að gatnamótunum, til vinstri austur Háaleitisbraut, þegar umferð norður Kringlumýrabraut leyfði það. Ekki hafði þó slík stefnubreyting verið gefin til kynna með stefnuljósum. L mátti gera ráð fyrir þeim möguleika, að bifreiðar þessar væru á leið suður Kringlumýrabrautina, en hefðu numið staðar við gatnamótin vegna umferðar austur/vestur Háaleitisbraut. Með hliðsjón af þessu var talið, að L ætti sök á árekstrinum. Hins vegar var talið, að ekki væri um sök hjá S að ræða, þar sem hann ók yfir gatnamótin eftir bendingu lögregluþjóns og engin umferð var á götunni, en ósannað, að ökuhraði hans hafi verið meiri en heimilt var. Talið, að S yrði ekki talið það til sakar eins og á stóð, að hann varaðist ekki bifreiðina L, er hún ók í veg fyrir hann. Var því S og vátryggingarfélag hans sýknað af öllum kröfum L. Þá var talið, að ekki væri óforsvaranlegt, að lögreglumaður hefði tekist á hendur umferðarstjórn þarna, eins og á stóð, og ekki hefði verið sýnt fram á, að honum hefði borið að standa á öðrum stað á gatnamótunum. Þá yrði honum ekki heldur um það kennt, hvar hin stóra bifreið, er fremst var af bifreiðum þeim, er stóðu þarna, staðnæmdist. Hann hefði ekki gerst sekur um nein þau mistök, er gætu leitt til skaðabóta-

- ábyrgðar fyrir ríkissjóð, sem var því sýknaður af kröfum
L. 334
- G. ók bifreið sinni norður Álfheima. Er bifreiðin nálgadist fjöl-
býlishúsið nr. 32—36 við Álfheima, kveður G hraða bifreiðar
sinnar hafa verið um 15 km á klst. Hafi hann þá sveigt til
vinstri yfir götuna að innkeyrslu fjölbýlishússins. Í sama
mund ók K bifreið í sömu átt. Hugðist K aka fram hjá G.
Varð þá árekstur með bifreiðunum og skemmdist bifreið
G verulega. G krafði ökumann, eiganda bifreiðarinnar og vá-
tryggingafélag hennar um bæt看. G taldi sig hafa gefið
stefnummerki með ljósum áður en hann breytti aksturs-
stefnu og styðst sú skýrsla hans við eitt vitni, en hvorki
K né farþegi í þeirri bifreið kváðust hafa séð stefnummerki
þetta. Þá var óljóst hvenær umrætt vitni taldi G hafa
hafið merkjagjöfina og var eigi talið sannað, að G hefði
gefið stefnummerki í tæka tíð. Samkvæmt skýrslu G ók
hann í umrætt sinn sem næst miðlinu vegar og er það í
samræmi við uppdrátt lögreglu af vettvangi. K bar að gæta
sérstakrar varúðar, er hann hugðist aka fram hjá bifreið
G á vinstri vegarhelmingi. Skyggni var slæmt og bar
honum að gefa merki um þá fyrirætlun sína. Þetta gerði
hann ekki. Með hliðsjón af þessu var sök skipt og lagt á
G að bera tjón sitt að 3/4 hlutum. Í málinu krafði G um
bætur vegna afnotamissis bifreiðarinnar í 53 daga samtals
31.800 krónur. Var sú fjárhæð tekin til greina þar sem
hann notaði bifreiðina nokkuð við atvinnurekstur sinn ... 424
- Hinn 25. nóvember 1971 ók R bifreið frá Keflavík til Reykjavík-
ur. Í sama mund var vöruflutningabifreið eign C ekið til
Keflavíkur. Bilaði hún og kom önnur bifreið eign C og
dró hana í átt til Hafnarfjarðar. Skammt fyrir norðan
Þúfubarð ók R bifreið sinni á afturenda bifreiðar C með
þeim afleiðingum, að hann meiddist. Í málinu var um deilt
hvort ljós hefði verið á afturljóskerum bifreiðar C þegar
áreksturinn varð. Talið að leggja mætti til grundvallar, að
ástæðan til þess, að eigi var unnt að tendra afturljós bif-
reiðar C eftir slysið, hafi ekki verið sú, að skammhlaup
hefði orðið vegna skemmda, er áreksturinn varð. Gert var
við skemmdir á bifreið C án þess að reynt væri að leiða í
ljós með skoðun á afturljósum hverjar væru líklegar or-
sakir til þess, að ekki var hægt að tendra þau eftir slysið.
Var talið, að C yrði að bera hallann af því, að sönnungögn
kynnu að hafa farið forgörðum vegna þess. Ökumaður
bifreiðar C lýsti því yfir, að hann minnst þess ekki, hvort
hann hefði aðgætt áður en dráttur bifreiðarinnar hófst,
hvort afturljós væru tendruð og ekki var af vitnisburðum
ljóst um þetta atriði. Var við það miðað, að afturljós

hefðu ekki verið í lagi, en slíkt var ófært. Með hliðsjón af því var talið, að C bæri fébótaábyrgð á tjóni R í umrætt sinn að einum fjórða hluta. R, sem var organisti að atvinnu, var talinn hafa hlotið 15% varanlega örorku vegna tvísýni, er hann hefði hlotið. Þá var talið, að galli á sambiti tanna samsvaraði 5% örorku. Tryggingastærðfræðingur taldi, að miðað við 7% ársvexti frá slysdegi til 16. maí 1973 og síðan 9% ársvexti, næmi tjón hans vegna tímabundinnar örorku 86.804 krónum, en 5.854.180 krónum vegna varanlegrar örorku. Fram kom, að tekjur R höfðu ekki rýrnað vegna slyssins. Tjón R vegna tímabundinnar örorku, varanlegrar örorku, þjáninga og annars miska var metið á 2.000.000 krónur

503

S Ók bifreið sinni suður Njarðargötu og inn á Sóleyjargötu án þess að stöðva og víkja fyrir umferð um Sóleyjargötu, en stöðvunarskyldumerki er þarna á gatnamótunum. Í sama mund fór bifreið um Sóleyjargötuna og varð með bifreiðunum mikill árekstur. Stórskemmdist hin bifreiðin. Vátryggingarfélag það, er vátryggt hafði bifreið S, greiddi bætur og krafði nú S um endurgreiðslu þess. Talið, að þótt orsök árekstursins væri gáleysi S, þá væri eigi hægt að telja, að hann hefði sýnt af sér stórkostlegt gáleysi og var hann því sýknaður af kröfum vátryggingarfélagsins ..

739

Hinn 26. október 1969 klukkan tvö að nóttu gekk Ó austur Egilsgötu og ætlaði að fara yfir Snorrabraut hjá gatnamótunum. Kveðst hann hafa séð ljós bifreiðar í fjarlægð, haldið út á brautina, en eigi vitað af sér fyrr en árekstur varð. Í blóði Ó. reyndust 1,67‰ af vínanda. Ökumaðurinn K ók í umrætt sinn suður Snorrabraut í átt að Miklatorgi og kvaðst hafa ekið eftir vinstri akrein. Er hann kom að gatnamótum Snorrabrautar og Egilsgötu hafi hann skyndilega orðið var við dökkklæddan mann fyrir framan sig á vinstri hluta akbrautarinnar og strax sveigt til hægri, en í því hafi orðið árekstur og maðurinn hafi fallið í götuna. Talið, að Ó ætti nokkra sök á hvernig fór, og að hann skyldi bera 1/3 hluta tjóns síns sjálfur. Ó hafði haft mjög lágar tekjur á undanfórnum árum fyrir slysið. Örorka hans vegna slyssins var metin 75%. Tryggingastærðfræðingur reiknaði, að ef að miðað væri við 7% ársvexti frá slysdegi til 16. maí 1972 og 9% ársvöxtum frá þeim degi til frambúðar næmi vinnutekjutap hans vegna tímabundinnar örorku 97.020 krónum, en 3.901.004 krónum vegna varanlegrar örorku. Væri hins vegar miðað við algjöran vinnutekjumissi frá slysdegi til frambúðar næmi tjónið alls 5.201.339 krónum. Væri hins vegar miðað við 7% ársvexti frá slysdegi til 16. maí 1973, en 9% ársvöxtum frá þeim degi til 15. júlí 1974

og síðan 13% ársvexti til frambúðar, næmi tjónið vegna tímabundinnar og varanlegrar örorku samtals 3.282.456 krónum ef miðað væri við 75% varanlega örorku, en 4.248.581 krónu ef reiknað væri með algerum tekjumissi Verðmæti örorkulífeyris og tekjutrygginga, sem Ó ætti rétt á, talið nema á slysdegi samtals 2.202.915 krónum, ef miðað væri við síðara tilvikið. Tjón áfrýjanda vegna örorku var metið á 1.750.000 krónur, þegar frá hafði verið dreginn örorkulífeyrir. Ó hlaut mjög mikil meiðsl af slysinu og dvaldist á sjúkrahúsum og hælum í tvö og hálft ár vegna þessa. Var tjón hans vegna þjáninga og miska metið á 500.000 krónur.

869

Hinn 22. nóvember 1972 ók S bifreið norður Kringlumýrabraut og beygði í áttinu vestur Miklubraut. Í sama mund ók C bifreið sinni suður Kringlumýrabraut og varð árekstur með bifreiðunum. Við áreksturinn slasaðist C í andliti og hlaut meðal annars skemmdir á vinstra auga. Þarna á gatnamótunum eru umferðarljós. Lagt var til grundvallar, að báðir ökumenn hefðu ekið yfir gatnamótin á móti grænu ljósi, en eigi má beygja til vinstri fyrr en ökutæki, sem á móti koma, hafa farið framhjá. Með hliðsjón af þessu og þar sem hvorki var sannað, að C hefði ekið bifreið sinni á ólöglegum hraða né gálauslega, var öll fébótaábyrgð lögð á S, ökumann þeirra bifreiðar, svo og eiganda hennar og váttryggingarfélag. Við slysið hlaut C nokkur meiðsl í andliti og skemmdir á vinstra auga. Er hann með nokkur ör, en hefur fulla sjón ef hann notar gleraugu. Hann notaði eigi gleraugu áður. Með gleraugum eru lýti hans mjög lítil. Læknir mat örorku hans í einn mánuð 100%, í 1 mánuð 75%, í 2 mánuði 50% og í 2 mánuði 25%, en síðan 15% varanlega örorku. C var bandarískur tæknifræðingur og starfaði hjá bandarísku fyrirtæki á vegum varnarliðsins. Tryggingastærðfræðingurinn áætlaði tjón C vegna tímabundinnar og varanlegrar örorku miðað við laun hans og breytinga þeirra, sem orðið höfðu á gengi íslenskrar krónu gagnvart bandaríkjadollar. Samkvæmt því taldi tryggingastærðfræðingurinn, að ef miðað væri við 7% ársvexti frá slysdegi 16. maí 1973, en 9% ársvexti til frambúðar næmi tjónið 283.022 krónum vegna tímabundinnar örorku, en 4.859.497 krónum vegna varanlegrar örorku. Ef hins vegar væri miðað við 13% ársvexti frá 15. júlí 1974 næmi tjónið vegna varanlegrar örorku 3.724.149 krónum. Fram kom, að váttryggingarfélag það, sem hlut átti að máli, hafði bætt C að fullu tjón hans vegna tímabundinnar örorku. C lagði fyrrgreindar fjárhæðir til grundvallar og taldi, að bætur fyrir miska og lýti væru hæfilega ákveðnar 800.000 krón-

ur. Talið að rétt væri, að meta heildartjón C vegna slyss þessa 1.400.000 krónur, sem ökumanni, eiganda og vátryggingarfélagi var dæmt að greiða óskipt 874

Hinn 20. maí 1973 var tveim bifreiðum ekið norður Hafnarbraut á Dalvík með miklum hraða. Bifreið A var á undan. Skyndilega sveigði A bifreið sinni til hægri inn á Hafnarstig, en í sama mund hugðist B, er ók hinni bifreiðinni, að aka fram úr A hægra megin. Varð árekstur með bifreiðunum og skemmdust þær mikið. Eigandi bifreiðar B krafði eiganda bifreiðar A um bætur. Fram kom, að A var með áhrifum áfengis í umrætt sinn. Sætti hann 15 daga varðhaldi vegna þess og var sviptur ökuréttindum ævilangt. B var talinn hafa sýnt ógætilegan akstur í umrætt sinn og gekkst hann undir 5000 króna sekt vegna þessa. Eigandi bifreiðar A taldi, að ökumenn hefðu verið í kappakstri í umrætt sinn og firrt sig rétti til bóta. Það var eigi talið sannað og var því eigi á því byggt. B hafði lýst því, að hraði bifreiðar hans hefði verið um 50—60 km miðað við klst., er áreksturinn varð og þá verið búinn að draga úr hraðanum, en tveir farþegar í þeirri bifreið töldu, að réttara væri að telja hraðann um 70 km miðað við klst. og þeim hefði fundist eins og B hefði ætlað að aka fram úr bifreið A hægra megin. Tveir sjónarvottar að atburðinum áætluðu hraða bifreiðanna 50—70 km miðað við klst. og töldu, að bifreið A hefði verið ekið á miðjum hægri vegarhelmingi. Talið, að báðir ökumennirnir hefðu ekið of hratt og gáleysilega í umrætt sinn. Við það var miðað, að B hefði ætlað að aka fram úr A hægra megin. Með hliðsjón af atvikum öllum var talið, að ökumenn ættu jafna sök og rétt væri, að eigendur bifreiðanna fengju tjón bætt að hálfu. Samkvæmt þessu fékk B bætt tjón á bifreið sinni að hálfu 1005

Ökumenn bifreiðanna A og B mættust á götu einni og sveigðu í gáska hvor að öðrum, fyrst ökumaður B og síðan ökumaður A. Löggæslumaður, sem kannaði vettvang, dró þá ályktun af vettvangi, að B hefði farið að einhverju leyti yfir miðlinu götunnar, en A hefði hins vegar verið að öllu leyti á vinstri vegarhelmingi sínum. Talið, að þetta aksturslag ökumanna bifreiðanna væri svo fráleitt, að ekki væri rétt að telja, að annar ætti meiri sök á árekstrinum en hinn. Var því hvor bifreiðaeigenda talinn bera ábyrgð á tjóninu af hálfu 1048

Hinn 2. júlí 1971 tók Þ sér far með bifreið norður í land. Þeir S og F skiptust á um að aka bifreiðinni. Er komið var upp í Borgarfjörð tók F að neyta áfengis. Kveðst hann hafa drukkið 1/4 úr flösku af Dubonnet á leiðinni frá Bifröst í Borgarfirði að Blönduósi. Hann sat í aftursæti bifreiðarinn-

ar við hlið Þ og kveður hann hana hafa drukkið með sér. Á Blönduósi tók F við stjórn bifreiðarinnar. Ók hann sem leið liggur upp á Vatnsskarð, en þar varð árekstur við aðra bifreið, með þeim afleiðingum að Þ lést. Fram kom, að bifreiðinni hefði verið ekið á vinstri vegarhelmingi og mjög hratt. Eigi voru sannaðar bilanir á bifreiðinni. Tekið var blóð úr F fjórum klukkustundum eftir slysið og reyndist það innihalda 0,53% af vínanda. Málið var lagt fyrir Læknaráð, er taldi að miðað við 72 kg. líkamspunga og fyrrgreint víandamagn í blóði væri hæfilegt að áætla, að í blóði F hefði verið 1,29% af vínanda, er hann hóf akstur á Blönduósi. Lík Þ var ekki krufið og ekki vítað um víandamagn í blóði hennar. Þ var gift og átti fjögur ung börn. Eiginmaður hennar höfðaði bótamál á hendur F, S, sem var eigandi bifreiðarinnar og með í ferðinnisvo og vátryggingarfélagi því, er vátryggt hafði bifreiðina. Talið sannað, að slysið hafi orðið vegna óvarlegs aksturs F. Hann viðurkenndi, að hann hefði neytt áfengis í bifreiðinni á leið frá Bifröst til Blönduóss og talið víst, að Þ, sem sat við hlið hans í bílnum, hefði fylgst með drykkju hans og að einhverju marki tekið þátt í áfengisneyslunni. Talið, að Þ hlyti að hafa verið ljóst, að ófært var að F tæki við stjórn bifreiðarinnar á Blönduósi. Þar sem hún þrátt fyrir þetta hélt áfram ferðinni í bifreiðinni eftir að F tók við stjórn hennar, tók hún á sig áhættu, er veldur því, að eiginmaður hennar og börn geta ekki krafist skaðabóta úr hendi F. Eigi var talið sannað, hvort S varð eða átti að verða var við áfengisneyslu F, en án tillits til þess var talið, að bótakrefjendur ættu ekki rétt á skaðabótum úr hans hendi af sömu ástæðum og greinir um F. Voru því þessir aðiljar sýknaðir 1080

B. Opinber mál.

- Ö ók bifreið sinni án ökuréttinda, ólöglega búinni, of hratt og með áhrifum áfengis. Víandamagn í blóði hans reyndist vera 0,79%. Þá ók hann á vegfaranda. Var hann dæmdur í varðhald 30 daga og sviptur ökuréttindum ævilangt 310.
- Hinn 27. nóvember 1972 ók S bifreið sinni. Var hann stöðvaður af lögreglumönnum og tekið blóðsýni. Kom í ljós, að víandamagn í blóði hans var 1,5%. Þá var bifreiðin talin óhæf til aksturs. S talinn hafa verið undir áhrifum áfengis við aksturinn og dæmt varðhald 20 daga og sviptur ökuréttindum ævilangt, þar sem hér var um ítrekað brot að ræða. Hins vegar var hann sýknaður af ákærinni um vanbúnað bifreiðarinnar, þar sem slíkt var eigi talið nægilega sann- að 430
- S ók bifreið sinni með áhrifum áfengis. Með ákæru 3. maí 1976

- höfðaði ríkissaksóknari opinbert mál á hendur S vegna þessa. Krafðist hann þess, að héraðsdómari lyki rannsókn máls og tæki það síðan til dómsálagningar. Þrátt fyrir þetta gerði dómari 25. maí 1976 sátt við S vegna brots þessa og lauk málinu með sektargreiðslu og ökuleyfissviptingu. Sátt þessi var felld úr gildi, þar sem héraðsdómara var óheimilt að ljúka málinu með sátt, sbr. 105. gr. laga nr. 74/1974 og auk þess var efni málsins slíkt, að heimildarlaust var að ljúka því með sátt 487
- S ók bifreið sinni frá dansleik einum, en var stöðvaður af löggæslumönnum. Vínandamagn í blóði hans reyndist 1.77%. S hafði árið áður gengist undir dómsátt vegna ölvunar við akstur. Var honum því dæmt varðhald 15 daga og sviptur ökuleyfi ævilangt 741
- S ók um bæinn undir áhrifum áfengis. Reyndist vínandamagn í blóði hans nema 1.65%. S var dæmd 50.000 króna sekt og 12 daga varðhald til vara samkvæmt ákvæðum 1. gr. laga nr. 54/1976 744
- Þ ók bifreið sinni um götur á A með áhrifum áfengis. Vínandamagn í blóði hans reyndist 1.86%. Var honum dæmt varðhald 15 daga og sviptur ökuleyfi ævilangt, en hér var um ítrekunarbrott að ræða 904

Birting laga og stjórnvaldfyrirmæla.

- Talið skylt að birta fyrirmæli landbúnaðarráðuneytis um tvíböðun í Lögbirtingarblaði. Sératkvæði 367

Birting stefnu.

- Með stefnu áritaðri af fulltrúa yfirborgardómara 5. apríl 1976 höfðaði G mál gegn K. Stefnu þessa birtu stefnuvottar 13. apríl s.á. Segir í birtingarvottorðinu, að þeir hafi birt stefnu þessa á K „fyrir Þ sveitarstjóra að heimili K hér í hreppnum og afhent Þ endurrit af stefnunni, sem hann lofaði að afhenda K, er býr hér, en var fjarverandi.“ Héraðsdómari vísaði máli þessu frá dómi og var það staðfest af Hæstarétti, þar sem ekki var talið með vissu ráðið af vottorði stefnuvotta, að stefnubirtingin fullnægði ákvæðum 1. mgr. 95. gr., sbr. 2. mgr. 96. gr. laga nr. 85/1936 545

Bjarglaun. Sjá björgun.

Björgun.

- Hinn 15. ágúst 1974 var S að veiðum um 4,5 sjómílar frá Kögri. Fór varpan í skrífu skipsins. Að beiðin S kom varðskipið Ó á vettvang og losaði kafari skipsins vörpuna úr skrífunni. Veður var gott, norðaustan gola og sléttur sjór, en talsverð-

ur straumur. Nokkrar skemmdir urðu á skrifunni, en S sigldi með eigin vélarafl til Akureyrar á hálfri ferð. Talið, að hér væri um björgun að ræða og hið bjargaða verðmæti væri um 200 milljónir króna. Var eiganda S dæmt að greiða 3.500.000 krónur í björgunarlaun og dæmdur sjóveðréttur til tryggingar þeirri fjárhæð. Í dómi er tekið fram, að eigi skipti máli í þessu sambandi, að 1. september 1974 krafði lögmaður Ó váttryggingarfélag S um greiðslu björgunarlauna. Váttryggingarfélagið bauð fram björgunarlaun, en mun lægri, og var því boði hafnað. Hinn 25 nóvember 1974 sendi reikningshaldari Ó reikning til váttryggingarfélagsins fyrir 34.431 krónu vegna aðstoðar Ó við S. Fjárhæð þessa greiddi váttryggingarfélagið 27. nóvember 1974, en reikningshaldarinn endursendi hana 28 janúar 1975. Gat eigandi S ekki gengið þess dulinn eins og málsatvik voru, að áhöfn og eigendur Ó mundu ekki setta sig við greiðslu fjárhæðar samkvæmt reikningi þessum 974

Blóðrannsókn.

Blóðflokkar

Vínandamagn í blóði 310, 430, 741, 863, 908, 1080

Botnvörpuveiðar. Sjá fiskveiðabrot.

Bókhald.

Brot í opinberu starfi.

Búfjárrækt.

Bóndi einn var talinn hafa slæman gripahúsakost. Var honum af þeim sökum gert að greiða sekt og óheimilað í næstu fimm ár hafa í umráðum sínum nautgripi og sauðfé 29

Byggingameistarar. Sjá ábyrgð á mannvirkjagerð.

Byggingasamþykktir.

Byggingasamvinnufélög.

Börn.

Hjónin J og M áttu tvö börn. Í ágúst 1972 varð það samkomulag með málsaðiljum, að M skyldi hafa forræði beggja barnanna. Dómsmálaráðuneyti gaf út leyfisbréf til skilnaðar að borði og sæng 12. september s. á. og staðfesti samkomulag þetta. Um slit hjúskapar giltu þá reglur laga nr. 39/1921. J. ritaði dómsmálaráðuneyti bréf 23. febrúar 1973 og krafðist forræðis beggja barnanna og andmælti M því þegar. J krafðist lögskilnaðar og forræðis beggja barn-

anna fyrir borgardómara 24. september 1974. M kom fyrir borgardómara í hjónaskilnaðarmálinu 5. mars s. á. og samþykkti lögskilnaðarkröfu, en krafðist áfram forræðis beggja barnanna. Var málið síðan afgreitt til dómsmálaráðuneytisins til útgáfu lögskilnaðarleyfis og ákvörðunar um ágreining vegna forræðis barnanna. Í samræmi við kröfur aðilja ákvað dómsmálaráðuneytið síðan þannig um forræði barnanna, að M skyldi hafa forræði þeirra beggja og gaf út lögskilnaðarleyfi 14. maí 1974. Talið að með því væri samkomulag aðilja frá 29. ágúst 1972, sem ráðuneytið hafði staðfest, fallið úr gildi og málinu skipað með ákvörðun ráðuneytis, sbr. 1. mgr. 46. gr. og 86. gr. laga nr. 60/1972 þannig, að dómstólar geti eigi breytt úrskurði dómsmálaráðuneytis um forræði barnanna, enda sé meðferð máls rétt og við úrlausn beitt efnislegu mati. Þar sem ekki voru annmarkar á meðferð málsins hjá dómsmálaráðuneyti, var héraðsdómur um forræði barnanna ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði 656

Dagsektir.

Dánarbú. Sjá skiptamál.

Dánarbætur. Sjá skaðabætur.

Dómarar.

Sjá og dómstólar, réttarfarsvítur og sératkvæði.

1. Dómarar í Hæstarétti.

Mál dæmt af þremur hæstaréttardómurum: 1, 13, 22, 26, 73, 76, 90, 129, 161, 205, 207, 210, 282, 284, 374, 376, 391, 394, 397, 399, 469, 482, 487, 522, 524, 527, 533, 539, 545, 560, 653, 676, 720, 735, 837, 854, 933, 941, 944, 948, 1017
Varadómari dæmir í máli fyrir Hæstarétti 96, 121, 164, 232, 319, 379, 413, 437, 489, 656, 680, 713, 896, 955

2. Samdómendur í héraði:

Aukadómþing

Bæjarþing 164, 175, 345, 503, 594, 656, 680, 717, 1005

Merkjadómur 933

Sakadómur 129, 854, 1021

Skiptaréttur

Siglingadómur

Sjó- og verslunardómur 59, 132, 546, 578, 586, 755, 908, 963, 974

Að því fundið, að formaður sjó- og verslunardóms sat ýmist einn eða aðeins með einum meðdómsmanni í dómi, þegar fyrirvarsmenn málsaðilja og vitni gáfu skýrslur 59

Að því fundið, að bókun í þingbók um flutning máls frá bæjar-

þingi til sjó- og verslunardóms, væri verulega áfátt, en eigi talin ástæða til ómerkingar	132
Mál eitt var höfðað fyrir bæjarþingi, en héraðsdómari flutti það ex officio fyrir sjó- og verslunardóm. Annar aðilja krafðist frávísunar máls af þessum ástæðum. Sú krafa var eigi tekin til greina, þar sem málsaðiljar hreyfðu engum athugasemdum við þeirri ákvörðun að flytja málið. Var því litið svo á, að þeir hafi samþykkt það, enda þótt flutningur væri ástæðulaus, en málið hefði að réttu átt að dæma á bæjarþingi, þar sem héraðsdómara hefði verið heimilt að dæma það með samdómendum	132
Talið, að óþarft væri af héraðsdómara að kveðja samdómendur til í máli um þóknun vegna skipasölu	164
Í máli einu deildu sameigendur húss eins m.a. um afnot af lóð og skiptingu lóðar. Í héraði var málið dæmt á bæjarþingi án samdómenda. Héraðsdómur var ómerktur og málinu heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju, þar sem rétt hefði verið að dæma málið með samdómendum skv. 3. kafla laga nr. 41/1919. Sératkvæði	286
Krafist var ómerkingar dóms, þar sem meðdómsmenn í héraði hefðu ekki verið valdir úr hópi þeirra manna, er skipaðir voru í sjó- og verslunardóm samkvæmt 201. gr. laga nr. 85/1936. Talið, að samkvæmt niðurlagsákvæði 201. gr. eml. væri héraðsdómara heimilt að nefna meðdómsmenn til meðferðar einstaks máls, ef ástæður væru til þess. Ómerkingar krafan því ekki tekin til greina	546
Í máli einu hafði héraðsdómari, er sat í sjó- og verslunardómi, eigi kvatt til dómsetu með sér sjó- og verslunardómsmenn nokkrum sinnum þegar mál var tekið fyrir og er það var dómtekið. Þá var við þinghald eigi nema einn þingvottur. Var að þessu fundið, en eigi það talin ástæða til að ómerkja héraðsdóm	546
Eftir dómtöku máls í héraði öfluðu sérfróðir samdómendur upplýsinga utan réttar um samsetningu glers og var aðiljum ekki gefinn kostur á að tjá sig um þetta, áður en héraðsdómur gekk. Þetta var talið átöluvert, en eigi þótti ástæða til að ómerkja héraðsdóminn, enda áttu aðiljar þess kost að afla yfirmats og annarra sérfræðilegra gagna eftir uppkvaðningu héraðsdóms	594
Borgardómariinn B fór með mál eitt og kvaddi hann til tvo samdómendur. Af málsaðilja var þess krafist, að annar samdómenda viki sæti og í stað hans væri skipaður sérfróður maður um önnur efni. Allir þrír dómendur viku hins vegar sæti með úrskurði 19. mars 1976. Talið, að samdómendur hefðu ekki átt að eiga hlut að ákvörðun um það efni, sbr. 205. gr. laga nr. 85/1936, og eigi voru talin haldþær rök til	

Þess, að B borgardómari og annar samdómariinn hættu að fara með málið	653
Að því fundið, að mál um forræði yfir börnum skyldi dæmt með samdómendum.	656
Að því fundið, að mál vegna bifreiðaárekstrar væri dæmt með samdómendum	1005
3. Sératkvæði:	
Í Hæstarétti 175, 184, 212, 232, 286, 367, 437, 447, 621, 656, 750, 908, 1011, 1075, 1118	
Í héraði	
Í gerðardómi	
4. Dómenda ekki getið í héraðsdómi 1, 4, 73, 76, 82, 184, 197, 205, 207, 210, 212, 282, 284, 374, 376, 391, 394, 397, 430, 469, 482, 487, 522, 560, 578, 586, 941, 963, 1017, 1072, 1075	
5. Ýmis atriði:	
Í bæjarþingsmáli einu krafðist annar málsaðilja þess, að héraðsdómari viki sæti. Eigi talið sannað, að hann hafi sýnt fram á nokkur atriði, er skylduðu dómara til að víkja sæti	90
Að því fundið, að gefin var út áskorunarstefna í máli, sem eigi mátti höfða sem áskorunarmál	161
Eftir dómstöku máls barst héraðsdómara nýr örorkutjónsútreikningur. Var útreikningur þessi tekinn upp í héraðsdómi, þótt hann væri ekki lagður fram sem dómsskjal og stefndi hefði ekki átt þess kost að tjá sig um hann	212
Að því fundið, að lýsing sakargifta í gæsluvarðhaldsúrskurði væri mjög ófullkomin	376
Lögreglurannsókn út af meintri áfengissölu hófst 17. apríl 1973 og lauk 7. júní s. á. Hinn 14. júní 1973 sendi sakadómur Reykjavíkur ríkissaksóknara til ákvörðunar lögregluskýrslur um atburðinn. Hinn 19. september s. á. endursendi ríkissaksóknari sakadómi Reykjavíkur gögn þessi og krafðist þess, að málið yrði rannsakað fyrir dómi. Sú dómsrannsókn hófst ekki fyrr en 11. febrúar 1975 og lauk sama dag. Var þessi þarflausi dráttur víttur	379
Að því fundið, að við rannsókn sakamáls, þar sem sakaður maður var aðeins 16 ára að aldri, hafði eigi verið gætt ákvæða 2. mgr. 19. gr. laga nr. 53/1966.	
Að því fundið, að rannsókn máls væri áfátt og óhæfilegur dráttur hefði orðið á rekstri þess. Brot sakaðs manns var framið 25. nóvember 1972 og var hann þá yfirheyrður af rannsóknarlögreglu. Gögn máls voru send frá sakadómi Reykjavíkur til bæjarfógetans í Hafnarfirði 23. maí 1973. Þaðan voru þau send 15. október 1973 til ríkissaksóknara. Ákæra var gefin út 28. nóvember 1973 og málsskjöl send bæjarfógetanum í Vestmannaeyjum og þess krafist, að hann lyki rannsókn og	

legði dóm á málið. Hinn 13. maí 1974 var ákærði yfirheyrður í sakadómi Vestmannaeyja og málið þá dómtekið, en dómur kveðinn upp 28. júní 1974. Hinn 6. október 1975 sendi bæjarfógetinn í Vestmannaeyjum dómsgerðir málsins til bæjarfógetans í Keflavík, en þar bjó ákærði þá, með beiðni um, að dómur yrði birtur. Þá talið, að héraðsdómari hefði kast- að höndum til samnings dóms	430
Þess getið, að réttara hefði verið af héraðsdómara í opinberu máli, að kveða efnislega á um kröfur manna	469
Að því fundið, að forsendur gæsluvarðhaldsúrskurðar væru hvorki svo skýrar né glöggar sem skyldi og eigi væri getið um tímasetningar	482
Að því fundið, að rannsókn í máli einu væri eigi rekin með þeirri röggsemi, sem nauðsyn bar til	482
Að því fundið, að héraðsdómari lauk sakamáli með sátt, enda þó rikissaksóknari hefði skýlaust krafist dómsálagningar ..	487
Mál var þingfest á bæjarþingi Reykjavíkur af fulltrúa yfirborgardómara, er þingaði nokkrum sinnum í málinu. Síðan vék yfirborgardómari sæti, þar sem sonur hans var lögmaður, annars aðilja. Var sérstakur setudómari settur til að fara með málið, þótt ekki hefði komið fram, að aðrir hinna reglulegu borgardómara hefðu verið vanhæfir til meðferðar þess. Var tekið fram, að það leiddi ekki af vanhæfni yfirborgardómara, að þeir mættu ekki með málið fara	527, 533, 539
Í héraðsdómi var greint frá aðiljaskýrslu manns, án þess að séð yrði, að hann hefði gefið skýrslu um málsatvik fyrir dómi né skriflega skýrslu um sakarefnið. Var að þessu fundið ..	533
Að því fundið, að þess var eigi getið hverjir sóttu dómþing af hendi málsaðilja í eitt sinn. Í þingbók voru skráðar athugasemdir, sem lögmaður annars aðilja og framkvæmdastjóri hins áttu að hafa gert. Þá var að því fundið, að í héraðsdómi greindi frá aðiljaskýrslu, en hvorki varð séð, að hlutaðeigandi hefði gefið skýrslu fyrir dómi né meðal málsgagna var að finna skriflega skýrslu um sakarefni	539
Að því fundið, að gagnsök í héraði, sem felld var niður vegna útivistar gagnstefnanda, skyldi eigi hafa verið hafin með sérstökum dómi	546
Tekið fram, að í úrskurði einum yrði ekki ráðið hver nauðsyn bæri til aðgerða þeirra, sem ákveðnar voru og forsendur úrskurðar því eigi taldar í samræmi við 223., sbr. 2. mgr. 190. gr. laga nr. 85/1936	560
Borgardómarinn B fór með mál ásamt tveimur samdómendum, er hann hafði kvatt til. Með úrskurði 19. mars 1976 viku þessir þrír dómendur sæti. Fól þá yfirborgardómari borgardómaranum G meðferð málsins, en með úrskurði 30. maí	

1976 úrskurðaði G, að hann færi ekki með mál þetta, þar sem hann taldi, að dómsmálaráðherra ætti að setja dómara til að fara með málið. Á það bent, að í Reykjavík starfi nú yfirborgardómari og níu aðrir borgardómarar. Hver þeirra starfi sjálfstætt og á eigin ábyrgð að dómsmálum, sem yfirborgardómari feli honum. Verði að skýra 1. mgr. 30. gr. laga nr. 85/1936 þannig, að setudómara þurfi því aðeins að skipa í máli því, sem hér var til meðferðar, að enginn hinna reglulegu héraðsdómara við embætti borgardómara væri hæfur til að fara með málið. Samkvæmt því var úrskurðurinn felldur úr gildi og lagt fyrir G. borgardómara að taka málið til efnismeðferðar	653
Krafa um, að skiptaráðandi viki sæti við búskipti, ekki tekin til greina	735
Skjöl kærumáls, sem kært var 12. maí 1976 bærust Hæstarétti 3. september s.á. Var fundið að þessari töf	735
Að því fundið, að forsendur gæsluvarðhaldsúrskurðar voru eigi svo vandaðar sem skyldi. Þá var varnaraðili eigi nefndur fullu nafni, en slíkt er óviðeigandi	837
Hinn 30. september 1976 kvað sakadómur Reykjavíkur upp úrskurð, þar sem hrundið var kröfu sakaðs manns um að samdómendur skyldu víkja sæti. Samkvæmt gögnum máls fékk verjandi hins sakaða manns vitneskju um úrskurðinn 1. október 1976 og kærði hann úrskurðinn með bréfi, sem hann kvaðst hafa ritað og póstlagt samdægurs, en barst sakadómi 5. október s.á. Var kærufrestur þá liðinn samkvæmt 2. mgr. 174. laga nr. 74/1974. Þar sem kærufrestur var liðinn, en kæra skal vera bréfleg sé hún ekki bókuð í þingbók, skiptir ekki máli þótt verjandi ákærða hafi hinn 1. október lýst kæru sinni í símtali við sakadómara. Með hliðsjón af þessu var málinu vísað frá Hæstarétti	854
Að því fundið, að skriflega flutt mál, sem dómtekið var í héraði 19. nóvember 1974, var dæmt 14. apríl 1975	933
Að því fundið, að eftir dómtöku landamerksamáls hafði dómsformaður aflað upplýsinga, sem niðurstaða dóms að nokkru leyti byggð á, án þess að aðiljum væri veittur kostur á að tjá sig um þær	934
Að því fundið, að bókun í fógetabók væri ónákvæm og tvíræð ..	948
Að því fundið, að í héraðsdómi væru greind ýmis atriði, sem eigi höfðu þýðingu um úrlausn málsins	984
Að því fundið, að í kærum gæsluvarðhaldsúrskurði væri kærufni lauslega lýst. Kæru þær, er þar greindi, eigi tímasettar og óglögg frá hverjum þær stöfuðu. Þá var ekki sérgreint nægilega í hverju hin einstöku brot væru fólgin. Var gæsluvarðhaldsúrskurðurinn ómerktur. Sératkvæði	1075
Að því fundið, að dómari hefði eigi leiðbeint manni, er var úr-	

skurðaður í gæsluvarðhald, um sólarhrings kærufrest 1075

Dómkrafa.

Þeir P og L voru dæmdir óskipt til að greiða skuld. P áfrýjaði en L ekki. L greiddi skuldina samkvæmt héraðsdómi að fullu. Kröfuhafi tilkynnti Hæstarétti þetta og gerði engar kröfur í málinu. Þar sem kröfuhafi hafði þannig fengið fulla greiðslu samkvæmt dómsorði héraðsdóms, var sýknu-
krafa P tekin til greina 839

Dómkvaðning.

Eigendur jarðarhluta kröfðust þess, aðallega, að dómkvaddir yrðu þeir utanhéraðsmenn til að framkvæma undirlands-
skipti á jörðinni. Til vara kröfðust þeir þess, að dómkvaddir yrðu fjórir utanhéraðsmenn til að framkvæma yfir-
landskipti. Fram kom, að jörðin var í óskiptri sameign margra eigenda. Krafan um landaskipti var eingöngu reist á landaskiptalögum nr. 46/1941. Samkv. 1. gr. laganna er það skilyrði fyrir landskiptum, að land það, sem skipta á, hafi verið til samnota fyrir eitt eða fleiri býli. Svo stóð ekki á hér og varð því landskiptakrafan ekki reist á landskipta-
lögum. Var dómkvaðningar því synjað 26

Dómstólar.

Krafist var uppboðs jarðar einnar vegna vangreidds fasteigna-
skatts. Málið hafði eigi verið lagt fyrir yfirfasteignanefnd til úrskurðar um gjaldskyldu. Var því talið, að málið yrði eigi lagt fyrir dómstóla og synjað um framgangs uppboðs.. 232

Talið, að ákvörðun um böðun fjár, bæri ekki undir sýslumann sem héraðsdómara, heldur sem lögreglustjóra og hefði því verið óþarft að kveða á um framkvæmd böðunar með dóms-
úrskurði. Sératkvæði 367

Tekið fram, að kyrrsetning geti ekki farið fram í skiptarétti .. 560

Afsagnargerðir samkvæmt lögum nr. 93/1933 ekki taldar til dómaraverka í skilningi 2. mgr. 34. gr. laga nr. 85/1936. Talið heimilt að höfða mál til heimtu bóta vegna mistaka við afsagnargerð fyrir héraðsdómi 563

Hjónin J og M áttu tvö börn. Í ágústmánuði 1972 kom til skilnaðarmáls með þeim. Með samkomulagi 29. ágúst 1972 varð það samkomulag með málsaðiljum, að M skyldi hafa forræði beggja barnanna. Dómsmálaráðuneytið gaf út leyfisbréf til skilnaðar að borði og sæng 12. september s.á. og staðfesti það samkomulag þetta. Um slit hjúskapar giltu þá reglur laga nr. 39/1921. J. ritaði dómsmálaráðuneyti bréf 23. febrúar 1973 og krafðist forræðis beggja barnanna og andmælti M. því þegar. J krafðist lögskilnaðar og for-

- ræðis beggja barnanna fyrir borgardómara 24. september 1974. M kom fyrir borgardómara í hjónaskilnaðarmálinu 5. mars s.á. og samþykkti lögskilnaðarkröfu, en krafðist áfram forræðis beggja barnanna. Var málið síðan afgreitt til dómsmálaráðuneytis til útgáfu lögskilnaðarleyfis og ákvörðunar um ágreining vegna forræðis barnanna. Í samræmi við kröfur aðilja ákvað dómsmálaráðuneytið síðan þannig um forræði barnanna, að M skyldi hafa forræði þeirra beggja og gaf út lögskilnaðarleyfi 14. maí 1974. Talið, að með því væri samkomulag aðilja frá 29. ágúst 1972, sem ráðuneytið hafði staðfest, fallið úr gildi og málinu skipað með ákvörðun ráðuneytis, sbr. 1. mgr. 46. gr. sbr. 86. gr. laga nr. 60/1972. Skilja yrði ákvæði 2. málsgreinar 48. gr., laga nr. 60/1972 þannig, að dómstólar geti eigi breytt úrskurði dómsmálaráðuneytis um forræði barns, enda sé meðferð máls rétt og við úrlausn þess beitt efnislegu mati. Þar sem ekki voru neinir annmarkar á meðferð málsins hjá dómsmálaráðuneyti var héraðsdómur um forræði barnanna ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði 656
- Verðskjöl voru í vörslum skiptaráðanda vegna dánarbús M. H taldi sig eiga verðskjöl þessi og krafðist innsetningar í þau fyrir fógetarétti. Talið, að máli þessu skyldi beina að skiptaráðanda og fá um það úrskurð í skiptarétti, sbr. 33. og 35. gr. laga nr. 3/1978. Var því synjað um framgang hinnar umbeðnu innsetningargerðar 1042

Dráttarvélur. Sjá bifreiðir.

Dýravernd.

- Bóndi einn var talinn hafa slæman útihúsakost og fara illa með gripi sína. Var honum af þeim sökum gert að greiða sekt og óheimilað að hafa í sínum umráðum nautgripi og sauðfé næstu fimm ár 29

Eftirlaun.

Eiður. Sjá aðildareiður.

Eignardómsmál.

Eignarnám.

- B var réttthafi erfðafestulands í Kópavogi. Vegagerð ríkisins ákvað að taka hluta landsins undir veg. Kvað matsnefnd eignarnámsbóta upp úrskurð um bætur. B höfðaði mál til ógildingar úrskurðarins og krafði þar fjármálaráðherra f.h.

rikissjóðs, samgönguráðherra v/Vegagerðar ríkisins svo og Kópavogsskaupstað um bæt看ur. Fram kom, að mat eignarnámsbóta fór eigi fram að kröfu Kópavogsskaupstaðar, sem engin afskipti hafði haft af málinu. Var krafa B á hendur kaupstaðnum m.a. byggð á því, að kaupstaðurinn hefði torveldað hagnýtingu erfðaleigulandsins, áður en eignarnáms var krafist, og svo á sérstökum ákvæðum erfðaleigusamnings. Kröfur á hendur Vegagerð ríkisins og rikissjóði voru hins vegar byggðar á eignarnáminu. Talið, að kröfur B á hendur Kópavogsskaupstað væru a.m.k. öðrum þræði ósamrættar þeim kröfum, er gerðar væru á hendur öðrum varnaraðiljum, en heildarkrafan væri ósundurliðuð. Var því samkvæmt 47. gr. laga nr. 89/1936 málinu vísað frá dómi, að því er varðaði Kópavogsskaupstað. Hins vegar var talið, að kröfur B á hendur Vegagerð ríkisins og rikissjóði væru þess eðlis, að hann ætti rétt á að fá dómsúrskurð um þær. Var því frávísunardómur héraðsdóms að þessu leyti felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju

399

Eignarréttarfyrirvari.

Eignarréttur.

Embættismenn.

Endurheimta.

Endurrit skjala.

Endurupptaka máls.

Erfðaábúð.

Erfðafesta.

Erfðaskrár.

Þ var gift M, sem andaðist 1921. Þau áttu 6 börn. Sonur eins þessara barna var MM. 1942 giftist Þ og ÞP. Hann átti mörg systkini og systursonur hans G var uppallinn hjá honum og foreldrum hans. Hinn 20. mars 1942 gerðu þau Þ og ÞP erfðaskrá, þar sem segir, að hvort þeirra hjóna, sem lifi hitt, skuli erfa það, er fyrr andast. Eftir þeirra daga skuli eignir þeirra ganga til fóstursonar þeirra MM. Undir erfðaskrá þessa skrifuðu tveir vottar. Annar kvaðst eigi hafa verið viðstaddur, er undirritun fór fram, heldur skrifað

undir skjalið eftir beiðni hins vottsins, að þeim hjónum fjarstöddum. Hinn votturinn kvaðst hafa samið erfðaskrána, en ekki hafi þá komið til umræðu hver væri réttarstaða barna Þ. Þá hafi þau hjón talað um, að þau ætluðust til, að G fengi eitthvað úr búi þeirra. Þ andaðist 3. ágúst 1966. ÞP gerði erfðaskrá 16. september 1971 þess efnis, að MM skyldi erfa 150 þúsund krónur úr búinu, en G að öðru leyti erfa eignir búsins. Erfðaskráin frá 1942 var vefengd. Talið ósannað, að skjal þetta væri raunverulega erfðaskrá og var því metið ógilt skv. 23. gr. erfðatilskipunar frá 25. september 1850 og 40., 45. sbr. 60. gr. erfðalaga nr. 8/1962 197

Erfðir.

K andaðist 24. apríl 1973. Hann átti eigi börn í hjónabandi. Erfðatilkall eftir hann gerðu systkini hans og bróðurbörn og auk þess kona ein, er kvaðst vera óskilgetin dóttir hans. Skv. 1. gr. laga nr. 8/1962 skal óskilgetið barn erfa föður, ef það er feðrað með þeim hætti, er segir í löggjöf um óskilgetin börn. Hér var eigi um að ræða lögformlega viðurkenningu K á því, að hann væri faðir G og dómur hafði eigi gengið um faðernið. Þá höfðu þau móðir G og K eigi búið samvistum með þeim hætti, að jafngilt yrði faðernisviðurkenningu sem grundvöllur að erfðarétti. Samkvæmt þessu var erfðakröfu G synjað 955

*Fangelsi.**Farbann.*

Farmgjald. Sjá og flutningssamningar.

Farmskírteini. Sjá flutningssamningar.

Fasteignasala.

Talið, að lög um fasteignasölu eigi ekki við um skipasölu 164

Fasteignir.

Eigendur jarðarhluta kröfðust þess aðallega, að dómkvaddir yrðu þeir utanhéraðsmenn til að framkvæma undirlandskipti á jörðinni. Til vara kröfðust þeir þess, að dómkvaddir yrðu fjórir utanhéraðsmenn til að framkvæma yfirlandskipti. Fram kom, að jörðin var í óskiptri sameign margra eigenda. Krafan um landskipti var eingöngu reist á landskiptalögum nr. 46/1941. Samkv. 1. gr. laganna er það skilyrði fyrir landskiptum, að land það, sem skipta á, hafi

- verið til samnota fyrir eitt eða fleiri býli. Svo stóð ekki á hér og varð því landskiptakrafan ekki reist á landskiptalögum. Var dómkvaðningar því synjað 26
- G kom að máli við S, er bjó á jörð sinni og falaði jörðina til kaups. Eftir nokkrar umræður kveður S, að G hafi boðið milljónir króna í jörðina, en kveðst ekki hafa samþykkt það tilboð. G telur hins vegar, að samkomulag hafi orðið um kaup um mánaðamótin apríl/maí 1974. Hinn 1. júní 1974 bauð S hreppsnefnd hrepps síns jörðina til kaups fyrir 2 milljónir, en hreppsnefndin kvaðst ekki geta tekið afstöðu til kaups tilboðs, þar sem kaupsamningur fylgdi ekki. Hinn 7. júní 1974 keypti G túnabúð og bar hann á. Kveður S, að G hafi gert þetta sér að fornspurðum, en látið það afskiptalaust. Hinn 10. eða 12. júní fóru aðiljar á fund manns eins og báðu hann aðstoðar um samningagerð. Kveðst hann hafa ritað niður helstu atriðin, en samkomulag hafi ekki orðið og hafi eigi verið meira að gert. Gegn andmælum S var eigi talið sannað, að bindandi kaupsamningur hefði komist á með aðiljum, en sönnunarbyrði um slíkt hvílir á G. Var því S sýknaður af kröfum G um fullnustu kaupsamnings .. 82
- D tók að sér að múrhúða bifreiðageymslu fyrir þá J og B. Er til skyldi taka, töldu þeir B og J verulegan galla á múrhúðun og fengu dómkvadda fyrst undirmatsmenn og síðan yfirmatsmenn til að skoða og meta gallana. Eigi urðu yfirmatsmenn sammála. Var dæmt, að D bæri að bæta þeim J og B verðmæti nokkurra galla, er dragast skyldu frá greiðslu fyrir verkið. Sératkvæði 184
- Í máli einu deildu sameigendur húss eins um afnot af lóð og skiptingu lóðar. Í héraði var málið dæmt á bæjarþingi án samdómenda. Héraðsdómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju, þar sem rétt hefði verið að dæma málið með samdómendum, sbr. 3. kafla laga nr. 41/1919. Sératkvæði 286
- Með kaupsamningi 8. nóvember 1968 keypti P íbúð af A. Íbúðin var eigi fullgerð og skuldbatt A sig til að ljúka nokkrum ógerðum hlutum. P virðist hafa tekið við íbúðinni 1. febrúar 1969 og var afsal gefið út 10. febrúar 1971. P taldi, að á íbúðinni væru ýmsir gallar og móða á milli glerja í gluggum hennar. Fram kom, að á fundi íbúðareigenda í fjölbýlishúsinu 12. mars 1970, hafði verið samþykkt, að hver íbúðareigandi ritaði A bréf varðandi galla á íbúð hans. Taldi P, að hann og aðrir íbúðareigendur hefðu ritað bréf til A, sem sett hefði verið í ábyrgðarpóst 24. mars 1970. Ekki kom fram bréf P, en bréf annars íbúðareiganda var lagt til grundvallar um, að kvartanir hefðu verið gerðar í umrætt sinn, og að nægilega snemma hefði verið kvartað

- yfir göllunum. Talið, að með viðtöku athugasemdalaust á afsali, hefði P ekki firrt sig rétti að bera fyrir sig galla. Var A dæmt að greiða P bætur fyrir þá galla, er væru á íbúðinni svo og sameigninni 345
- Reykjavíkurborg krafði fasteignaskatt af Þjóðleikhússbyggingunni. Þjóðleikhúsið taldi, að því bæri aðeins að greiða fasteignaskatt af þeim hluta hússins, sem notaður væri til veitingarekstrar. Talið, að starfsemi Þjóðleikhússins í húsinu væri slík, að það væri undanþegið fasteignaskatti samkvæmt 5. gr. laga nr. 8/1972. Sératkvæði 437
- Með kaupsamningi 15. janúar 1966 seldi S íbúð í fjölbýlishúsi, er hann hugðist byggja og var J kaupandi. Var húsinu lýst í samningi og tekið fram, að tvöfalt verksmiðjugler skyldi vera í öllum gluggum. Með samningi 22. desember 1967 lofði S að ljúka ýmsum verkþáttum og lagfæringum í sambandi við byggingu hússins, m.a. þetta glugga hússins. Gerði S síðan við glugga í húsinu, að því er virtist um vorið eða fyrri hluta sumars 1968. J taldi, að viðgerð þessi hefði ekki borið árangur og studdist þar við mat dómkvaddra manna. Var því S dæmt að greiða bætur vegna gluggaleka. Fram kom, að móða var á milli glerja í gluggunum, en ekki var ljóst hvenær J kvartaði vegna þess. Í matsgerð 9. febrúar 1970 segir, að skoðunargerð hafi farið fram á húsinu 15. desember 1969 og 16. janúar 1970. Er þar getið um móðu milli glerja í nokkrum gluggum, en þó ekki í íbúð J. Var því við það miðað, að þá hefði ekki verið komin móða á milli glerja í gluggum hjá J. Samkvæmt skoðunargerð 11. október 1972 var hins vegar komin móða á milli glerja í átta gluggum af tíu í íbúð J. Héraðsdómur, sem skipaður var byggingafróðum meðdómendum, taldi ástæðu fyrir göllum á gluggunum þá, að saman hefði farið ónóg aðgæsla við ísetningu glersins, og þeir eiginleikar samsetningarefna glersins, að þau þöldu ekki raka, en S réði hvaða gler var notað. Var S dæmt að bæta J þetta, enda mátti telja ljóst, að gallarnir hefðu ekki komið fram fyrr en eftir skoðun matsmanna 14. janúar 1970, en ekki var talið, að J hefði firrt sig bótarétti með tómlæti 594
- Með kaupsamningi 7. október 1971 keypti P íbúð í húsi, er G var að byggja. Í kaupsamningnum var tekið fram, að eignarhlutinn væri 20,4% alls hússins og íbúðinni lýst, þar á meðal þeim hluta, er fylgdi henni í kjallara. Er G hafði selt meginhluta hússins, kom fram, að hann hafði allsstaðar undanskilið svonefnd föndurherbergi í kjallara, myrkrarherbergi og snyrtiherbergi þar. Taldi hann sig eiga þennan hluta hússins, þar á meðal gang, er lá um kjallarann. P. taldi hins vegar, að hann ætti sinn hluta í herbergjum þess-

- um og að minnsta kosti hluta í hinum sameiginlega gangi. Fyrir Hæstarétti var ágreiningslaust, að uppdráttur sá af kjallara, sem lagður var til grundvallar samningum aðilja um íbúðakaupin, bæri það greinilega með sér, að umdeilda húsnæðið væri ekki í slíkum tengslum við íbúð P eða eignarhluta hans í kjallara, að hann hefði mátt ætla, að hann eignaðist hlutdeild í því húsnæði. Með hliðsjón af þessu var kröfu P hrundið 680
- Þeir SL og SA gerðu með sér makaskiptasamning. Tók hvor við hinu nýja húsnæði, þótt ýmis viðskipti þeirra væru óuppgerð. SL taldi, að SA hefði vanefnt samninginn að ýmsu leyti, bæði með því að standa eigi skil á greiðslum og afhenda ekki skuldabréf, sem um var samið. Hinn 24. júní 1974 lýsti SL því yfir í bréfi, að samningum væri rift. SL krafðist síðan útburðar á SA. Útborgunargerðinni var synjað, þar sem gögn málsins um vanefndir væru eigi skýr og réttur SL til riftunar eigi svo glöggur, að útburðarkrafa hans væri tæk. Sératkvæði 750
- Hinn 22. desember 1972 gerði M tilboð í hluta fasteignar einnar fyrir 4.500.000 króna. Tilboðið var samþykkt af eigendum samstundis og það tilkynnt M með símskeyti. Hinn 2. janúar 1973 tilkynnti M húseigendum, að hann myndi ekki standa við tilboðið og bar fyrir sig meðal annars, að húsnæðið væri eigi allt laust til nota. Eftir mikil bréfaskipti tilkynntu húseigendur, að þeir myndu selja öðrum húshlutann fyrir 4.000.000 krónur og krefja M um skaðabætur. Talið, að M væri bundinn af tilboði sínu og ljóst væri af atvikum, að hann hefði ekki haft ástæðu til að ætla að húsnæðið yrði rýmt samstundis. Var M talinn bundinn af tilboðinu og dæmt að greiða nokkrar skaðabætur 1030
- Hinn 11. febrúar 1968 bauðst K til að kaupa eignarhluta Þ í jörð einni. Þ samþykkti tilboðið 15. febrúar 1968. Er til átti að taka vildi K ekki standa við tilboð sitt og höfðaði Þ þá mál á hendur K til að fá hann dæmdan til að standa við tilboðið. Lauk málaferlum þessum með dómi 23. október 1970 og var K dæmdur til að standa við tilboð sitt. Um þetta leyti andaðist Þ og tóku tveir synir hans við jörðinni, en 6. júlí 1972 samþykkti hreppsnefnd Dyrhólahrepps að neyta forkaupsréttar síns. Var þetta tilkynnt K þegar í stað. Hann krafðist afsals fyrir jörðinni. Hinn 11. janúar 1973 afsóluðu eigendur síðan Dyrhólahreppi jarðarhlutanum. K krafðist þess, að afsal þetta yrði dæmt ógilt. Forkaupsréttur Dyrhólahrepps var ótvíræður og skiptir ekki máli, þótt K væri eigandi að nokkrum hluta jarðarinnar fyrir. Fram kom, að verð var eigi endanlega ákveðið í tilboði K eða samþykki Þ, heldur skyldi miða við aðalmat fasteigna og matsgerð

dómkvaddra manna. Matsgerðin fór eigi fram fyrr en 21. júlí 1972. Hreppsnefndinni hafði eigi verið skýrt frá kaup-
gerningnum. Þegar hreppsnefndinni barst vitneskja um
endanlegt kaupverð, ákvað hún að neyta forkaupsréttar síns
og tilkynnti það aðiljum þegar í stað. Aflaði hreppsnefndin
sér þá afsals úr hendi jarðareigenda og var það þinglesið.
Var talið, að eigi væri efni til að hrinda fyrrgreindu afsali 1105

Ferðabann. Sjá farbann.

Félagsdómur.

Félagsréttindi.

Félög. Sjá og byggingarsamvinnufélög, hlutafélög og
samvinnufélög.

Firma.

Fiskeldi. Sjá skaðabætur og stjórnsýsla.

Fiskveiðabrot.

Hinn 16. nóvember 1975 var varðskip á eftirlitsferð vestur af
Stafnesi. Sáu skipstjórnarmenn varðskipsins þá bát, er
þeir töldu innan leyfilegra fiskveiðimarka. Voru gerðar
staðarákvarðanir við bátinn og hann færður til hafnar. Hér
var um að ræða m/b Stíganda, sem er 37,63 m að lengd og
207 rúmlestir brúttó. Skólastjóri Stýrimannaskólans í
Reykjavík setti staðarákvarðanir út í sjókort. Með hliðstjón
af því var talið, að skipstjóri bátsins hefði gerst sekur um
fiskveiðibrot, og var honum dæmd 1.000.000 króna sekt í
Landhelgisgæðið, en til vara þriggja mánaða varðhald. Þá
var afli og veiðarfæri gerð upptæk 1021

Fiskverslun.

Fíkniefni. Sjá ávana- og fíkniefni.

Fjármál hjóna.

Hinn 5 júlí 1967 gerðu þau M og E, sem ákveðið höfðu að ganga
í hjúskap, með sér kaupmála. Meðal annars var íbúð, sem
M átti, gerð séreign E. M og E gengu síðan í hjónaband
20. júlí 1967. Hinn 31. maí 1972 varð M gjaldþrota. Búið
krafðist þess, að kaupmálin yrði metinn ógildur. Talið að
skilja bæri ákvæði 27. gr. laga nr. 25/1929 svo, að þau
veittu heimild til að rifta kaupmála, hvort sem hann væri

gerður fyrir eða eftir stofnun hjúskapar. Gögn þau, sem fram komu um efnahag M á þeim degi, er kaupmálinn var gerður, voru hvorki talin glögg né tæmandi og eigi veita fulla sönnun fyrir því, að M hefði átt fyrir skuldum. Var því ógilt ákvæði kaupmálans um, að fyrrgreind íbúð skyldi vera séreign E og utan hjúskapareignar. Að því er varðar innanstokksmuni, þá lá eigi ljóst fyrir frá hvoru hjónanna þessir munir stöfuðu, og var því krafa um riftun kaupmálans, að því er þá varðaði, talin vanreifuð og vísað frá héraðsdómi. Með kaupmálanum voru nokkrar eignir lagðar til M, sem hann hafði átt áður og var því eigi um að ræða riftun af hendi þrotabúsins samkvæmt 27. gr. laga nr. 25/1959

730

Þau A og I gengu í hjúskap 30. desember 1962. Með úrskurði skiptaréttar 27. apríl 1971 var fjárfélagi þeirra slitið. Meðal séreigna I var íbúð ein. Árið 1972 voru opinber gjöld lögð á þau A og I hvort í sínu lagi, og greiddi I sinn hluta. Opinber gjöld árið 1973 voru lögð á A einan og miðuð við sameiginlegar tekjur þeirra A og I, en þau voru samvistum á þeim tíma. Hinn 25. júní 1974 var gert lögtak í íbúð I til tryggingar fyrrgreindum gjöldum. Talið, að I bæri með séreign sinni ábyrgð á tekjuskatti þeim og útsvari, sem lagður var á eiginmann hennar A, og væri því heimilt að gera lögtak í séreign hennar til tryggingar þessum gjöldum. Sama var talið gilda um svonefnt viðlagagjald samkvæmt lögum nr. 4/1973. Hins vegar var talið óheimilt að gera lögtak í séreign I til tryggingar kirkjugarðsgjaldi, sem á var lagt samkvæmt lögum nr. 21/1973 svo og sóknargjaldi, sem á var lagt samkvæmt lögum nr. 29/1885. Sératkvæði ..

1011

Fjárnám.

Í máli einu var krafist fjárnáms til tryggingar skuld samkvæmt dómi. Samkvæmt bókun fógeta setti einn gerðarþoli víxla og önnur verðmæti til tryggingar og bókaði dómari jafnframt, að gerðarbeiðandi hefði tekið við „hinum fjárumdu skjölum.“ Fógeti lauk því næst gerðinni án þess að bókað væri, að verðmætin væru tekin fjárnámi. Fór því ekkert fjárnám fram samkvæmt 2. mgr. 45. gr. laga nr. 19/1887 og var fógetagerðin ómerk

132

J átti heima í Njarðvíkurkaupstað. Beiðst var fjárnáms hjá J og var beiðnin rituð til bæjarfógetans í Njarðvík. Bæjarfógetinn í Njarðvíkurkaupstað er jafnframt bæjarfógeti í Keflavík og embættisskrifstofa sameiginleg fyrir bæði embættin. Fulltrúi bæjarfógeta hóf fjárnámsgerðina í embættisskrifstofu sinni í fógetadómi Keflavíkur, en eigi Njarðvíkurkaupstaðar. J var sjálfur viðstaddur, benti á til fjárnáms

hluta í fasteign í Keflavík, og hreyfði engum andmælum við því, að fjárnámsgerðin hæfist fyrir fógetadómi Keflavíkur. Samkvæmt 2. mgr. 33. gr. laga nr. 19/1887 var heimilt að byrja fjárnámsgerðina annarsstaðar en á heimili gerðarþola. Var því ekki talið varða ómerkingu fjárnámsgerðarinnar, að hún hófst í fógetadómi Keflavíkur, en ekki Njarðvíkurkaupstaðar. Var því fjárnámsgerðin staðfest .. 1072

Hinn 29. júní 1976 skyldi gera fjárnám hjá hlutafélaginu K í Keflavík. J, stjórnarformaður K, mætti. J benti á húshluta í Keflavík, sem var hans eign. Var gert fjárnám í húshlutanum. K áfrýjaði málinu til Hæstaréttar, en ekki J, og ekki var honum stefnt fyrir Hæstarétt. Talið að af þeirri ástæðu yrði að vísa málinu frá Hæstarétti. Sératkvæði 1118

Fjársvik.

Maður einn hafði afhent G, sem hann átti mikil viðskipti við, skuldabréf og víxla, að því er virðist til sölu. G stóð hins vegar eigi skil á andvirðinu og var hann dæmdur sekur um fjárdrátt vegna þessa. Um nokkur þeirra veðskjala, sem í málinu var um fjallað voru skýrslur eiganda og G svo óglöggar, að eigi var hægt að henda reiður á hvað raunverulega hafði gerst, og var G ekki sakfelldur fyrir þann þátt 810

Fjölþýlishús. Sjá fasteignir og sameign.

Flutningssamningar.

Foreldravald. Sjá börn.

Forkaupsréttur.

Hinn 11. febrúar 1968 baust K til að kaupa eignarhluta Þ í jörð einni. Þ samþykkti tilboðið 15. febrúar 1968. Er til átti að taka vildi K ekki standa við tilboð sitt og höfðaði Þ þá mál á hendur K til þess að fá hann dæmdan til að standa við tilboðið. Lauk málaferlum þessum með dómi 23. október 1970 og var K dæmdur til að standa við tilboð sitt. Um þetta leyti andaðist Þ og tóku tveir synir hans við jörðinni. K krafðist þá þess, að honum yrði afsöluð jörðin, en 6. júlí 1972 samþykkti hreppsnefnd Dyrhólahrepps að neyta forkaupsréttar síns. Var þetta tilkynnt K þegar í stað. Hann krafðist afsals fyrir jörðinni. Hinn 11. janúar 1973 afsöluðu eigendur síðan Dyrhólahreppi jarðarhlutanum. K krafðist þess, að afsal þetta yrði dæmt ógilt. Forkaupsréttur Dyrhólahrepps var ótvíræður og skipti ekki

máli, þótt K væri eigandi að nokkrum hluta jarðarinnar fyrir. Fram kom, að verð var eigi endanlega ákveðið í tilboði K eða samþykki Þ, heldur skyldi miða við aðalmat fasteigna og matsgerð dómkvaddra manna. Matsgerðin fór eigi fram, fyrr en 21. júlí 1972. Hreppsnefndinni hafði eigi verið skýrt frá kaupgerningnum. Þegar hreppsnefndinni barst vitneskja um endanlegt kaupverð ákvað hún að neyta forkaupsréttar síns og tilkynnti það aðiljum þegar í stað. Aflaði hreppsnefndin sér þá afsals úr hendi jarðareigenda og var það þinglesið. Var talið, að eigi væri efni til að hrinda fyrrgreindu afsali 1105

Fógetagerðir. Sjá aðför, fjárnám, kyrrsetning, lögbann, lögtak, innsetningargerðir og útburðargerðir.

Framkrafa.

Framsal kröfu.

Frávísun.

A. Einkamál.

1. Frá héraðsdómi.

H hafði samþykkt víxil og afhent S sem greiðslu. H greiddi ekki víxilinn á gjalddaga og stefndi S þá H til greiðslu víxilsins ásamt kostnaði. Var H dæmdur til að greiða S víxilskuldina. Í máli milli sömu aðilja krafði H um endurgreiðslu þessa fjár úr hendi S. Þar sem H hafði ekki greitt S víxilinn eða dómskuldina að nokkru leyti, var kröfu H af þessum sökum vísað sjálfkrafa frá héraðsdómi skv. 1. mgr. 69. gr. laga nr. 80/1936 59

Mál eitt var höfðað fyrir bæjarþingi, en héraðsdómari flutti það ex officio fyrir sjó- og verslunardóm. Annar aðilja krafðist frávísunar máls af þessu ástæðum. Sú krafa var eigi tekin til greina, þar sem málsaðiljar hreyfðu engum athugasemdum við þeirri ákvörðun að flytja málið. Varð því að líta svo á, að þeir hafi samþykkt það enda þótt flutningurinn væri ástæðulaus, en málið hefði að réttu átt að dæma á bæjarþingi, þar sem héraðsdómara hefði verið heimilt að dæma það með samdómendum 132

Mál var höfðað sem áskorunarmál, en síðan vikið til almennrar meðferðar. Slík mál þarf ekki að leggja til sátta fyrir sáttanefnd. Héraðsdómari vísaði málinu frá dómi vegna skorts á sáttaumleitan. Frávísunardómurinn var felldur úr gildi 161

B var rétthafi erfðafestulands í Kópavogi. Vegagerð ríkisins ákvað að taka hluta landsins undir veg. Kvað matsnefnd

- eignarnámsbóta upp úrskurð um kröfu hans. B höfðaði síðan mál til ógildingar úrskurðarins og krafði fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs, samgönguráðherra f.h. Vegagerðar ríkisins svo og Kópavogskaupstað um bætur. Fram kom, að mat eignarnámsbóta fór eigi fram að kröfu Kópavogskaupstaðar, sem engin afskipti hafði haft af málinu. Var krafa B á hendur kaupstaðnum m.a. byggð á því, að kaupstaðurinn hefði torvelað hagnýtingu erfðaleigulandsins, áður en að eignarnáms var krafist, og svo sérstökum ákvæðum erfðaleigusamnings. Kröfur á hendur Vegagerð ríkisins og ríkissjóði voru hins vegar byggðar á eignarnáminu. Talið, að kröfur B á hendur Kópavogskaupstað væru, a.m.k. öðrum þræði, ósamrættar þeim kröfum, er gerðar væru á hendur öðrum varnaraðiljum, en heildarkrafan væri ósundurliðuð. Var því samkvæmt 47. gr. laga nr. 89/1936 málinu vísað frá dómi að því er varðaði Kópavogskaupstað. Hins vegar var talið, að kröfur B á hendur Vegagerð ríkisins og ríkissjóði væru þess eðlis, að hann ætti rétt á að fá dómsúrskurð um þær. Var því frávísunardómur héraðsdóms að þessu leyti felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju . 399
- Héraðsdómari frávísað skuldamáli einu, þar sem það væri vanreifað. Frávísunardómur var kærður. Talið að enda þótt reifun dómkrafna væri óskilrík í stefnu, greinargerð og sóknargögnum þá hefði stefnandi afsakað það með því, að hann hefði eigi nægilegan aðgang að skjölum. Var því eigi talin alveg næg ástæða til að vísa málinu frá héraðsdómi að svo stöddu, þar sem frekari gögn höfðu síðar verið lögð fram og búast mátti við, að málsatriði skýrðust frekar síðar. Var frávísunardómurinn því úr gildi felldur 527, 533, 539
- Með stefnu áritaðri af fulltrúa yfirborgardómara 5. apríl 1976 höfðaði G mál gegn K. Stefnu þessa birtu stefnuvottar 13. apríl s. á. og segir í birtingarvottorðinu, að þeir hafi birt stefnu þessa á K „fyrir þ sveitarstjóra að heimili K hér í hreppnum og afhent þ endurrit af stefnunni, sem hann lofaði að afhenda K, er býr hér, en var fjarverandi.“ Héraðsdómari vísaði máli þessu frá dómi og var það staðfest af Hæstarétti, þar sem ekki var talið með vissu ráðið af vottorði stefnuvotta, að stefnubirtingi fullnæði ákvæðum 1. mgr. 95. gr., sbr. 2. mgr. 96. gr. laga nr. 85/1936 545
- Hjónin J og M áttu tvö börn. Í apríl 1972 kom til skilnaðarmáls með þeim. Með samkomulagi 29. ágúst 1972 varð það samkomulag með málsaðiljum, að M skyldi hafa forræði beggja barnanna. Dómsmálaráðuneytið gaf út leyfisbréf til skilnaðar að borði og sæng 12. september s.á. og staðfesti það samkomulag þetta. Um slit hjúskapar giltu þá reglur laga

- nr. 39/1921. J ritaði dómsmálaráðuneytinu bréf 23. febrúar 1973 og krafðist forræðis beggja barnanna og andmælti M því þegar. J krafðist lögskilnaðar og forræðis beggja barnanna fyrir borgardómara 24. september 1974. M kom fyrir borgardómara 5. mars s. á. og samþykkti lögskilnaðarkröfu, en krafðist forræðis beggja barnanna. Var málið síðan afgreitt til dómsmálaráðuneytisins til útgáfu lögskilnaðarleyfis og ákvörðunar um ágreining vegna forræðis barnanna. Í samræmi við kröfur aðilja ákvað dómsmálaráðuneytið síðan þannig um forræði barnanna, að M skyldi hafa forræði þeirra beggja, og gaf út lögskilnaðarleyfi 14. maí 1974. Talið, að með því væri samkomulag aðilja frá 29. ágúst 1972, sem ráðuneytið hafði staðfest, fallið úr gildi og málinu skipað með ákvörðun ráðuneytis, sbr. 1. mgr. 46. gr., sbr. 86. gr. laga nr. 60/1972. Skilja yrði ákvæði 2. málsgreinar 48. gr. laga nr. 60/1972 þannig, að dómstólar geti eigi breytt úrskurði dómsmálaráðuneytisins um forræði barna, enda sé meðferð máls rétt og við úrlausn beitt efnislegu mati. Þar sem ekki voru neinir annmarkar á meðferð málsins hjá dómsmálaráðuneyti var héraðsdómur um forræði barnanna ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði 656
- Í héraðsdómi einum var annars vegar hrundið kröfu stefnda um frávísun aðalsakar vegna rangs varnarþings, en hins vegar vísað frá dómi gagnsök, er stefndi hafði höfðað þar. Héraðsdómara var talið heimilt að taka bæði þessi atriði til úrlausnar í einu lagi, svo sem hann gerði. Úrlausn héraðsdóms, þar sem frávísunarkröfu er hrundið, sætir eigi kæru og var því þeim þætti kærunnar vísað frá Hæstarétti. Hinn þáttur kærunnar var staðfestur, þar sem eigi var talið að um rangt varnarþing væri að ræða 713
- Í héraðsdómi var frávísað í máli vegna vanreifunar. Var það staðfest með þeim rökum, að málatalilbúnaði væri mjög áfátt og ekki þætti rétt eins og á stæði, að grípa fram fyrir hendur héraðsdómara, enda væri stefnanda fær sú leið að stefna af nýju fyrir héraðsdómara og reifa það þá skilmerkilega 720
- Í máli einu um gildi kaupamála var eigi ljóst, frá hverjum innanstokksmunir og búsmunir stöfuðu. Var krafa um riftun kaupmálans, að því er varðar þessi atriði, talin vanreifuð og vísað frá héraðsdómi 730
- Kröfugerð stefnanda í héraði og áfrýjanda fyrir Hæstarétti var mjög hvarflandi. Þá var málsreifun hans óskýr og tilbúnaður svo úr garði gerður, að héraðsdómur var ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi 896

2. Frá Hæstarétti.

- Með héraðsdómi var H dæmt að greiða aðilja skaðabætur, 22.100 krónur. Þar sem fjárhæðin náði eigi 25.000 krónum gat H ekki borið málið undir Hæstarétt samkvæmt 2. mgr. 13. og 14. gr. laga nr. 75/1973, en hann hafði ekki aflað sér áfrýjunarleyfis. Var málinu því vísað frá Hæstarétti. Sér-
atkvæði 175
- Gerðarþoli áfrýjaði kyrrsetningargerð, sem var árangurslaus. Talið, að slíku máli yrði ekki áfrýjað til Hæstaréttar, sbr. síðustu málsgrein 20. gr. laga nr. 18/1949, og var málinu því vísað frá Hæstarétti 284
- Gert var lögtak hjá G til tryggingar vangreiddum opinberum gjöldum. Fram kom að eftir lögtaksgerð og áður en málið var flutt í Hæstarétti greiddi G skuld sína að fullu án fyrirvara. Lögtaksbeiðandi krafðist ekki kostnaðar við lögtakið og lýsti því, að hans mundi ekki krafist. Með þessum greiðslum var lögtakið leyst af eigninni, sbr. 10. gr. laga nr. 20/1885, og þar sem talið var að krafa G um, að lögtakið skyldi felld úr gildi vegna formgalla samþýddist ekki fyrirvaralausri greiðslu, var málinu vísað frá Hæstarétti 391, 394
- Kærður var úrskurður héraðsdóms, þar sem frávisunarkröfu var hrundið. Sú úrlausn sætir ekki kæru og var því kærinni vísað frá Hæstarétti 713
- Hinn 29. júní 1976 skyldi gera fjárnám hjá hlutafélagi einu K í Keflavík. J stjórnarformaður K mætti. J benti á húshluta í Keflavík, sem var hans eign. Var gert fjárnám í húshlutunum. K áfrýjaði málinu til Hæstaréttar, en ekki J og ekki var honum stefnt fyrir Hæstarétt. Talið að af þeirri ástæðu yrði að vísa málinu frá Hæstarétti. Sératkvæði 1118

B. Opinber mál.

1. Frá héraðsdómi.

- Í þjófnaðarmáli einu, höfðu þeir er fyrir tjóni urðu, haft uppi skaðabótakröfur, en þær höfðu eigi verið bornar undir ákærðu, og var kröfunum því vísað frá dómi 248

2. Frá Hæstarétti.

30. september 1976 kvað sakadómur Reykjavíkur upp úrskurð, þar sem hrundið var kröfu sakaðs manns um, að samdómendur vikju sæti. Samkvæmt gögnum máls fékk verjandi hins sakaða manns vitneskju um úrskurðinn 1. október 1976, og kærði hann úrskurðinn með bréfi, sem hann kvaðst hafa ritað og póstlagt samdægurs, en barst til sakadómara 5. október s. á. Var kærufrestur þá liðinn samkvæmt 2. mgr. 174. gr. laga nr. 74/1974. Þar sem kærufrest-

ur var liðinn, en kæra skal vera bréfleg sé hún ekki bókuð í þingbók, skipti ekki máli þótt verjandi hefði hinn 1. október lýst kæru sinni í símtali við sakadómara. Með hliðsjón af þessu var málinu vísað frá Hæstarétti	854
--	-----

Frelsisvipting. Sjá gæsluvarðhald.

Frestir.

Fyrning.

Maður varð fyrir slysi, 16. maí 1966, er hann taldi bifreiðaeiganda bera ábyrgð á. Örorka hans var metin 25/1 1967. Hann höfðaði mál til heimtu bóta með stefnu birtri 13/4 1972. Var talið, að allar kröfur á hendur bifreiðaeiganda væru fyrndar samkvæmt 11. gr. laga nr. 14/1905	14
--	----

Gagnaöflun.

Gagnfær farmskírteini. Sjá farmskírteini.

Gagnsakir. Sjá áfrýjun.

Geðrannsókn.

Gengi.

Í þjófnaðarmáli einu hafði verið stolið erlendum gjaldeyri. Sá, er fyrir tjóninu varð, krafðist bóta og voru bætur ákveðnar samkvæmt því gengi, sem skráð var, þegar peningunum var stolið	248
H var á ferðalagi erlendis ásamt konu sinni. Hafði hann keypt í Reykjavík fyrir íslenskt fé farseðil frá Reykjavík til London og til baka aftur. Heimferðarfarseðill þeirra hjóna féll úr gildi og varð H að kaupa farseðla á skrifstofu íslensks flugfélags í London. Greiddi hann andvirði þeirra með þremur víxlum, er hljóðuðu á ensk sterlingspund. Gerðist þetta 2. apríl 1974. Er greiða skyldi víxlana hafði gengi íslenskrar krónu gagnvart sterlingspundi fallið. Krafði handhafi víxlanna um greiðslu þeirra miðað við gengi á greiðsludegi, en H vildi einungis greiða miðað við gengi á útgáfudegi. Talið, að líta yrði á skuldbindingu H samkvæmt víxlunum sem skuldbindingu í erlendum gjaldeyri milli aðilja búsetta hér á landi. Samkvæmt því var talið, að ákvæði 1. og 2. mgr. 1. g. laga nr. 71/1966 ættu við um skipti þessi samkvæmt grunnrökum sínum. Væri H því einungis skylt að greiða víxlana miðað við sölugengi sterlingspunds í Reykjavík 2. apríl 1974	1101

*Gerðardómar.**Gjafsókn. Gjafvörn.*

Stefndi í barnsfaðernismáli fékk gjafvörn fyrir Hæstarétti. Áfrýjandi óskaði þess, að málið yrði hafið og var á það fallist. Áfrýjanda dæmt að greiða málskostnað, er rann í ríkissjóð, en allur gjafvarnarkostnaður fyrir Hæstarétti dæmdur úr ríkissjóði	13
Bótakrefjandi vegna slyss af völdum lögreglumanna fær gjafsókn fyrir Hæstarétti	96
Bótakrefjandi í slysamáli fær gjafvörn fyrir Hæstarétti	145
Gömul kona, er lenti í bifreiðaslysi, fær gjafsókn og gjafvörn í héraði og fyrir Hæstarétti	319
Í máli um forræði yfir börn fékk móðirin gjafvörn í héraði og gjafsókn fyrir Hæstarétti	656
Kona ein í hjónaskilnaðarmáli fær gjafsókn í héraði og gjafvörn fyrir Hæstarétti	984
Bótakrefjendur í slysamáli, sem höfðu gjafvörn í héraði, fá gjafsókn fyrir Hæstarétti	1080

*Gjaldldagi.**Gjaldþrot. Sjá skiptamál.**Greiðslufall.*

H gaf út veðskuldabréf 3. september 1973. Til tryggingar setti hann fasteign eina. Í bréfinu er tekið fram, að veðhafi geti látið selja hina veðsettu eign á uppboði án dóms, sáttar eða aðfarar samkvæmt 1. gr. laga nr. 57/1949. Bréfið var handhafabréf og gjaldldagi þess 1. október 1974. Bréfið var til innheimtu í Landsbankanum, en ósannað var, að H hefði borist innheimtutilkynning frá bankanum miðað við 1. október. Hinn 26. júní 1974 var beðið um uppboð á hinni veðsettu eign til fullnægju á annarri veðskuld. Var sala á eigninni ákveðin 15. október 1974. Hinn 14. október var einnig beðið um uppboð vegna veðskuldabréfs þess, sem fjallað er um í málinu. Uppboð fór fram 15. október, svo sem ákveðið hafði verið, en annað og síðasta uppboð hinn 18. nóvember s. á. Þá gerðist það, að hinn 29. október seldi H húshluta þennan. Greiddi hann þá aðra uppboðskröfur en þá, sem fjallað var um í máli þessu, taldi sig þá aðeins eiga að greiða vexti, afborgun svo og kostnað vegna veðskuldar þessarar. Neitað var viðtöku greiðslu og krafist fullrar greiðslu á veðskuldabréfinu. Hinn 29. október 1974 geymslugreiddi H gjaldfallna vexti og afborganir. Þess var krafist af eiganda veðskuldabréfsins, að uppboði yrði samt

haldið áfram. Talið, að greiðsludráttur væri orðinn slíkur, að allur höfuðstóll skuldarinnar væri þegar gjaldkræfur og gæti eigandi bréfsins haldið áfram uppboðinu lögum samkvæmt. Var því dæmt, að uppboðið skyldi fram fara .. 474

Greiðslutilboð.

Hinn 3. september 1972 varð árekstur milli tveggja bifreiða á Akureyri. Við áreksturinn slasaðist eigandi annarrar bifreiðarinnar R. R krafði síðan eiganda hinnar bifreiðarinnar J og váttryggingarfélag hans S um bætur. Þeir viðurkenndu bótaskyldu sína. Á árinu 1973 greiddi S 50.000 krónur upp í bætur til R. Samningar voru síðan reyndir með aðiljum. Hinn 7 september 1973 lagði S inn á sparisjóðsreikning á nafni R, 781.500 krónur og taldi hann það fullnaðarbætur fyrir allt tjón R. Hins vegar var afhending til R bundin því skilyrði, að hann kvittaði fyrir fénu sem fullnaðarbótum. Þessu synjaði R. Eftir uppsögu héraðsdóms veitti R fé þessu móttöku og nam það þá með vöxtum 886.442 krónum. R taldi tjón sitt meira. Samkvæmt örorkuútreikningi, frá 29. maí 1974, sem lagður var fyrir Hæstarétt, var talið, að tjón R miðað við slysdag næmi 215.362 krónur vegna tíma-bundinnar örorku og 1.304.463 krónum vegna varanlegrar örorku eða alls kr. 1.519.824 krónum. Þá hafði hann fengið greiddar frá Tryggingarstofnun ríkisins 229.523 krónur, frá Sjúkrasamlagi 42.442 krónur og frá vinnuveitanda sínum 28.535 krónur. Talið, að hæfilegt væri að reikna örorkutjón R, sem eigi hefði verið bætt, 780.000 krónur, og bætur til hans vegna þjáninga 100.000 krónur. Heildartjón hans var talið hæfilega ákveðið 901.740 krónur. Af þessu fé var talið, að R hefði þegar fengið greiddar 739.500 krónur og bæri því að bæta honum 162.240 krónur. Sératkvæði 212

Gæsluvarðhald.

S hafði setið í gæsluvarðhaldi um langt skeið vegna gruns um manndráp. Gæsluvarðhald hans var framlengt um 90 daga og úrskurðurinn kærður. Hæstiréttur staðfesti úrskurðinn 1

Sakaður maður var úrskurðaður í gæsluvarðhald. Kærði hann úrskurðinn, sem var staðfestur 73, 76, 282

Með úrskurði sakadóms Reykjavíkur 26. janúar 1976 var sökuð-um manni gert að sæta 45 daga gæsluvarðhaldi og var sá úrskurður staðfestur með dómi Hæstaréttar 3. febrúar 1976. Með úrskurði sakadóms 11. mars s. á. var gæsluvarð-haldstíminn lengdur um 30 daga. Úrskurðurinn var kærður en staðfestur af Hæstarétti. Fyrir Hæstarétti hafði ákæru-valdið krafist lengingar gæsluvarðhaldstímans, en sú krafa

var eigi talin koma til álita, þar sem eigi hefði verið gætt ákvæða 2. mgr. 174. gr. laga nr. 74/1974, en vararíkissaksóknari sótti þing er gæsluvarðhaldsúrskurðurinn var kveðinn upp	205, 207,	210
Gæsluvarðhaldsvist dregin frá dæmdri refsivist		248
X hafði um langt skeið verið í gæsluvarðhaldi sakaður um manndráp. Eftir að ákæra hafði verið gefin út var málið lagt fyrir Læknaráð. Með hliðsjón af því framlengdi héraðsdómari gæsluvarðhald hins sakaða manns um 60 daga. Var það staðfest af Hæstarétti		374
Sakaður maður var úrskurðaður í gæsluvarðhald allt að 60 dögum. Var sá úrskurður staðfestur		376
16 ára piltur var af sakadómi úrskurðaður í 30 daga gæsluvarðhald, en hann var sakaður um þjófnað og misferli með tékka. Hann viðurkenndi viðstöðulaust brot sitt. Var gæsluvarðhaldstíminn stytur í 20 daga		397
Sakaður maður var í héraðsdómi úrskurðaður í 100 daga gæsluvarðhald. Var það á því byggt, að hann væri sibrotamaður. Dæmt, að samkvæmt sakaferli hins sakaða manns og þeim nýju kærnum, sem fram væru komnar á hendur honum, væri rétt, að hann sæti í gæsluvarðhaldi, svo ljúka mætti ódæmdum málum hans og var gæsluvarðhaldstími ákveðinn 60 daga		482
S, sem sakaður var um manndráp, hafði sætt gæsluvarðhaldi síðan 14. maí 1975 og höfðu verið kveðnir upp yfir honum samtals 7 gæsluvarðhaldsúrskurði. Beðið var um sagnar Læknaráðs og munnlegs málflutnings í sökinni. Með hliðsjón af því var staðfest að framlengja gæsluvarðhaldið enn um 60 daga		522
Á var handtekinn kl. 10.40 9. júní 1976. Sama dag kl. 22.00 tók lögreglumaður skýrslu af honum og lauk þeirri skýrslutöku kl. 00.25 10 s.m. Kl. 10.15 10. júní kom Á fyrir dóm til skýrslutöku og var henni lokið kl. 12.05 og Á þá settur í fangageymslu. Kl. 13.20 kvað héraðsdómari upp gæsluvarðhaldsúrskurð yfir Á, sem var birtur honum kl. 14.15. Talið, að Á hefði verið leiddur án undandrátta fyrir dómara, og gæsluvarðhaldsúrskurðurinn kveðinn upp innan þess frests, sem um getur í 65. gr. stjórnarskrárinnar nr. 33/1944 og 66. gr. laga nr. 74/1974. Var gæsluvarðhaldsúrskurðurinn því staðfestur		524
Sakaður maður var úrskurðaður í 30 daga gæsluvarðhald. Var það staðfest í Hæstarétti		676
K var úrskurðaður í allt að 15 daga gæsluvarðhald. Var úrskurðurinn kærður, en staðfestur		837
D var úrskurðaður í allt að 20 daga gæsluvarðhald, en hann var grunaður um vitneskju í sakamáli. Úrskurðurinn var		

staðfestur. Tekið fram, að eigi skipti máli, hvort lögreglan hefði, þegar hún handtók D, gert það að skipun dómara eða ekki	944
Sakaður maður úrskurðaður í allt að 90 daga gæsluvarðhald. Var það staðfest í Hæstarétti	1017

Hafning máls.

Mál hafið að ósk áfrýjanda	13, 396, 436
----------------------------------	--------------

Handtaka. Sjá og frelsissvipting.

Hefð.

Hegningarauki.

Heimvísun.

Í máli einu deildu sameigendur húss um not af sameign og lóð, og skiptingu lóðar. Málið var dæmt á bæjarþingi án samdómenda. Héraðsdómur var ómerktur og málinu heimvísað þar sem málið skyldi dæma með samdómendum, sbr. 3. kafla laga nr. 41/1919. Sératkvæði	286
Í landamerkjamáli einu hafði eigi verið gerður uppdráttur af þrætusvæðum. Dómsformaður hafði aflað upplýsinga, sem niðurstaða dóms var að nokkru leyti byggð á, án þess, að iljum hefði verið veittur kostur á að tjá sig um þær. Þá voru landamerkin miðuð við kennileiti, sem eigi voru einhlít. Var málsmeðferð svo gölluð, að hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til dómsálagningar af nýju	933

Hilming.

Hjónaband. Sjá hjónaskilnaður og hjónavígsla.

Hjónaskilnaður. Sjá skiptamál.

Hjónin J og M áttu tvö börn. Í ágústmánuði 1972 kom til skilnaðarmáls með þeim. Hinn 29. ágúst 1972 varð það samkomulag með málсаðiljum, að M skyldi hafa forræði beggja barnanna. Dómsmálaráðuneytið gaf út leyfisbréf til skilnaðar að borði og sæng 12. september s.á. og staðfesti samkomulag þetta. Um slit hjúskapar giltu þá reglur laga nr. 39/1921. J ritaði dómsmálaráðuneyti bréf 23. febrúar 1973 og krafðist forræðis beggja barnanna og andmælti M því þegar. J krafðist lögskilnaðar og forræðis beggja barnanna fyrir borgardómara 24. september 1974. M kom fyrir borgardómara 5. mars s.á. og samþykkti lögskilnaðarkröfu, en

krafðist áfram forræðis beggja barnanna. Var málið síðan afgreitt til dómsmálaráðuneytisins til útgáfu lögskilnaðarleyfis og ákvörðunar um ágreining vegna forræðis barnanna. Í samræmi við kröfur aðila ákvað dómsmálaráðuneytið síðan þannig um forræði barnanna, að M skyldi hafa forræði þeirra beggja og gaf út lögskilnaðarleyfi 14. maí 1974. Talið, að með því væri samkomulag aðilja frá 29. ágúst 1972, sem ráðuneytið hafði staðfest, fallið úr gildi, og málinu skipað með ákvörðun ráðuneytis, sbr. 1. mgr. 46. gr. sbr. 86. gr. laga nr. 60/1972. Skilja yrði ákvæði 2. málsgreinar 48. gr. laga nr. 60/1972 þannig að dómstólar geti eigi breytt úrskurði dómsmálaráðuneytis um forræði barns, enda sé meðferð máls rétt og við úrlausn þess beitt efnislegu mati. Þar sem ekki voru neinir annmarkar á meðferð málsins hjá dómsmálaráðuneyti var héraðsdómur um forræði barnanna ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi. Sératkvæði

565

Í sambandi við búskipti hjóna, er áttu í skilnaðarmáli, ákvað skiptaráðandi að halda í vörslu sínum andvirði bifreiðar, sem maðurinn hafði selt. Fyrir Hæstarétti kom fram, að málsaðiljar höfðu eftir uppkvaðningu úrskurðar selt íbúð, er þau áttu, fyrir 3,6 milljónir króna. Var því talið að aðstæður hefðu breyst svo, að ekki væri brýn nauðsyn til að skiptaráðandi héldi hinni umdeildu fjárhæð í sinni vörslu, til þess að hag konunnar væri borgið, sbr. 63. gr. laga nr. 3/1878. Var því hinn kærði úrskurður úr gildi felldur

941

P og I gengu í hjúskap 21. apríl 1962. Þau slitu samvistum um mánaðamótin júní-júlí 1972. Fram kom, að hjónin leituðu til hæstaréttarlögmanns eins til að fá gengið frá skilnaði. Varð nokkuð þjark um kjör. Hinn 29. des. 1972 undirrituðu P og fyrrgreindur hæstaréttarlögmaður skilnaðarskilmála. Var þar ákveðið, að konan hefði forræði barna þeirra hjóna. Kveðið var á um skiptingu eigna og að lífeyrir til konunnar félli niður. Í samræmi við samkomulag þetta var gefið út leyfisbréf sama dag. Í neitaði að viðurkenna skilnaðarskilmála þessa og kvaðst eigi hafa gefið hæstaréttarlögmanninum umboð til að undirrita það. Höfðaði hún mál til véfengingar skilnaðarskilmálunum. Aðiljar fengu leyfi til lögskilnaðar 16. september 1975, enbúi þeirra vísað til meðferðar í skiptarétti Reykjavíkur. Ekki talið sannað, að I hefði veitt hæstaréttarlögmanninum heimild til að undirrita skilnaðarskilmálana, og hæstaréttarlögmaður hefði ekki slíka umboð samkvæmt stöðu sinni. Ákvæði 4. gr. laga nr. 61/1962 ætti hér ekki við, hvorki beint né fyrir löggjöfnun. Með hliðsjón af þessu voru skilnaðarskilmálar um fjárskipti og lífeyrir dæmdir óskuldbindandi fyrir I

984

Hjúskapur. Sjá hjónaskilnaður og hjónavígsla.

Hlutafélög.

Hlutdeild.

Húftrygging. Sjá váttryggingar.

Húsaleiga. Sjá fasteignir og samningar.

Húsleit.

Um miðjan september 1975 var drengnum B komið til dvalar hjá frændfólki sínu á Seltjarnarnesi. Á fundi barnaverndarnefndar Reykjavíkur 15. september 1975 var samþykkt að vinna að því, að drengurinn B færi til varanlegs fósturs til fyrrgreinds frændfólks síns. Var því tilkynnt, að drengurinn væri kyrrsettur hjá því og mætti hann eigi fara þaðan nema með samþykki barnaverndarnefndar. Dvaldist B á þessu heimili til 29. janúar 1976, er foreldrar hans, þau Þ og Ó, tóku hann þaðan gagnstætt fyrirmælum barnaverndarnefndar. Hinn 2. febrúar 1976 samþykkti barnaverndarnefnd, að drengurinn skyldi tekinn frá foreldrum sínum og fluttur á upptökuheimili til rannsóknar. Foreldrarinn vildu eigi láta drenginn af hendi og var því úrskurðað, að heimilt væri að gera húsleit hjá þeim Þ og Ó og taka drenginn. Talið, að háttsemi þeirra, sem hér er að framan lýst, kynni að vera brot á 3. mgr. 49. gr. laga nr. 53/1966. Samkvæmt því og samkvæmt lögjöfnun frá 48. gr. laga nr. 74/1974 voru skilyrði til þess, að húsleit mætti gera í íbúð þeirra Þ og Ó í fyrrgreindu skyni 129

Höfundarréttur.

Iðnaður.

Iðnnám.

Innheimtulaun.

Innsetningargerðir.

Verðskjöl voru í vörslu skiptaráðanda vegna dánarbús M. H. taldi sig eiga verðskjöl þessi og krafðist innsetningar í þau fyrir fógetarétti. Talið, að máli þessu skyldi beina til skiptaráðanda og fá um það úrskurð í skiptarétti, sbr. 33. og 35. gr. laga nr. 3/1878. Var því synjað um framgang hinnar umbeðnu innsetningargerðar 1042

Ítak. Sjá fasteignir.

Ítrekun.

- Ákærður maður hafði með dómsátt 11. október 1971 gengist undir sekt og ökuleyfisviptingu vegna ölvunar við akstur. Hinn 26. apríl 1974 ók hann bifreið réttindalaus og með áhrifum áfengis. Var hann sviptur ökuréttindum ævilangt .. 310
- Maður hafði verið sviptur ökuleyfi í 4 mánuði 10. febrúar 1972, frá 3. september 1971 að telja, fyrir að hafa ekið bifreið með áhrifum áfengis. Hann var tekinn með áhrifum áfengis við bifreiðaaakstur 27. nóvember 1972 og var eldra brot talið hafa ítrekunaráhrif 430
- X gekk með dómsátt undir sekt vegna ölvunar við akstur hinn 22. mars 1973. Var það brot talið hafa ítrekunaráhrif á annað brot, er hann framdi 5. júní 1974 741
- P ók bifreið sinni um götu A, 22 maí 1975, og var vínandamagn í blóði hans 1,86‰. Hann hafði 18. október 1974 gengist undir að greiða sekt vegna ölvunar við akstur og var þá sviptur ökuleyfi í 1 mánuð. Dómsáttin hafði ítrekunaráhrif á hið síðara brot og var honum því dæmt varðhald og sviptur ökuleyfi ævilangt 904

Kaup og sala. Sjá og forkaupsréttur.

1. Fasteignir.

- G kom að máli við S, er bjó á jörð sinni og falaði jörðina til kaups. Eftir nokkrar umræður kveður S, að G hafi boðið 2 milljónir króna í jörðina, en kveðst ekki hafa samþykkt það tilboð. G telur hins vegar, að samkomulag hafi orðið um kaup um mánaðamótin apríl/maí 1974. Í júní 1974 bauð S hreppsnefnd hrepps síns jörðina til kaups fyrir 2 milljónir, en hreppsnefndin kvaðst ekki geta tekið afstöðu til kaup-tilboðs, þar sem kaupsamningur fylgdi ekki. Hinn 7. júní 1974 keypti G túnáburð og bar hann á. Kveður S, að G hafi gert þetta sér að fornspurðum, en látið það afskiptalaust. Hinn 10. eða 12. júní fóru báðir aðiljar á fund manns eins og báðu hann aðstoðar um samningagerð. Kveðst hann hafa ritað niður helstu atriðin, en samkomulag hafi ekki orðið, og hafi eigi verið meira að gert. Gegn andmælum S var ekki talið sannað, að bindandi kaupsamningur hefði komist á með aðiljum, en sönnunarbýrði um slíkt hvílir á G. Var því S sýknaður af kröfum G um fullnustu kaup-samnings 82
- Með kaupsamningi 8. nóvember 1968 keypti P íbúð af A. Íbúðin var eigi fullgerð og skuldbatt A sig til að ljúka vissum ógerðum hlutum. P virðist hafa tekið við íbúðinni 1. febrúar 1969 og var afsal gefið út 10. febrúar 1971. P taldi, að á

íbúðinni væru ýmsir gallar og móða á milli glerja í gluggum hennar. Fram kom, að á fundi íbúðareigenda í fjölbýlishúsinu 12. mars 1970 hafði verið samþykkt, að hver íbúðareigandi ritaði A bréf varðandi galla á íbúð hans. Taldi P, að hann og aðrir íbúðareigendur hefðu ritað bréf til A, sem sett hefði verið í ábyrgðarpóst 24. mars 1970. Ekki kom fram bréf frá P, en bréf annars íbúðareigenda. Var lagt til grundvallar, að kvartanir hefðu verið gerðar í umrætt sinn og nægilega snemma hefði verið kvartað yfir göllum. Talið, að með athugasemdalausri viðtöku á afsali hefði P ekki firrt sig rétti að bera fyrir sig galla. Var A dæmt að greiða P bætur fyrir þá galla, er væru á íbúðinni svo og sameign

345

Með kaupsamningi 15. janúar 1966 seldi S íbúð í fjölbýlishúsi er hann hugðist byggja og var J kaupandi. Var húsinu lýst í kaupsamningi og tekið fram, að tvöfalt verksmiðjugler skyldi vera í öllum gluggum. Með samningi 22. desember 1967 lofaði S að ljúka ýmsum verkþáttum og lagfæringum í sambandi við byggingu hússins og m.a. þetta glugga þess. Gerði S síðan við glugga í húsinu, að því er virðist um vorið eða fyrri hluta sumars 1968. J taldi, að viðgerð þessi hefði ekki borið árangur og studdist þar við mat dómkvaddra manna. Var S dæmt að greiða bætur vegna gluggaleka. Fram kom, að móða var á milli glerja í gluggunum, en ekki var ljóst hvenær J kvartaði vegna þessa. Í matsgerð 9. febrúar 1970 segir, að skoðunargerð hafi farið fram á húsinu 15. desember 1969 og 16. janúar 1970. Er þar getið um móðu milli glerja í nokkrum gluggum, en þó ekki í íbúð J. Var því við það miðað, að þá hefði ekki verið komin móða á milli glerja í gluggum hjá honum. Samkvæmt skoðunargerð 11. október 1972 var þá komin móða á milli glerja í átta gluggum af tíu í íbúð J. Héraðsdómur, sem skipaður var byggingafróðum meðdómendum, taldi ástæðuna fyrir göllum á gluggum vera, að saman hefði farið ónóg aðgæsla við ísetningu glersins og þeir eiginleikar samsetningarefna þess, að það þoldi ekki raka, en S réði hvaða gler var notað. Var S dæmt að bæta J þetta, enda mátti telja ljóst, að gallarnir hefðu ekki komið í ljós fyrr en eftir skoðun matsmannanna 14. janúar 1970, en ekki var talið, að J hefði firrt sig bótarétti með tómlæti

594

Með kaupsamningi 7. október 1971 keypti P íbúð í húsi, er G var að byggja. Í kaupsamningi var tekið fram, að eignarhlutinn væri 20,4% alls hússins og íbúðinni lýst þar á meðal þeim hluta, er fylgdi henni í kjallara. Er G hafði selt meginhluta hússins kom fram, að hann hafði allsstaðar undanskilið svonefnd föndurherbergi í kjallara, myrkraherbergi

og snyrtiherbergi þar. Taldi hann sig eiga þennan hluta hússins, þar á meðal gang, er lá um kjallarann. Þ taldi hins vegar, að hann ætti sinn hluta í herbergjum þessum, að minnsta kosti hluta í hinum sameiginlega gangi. Fyrir Hæstarétti var ágreiningslaust, að uppdráttur sá af kjallara, sem lagður var til grundvallar í samningum aðilja um íbúðakaupin, bæri það greinilega með sér, að umdeilda húsnæðið væri ekki í slíkum tengslum við íbúð P eða eignarhluta hans í kjallara, að hann hefði mátt ætla að hann eignaðist hlutdeild í því. Með hliðsjón af því var þessari kröfu P hrundið 680

Þeir SL og SA gerðu með sér makaskiptasamning. Tók hvor við hinu nýja húsnæði þótt ýmis viðskipti þeirra væru óuppgærð. SL taldi, að SA hefði vanefnt samninginn að ýmsu leyti, bæði með því að standa eigi skil á greiðslum og afhenda skuldabréf, sem um var samið. Hinn 24. júní 1975 lýsti SL því yfir í bréfi, að samningnum væri rift. SL krafðist síðan útburðar á SA. Útburðargerðinni var synjað, þar sem gögn málsins væru eigi skýr og réttur SL til riftunar eigi svo glöggur, að útburðarkrafa hans væri tæk. Sératkvæði 750

Hinn 22. desember 1972 gerði M tilboð í hluta fasteignar einnar fyrir 4.500.000 króna. Tilboðið var samþykkt af eigendum samstundis og það tilkynnt M með símskeyti. Hinn 2. janúar 1973 tilkynnti M húseigendum, að hann myndi ekki standa við tilboðið og bar fyrir sig meðal annars, að húsnæðið væri eigi allt laust til nota. Eftir mikil bréfaskipti tilkynntu húseigendur, að þeir myndu selja öðrum aðilja húsið fyrir 4.000.000 króna og krefja M um skaðabætur. Talið, að M væri bundinn af tilboði sínu, og ljóst væri af atvikum, að hann hefði ekki haft ástæðu til að ætla að húsnæðið yrði rýmt samstundis. Var M talinn bundinn af tilboðinu og dæmt að greiða nokkrar skaðabætur..... 1030

Hinn 11. febrúar 1968 bauðst K til að kaupa eignarhluta Þ í jörð einni. Þ samþykkti tilboðið 15. febrúar 1968. Er til átti að taka vildi K ekki standa við tilboð sitt og höfðaði Þ þá mál á hendur K til að fá hann dæmdan til að standa við tilboðið. Lauk málaferlum þessum með dómi 23. október 1970 og var K dæmdur til að standa við tilboð sitt. Um þetta leyti andaðist Þ, og tóku tveir synir hans við jörðinni. K krafðist þá þess að honum yrði afsöluð jörðin, en 6. júlí 1972 samþykkti hreppsnefnd Dyrhólahrepps að neyta forkaupsréttar síns. Var þetta tilkynnt K þegar í stað. Hann krafðist afsals fyrir jörðinni. Hinn 11. janúar 1973 afsöluðu eigendur síðan Dyrhólahreppi jarðarhlutanum. K krafðist þess, að afsal þetta yrði dæmt ógilt. Forkaupsréttur Dyrhólahrepps var ótví-

ræður og skiptir ekki máli, þótt K væri eigandi að nokkrum hluta jarðarinnar fyrir. Fram kom, að verð var eigi endanlega ákveðið í tilboði K eða samþykki Þ, heldur skyldi miða við aðalmat fasteigna og matsgerð dómkvaddra manna. Matsgerðin fór eigi fram fyrr en 21. júlí 1972. Hreppsnefndinni hafði eigi verið skýrt frá kaupgerðingnum. Þegar hreppsnefndinni barst vitneskja um endanlegt kaupverð, ákvað hún að neyta forkaupsréttar síns og tilkynnti það aðiljum þegar í stað. Aflaði hreppsnefndin sér þá afsalsúr hendi jarðareigenda og var það þinglesið. Var talið, að eigi væri efni til að hrinda fyrrgreindu afsali 1105

2. Lausafé.

H, sem stundaði skipasölu, kom á samningaviðræðum milli hlutafélags, eiganda báts og hugsanlegs kaupanda. Ekki gekk hann þó frá kaupum. Fram kom, að endanlegt söluverð mun hafa verið 2,2 milljónir króna. Talið, að lög um fasteignasölu giltu eigi um skipasölu. Var hlutafélaginu gert að greiða H 80.000 krónur í sölubóknun 164

Kaupgjald. Sjá vinnulaun.

Kaupmálar. Sjá fjármál hjóna.

Kjarasamningar. Sjá vinnulaun.

Kjörbörn.

Kröfugerð.

Fimm menn, er sátu saman í nefnd, sóttu ríkissjóð um þóknun í einu máli. Kröfðust þeir einnar fjárhæðar. Var slík kröfugerð talin heimil 456

Kæra úrskurðar í opinberu máli skilin svo, að þess væri krafist, að úrskurðurinn yrði úr gildi felldur 469

Kröfusamlag.

Kýrretning.

Gerðarþoli áfrýjaði kýrretningargæð, sem var árangurslaus. Talið, að slíku máli yrði ekki áfrýjað til Hæstaréttar, sbr. síðustu málsgrein 20. gr. laga nr. 18/1949, og var málinu því vísað frá Hæstarétti 284

Í fjárskiptamáli vegna hjónaskilnaðar tók skiptaráðandi í sínar hendur andvirði bifreiðar, sem annar aðilinn taldi hjúskap-

- areign sína og kvaðst í úrskurði kyrrsetja fé þetta. Úrskurðurinn var úr gildi felldur, en í honum var ekki gerð grein fyrir hver nauðsyn væri til þess að framkvæma gerð þessa. Þá má eigi framkvæma kyrrsetningu í skiptarétti 560
- T taldi sig eiga fjárkröfu á hendur H. Óskaði hann löghalds í eignum H til tryggingar skuldinni. Fulltrúi aðalborgarfógeta tók beiðnina til meðferðar. Í bókun í þingbók er eigi ljóst greint hvort krafist er fjárnáms eða löghalds og eigi heldur ljóst, hvort gert var fjárnám eða löghald í eign, þeirri, sem um var fjallað í bókuninni. Þar sem bókun fógeta var svo ónákvæm og tvíræð, var gjörðin felld úr gildi 948

Kærufrestur. Sjá og kærumál.

- Gæsluvarðhaldsúrskurður var birtur sökuðum manni G, 7. des. 1976, kl. 19.00. Samkvæmt bókun í þingbók benti dómariinn G á, að hann gæti kært úrskurðinn til Hæstaréttar, en eigi var sérstök bókun um, að dómariinn hefði leiðbeint honum um sólarhrings kærufrest. Að beiðni G var nafngreindur hæstaréttarlögmaður skipaður verjandi hans og var það tilkynnt með bréfi 8. s.m. Samdægurs baðst lögmaðurinn undan starfanum vegna anna. Var þá annar lögmaður skipaður verjandi að ósk G um kl. 15.00 þann dag. Lögmaðurinn kærði gæsluvarðhaldsúrskurðinn með símskeyti 9. s.m. kl. 10.15. Talið að eins og atvikum væri háttað stæðu ákvæði 2. mgr. 174 gr. laga nr. 74/1974 eigi því í vegi, að kæran væri tekin til meðferðar í Hæstarétti 1075

Kærumál.

A. Einkamál.

1. Frávísun frá héraðsdómi.

- Mál var höfðað sem áskorunarmál, en síðan vikið til almennrar meðferðar. Héraðsdómari vísaði málinu frá dómi vegna þess, að sáttaumleitun hafði ekki farið fram fyrir sátta-nefnd. Frávísunardómurinn felldur úr gildi, þar sem áskorunarmál þarf ekki að leggja fyrir sáttanefnd til sátta 161
- B var réttthafi erfðafestulands í Kópavogi. Vegagerð ríkisins ákvað að taka hluta landsins undir veg. Kvað matsnefnd eignarnámsbóta upp úrskurð um kröfu hans. B höfðaði síðan mál til ógildingar úrskurðarins og krafði þar fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs, samgönguráðherra v/Vegagerðar ríkisins, svo og Kópavogskaupstað um bætur. Fram kom, að mat eignarnámsbóta fór eigi fram að kröfu Kópavogskaupstaðar, sem eingin afskipti hafði haft af málinu. Var krafa B á hendur kaupstaðnum m.a. byggð á því, að kaupstaðurinn hefði torveldað hagnýtingu erfðafestulandsins áður en

- að eignarnáms var krafist og svo sérstökum ákvæðum erfðaleigusamnings. Kröfur á hendur Vegagerð ríkisins og ríkissjóði voru hins vegar byggðar á eignarnáminu. Talið, að kröfu B á hendur Kópavogskaupstað, væru a.m.k. öðrum þæði, ósamrættar þeim kröfum, er gerðar væru á hendur öðrum varnaraðiljum, en heildarkrafan var ósundurlið. Var því samkvæmt 47. gr. laga nr. 89/1936 málinu vísað frá héraðsdómi að því er varðaði Kópavogskaupstað. Hins vegar var talið, að kröfur B á hendur Vegagerð ríkisins og ríkissjóði væru þess eðlis, að hann ætti rétt á að fá dómsúrskurð um þær. Var því frávísunardómur héraðsdóms að þessu leyti felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju 399
- Héraðsdómari vísaði skuldamáli einu frá dómi, þar sem það væri vanreifað. Frávísunardómur var færður. Talið, að enda þótt reifun dómkrafna væri óskilrík í stefnu, greinargerð og sóknarplöggum, þá hefði stefnandi afsakað það með því, að hann hefði eigi nægilegan aðgang að skjölum. Var því eigi talin alveg næg ástæða til að vísa málinu frá héraðsdómi að svo stöddu, þar sem frekari gögn höfðu síðar verið lögð fram og búast mátti við að málsatriði skýrðust frekar síðar. Var frávísunardómurinn því úr gildi felldur 527, 533, 539
- Með stefnu áritaðri af fulltrúa yfirborgardómara 5. apríl 1976 höfðaði G mál gegn K. Stefnu þessa birtu stefnuvottar 13. apríl s.á. Segir í birtingarvottorðinu, að þeir hafi birt stefnu þessa á K „fyrir Þ sveitarstjóra að heimili K hér í hreppnum og afhent Þ endurrit af stefnunni, sem hann lofaði að afhenda K, er býr hér, en var fjarverandi.“ Héraðsdómari vísaði máli þessu frá dómi og var það staðfest af Hæstarétti, þar sem ekki var talið með vissu ráðið af vottorði stefnuvotta, að stefnubirtingin fullnægði ákvæðum 1. mgr. 95. gr. sbr. 2. mgr. 96. gr. laga nr. 85/1936 545
- Í fjárskiptamáli vegna hjónaskilnaðar tók skiptaráðandi í sínar vörslur andvirði bifreiðar, sem annar aðilinn átti og taldi vera hjúskapareign sína. Úrskurður um þetta efni var úr gildi felldur, þar sem eigi má framkvæma slíka kyrrsetningu í skiptarétti 560
- Í héraðsdómi einum var annars vegar hrundið kröfu stefnda um frávísun aðalsakar vegna rangs varnarþings, en hins vegar vísað frá dómi gagnsök, er stefndi hafði höfðað þar. Héraðsdómara var talið heimilt að taka bæði þessi atriði til úrlausnar í einu lagi, svo sem hann gerði. Úrlausn héraðsdóms, þar sem frávísunarkröfu er hrundið, sætir eigi kærú og var því þeim þætti kærunnar vísað frá Hæstarétti. Hinn þáttur kærunnar var staðfestur, þar sem eigi var

talið, að um rangt varnarþing væri að ræða	713
Máli var vísað frá héraðsdómi vegna vanreifunar. Var það staðfest með þeim rökum, að málatilbúnaði væri mjög áfátt og ekki væri rétt eins og á stóð að grípa fram fyrir hendur héraðsdómara, enda væri stefnda fær sú leið að stefna málinu af nýju fyrir héraðsdómara og reifa þá málið skilmerkilega	720

2. Frávísun frá Hæstarétti.

B krafðist skaðabóta vegna slyss úr hendi þrotabús O. Jafnframt höfðaði hann mál gegn þrotabúi OS vegna sama slyss. Þá höfðaði hann mál til greiðslu bóta úr hendi fjögurra einstaklinga og ríkissjóðs. Þrotabúi O krafðist þess, að málinu yrði vísað frá skiptadómi. Hæstiréttur taldi að skýra yrði ákvæði 2. tl. 21. gr. laga nr. 75/1973 með hliðsjón af 1 tl. sömu greinar og skorti því lagaheimild til kæru og var málinu vísað frá Hæstarétti	22
Kærður var úrskurður héraðsdóms þar sem frávísunarkröfu var hrundið. Sú úrlausn sætir ekki kæru og var málinu vísað frá Hæstarétti	713

3. Frestir.

4. Málskostnaður.

5. Vanhæfi dómara.

Í bæjarþingsmáli einu krafðist annar mál aðilja þess, að héraðsdómari viki sæti. Eigi talið sannað, að hann hafi sýnt fram á nokkur þau atriði, er skylduðu dómara til að víkja sæti ..	90
Borgardómari B fór með mál eitt ásamt tveimur samdómendum, er hann hafði kvatt til. Með úrskurði 19. mars 1976 viku þessir þrír dómendur sæti. Fól þá yfirborgardómari borgardómaranum G meðferð málsins, en með úrskurði 30. maí 1976 úrskurðaði G, að hann færi ekki með mál þetta, þar sem hann taldi, að dómsmálaráðherra ætti að setja dómara til að fara með málið. Á það bent, að í Reykjavík starfi nú yfirborgardómari og níu aðrir borgardómarar. Hver þeirra starfi sjálfstætt og á eigin ábyrgð að dómsmálum, sem yfirborgardómari feli honum. Verði að skýra 1. mgr. 30. gr. laga nr. 85/1936 þannig, að setudómara þurfi því aðeins að skipa í máli því, sem hér er til meðferðar, að enginn hinna reglulegu héraðsdómara við embætti borgardómara sé hæfur til að fara með málið. Samkvæmt því var úrskurðurinn felldur úr gildi og lagt fyrir G borgardómara að taka málið til efnismeðferðar	653

Í búskiptamáli einu var því haldið fram af öðrum aðilja, að hann gæti eigi treyst því, að málið hlyti eðlilega og hlutlæga meðferð hjá skiptaráðanda. Ekki talið sannað, að þessi ásökun hefði við rök að styðjast og var því synjað kröfu um, að dómarrinn viki sæti 735

6. Ýmis kæruatriði.

Eigendur jarðarhluta kröfðust þess, aðallega að dómkvaddir yrðu þeir utanhéraðsmenn til að framkvæma undirlandskipti á jörðinni. Til vara kröfðust þeir þess, að dómkvaddir yrðu fjórir utanhéraðsmenn til að framkvæma yfirlandskipti. Fram kom, að jörðin var í óskiptri sameign margra eigenda. Krafan um landskipti var eingöngu reist á landskiptalögum nr. 46/1941. Samkv. 1. gr. laganna er það skilyrði fyrir landskiptum, að land það, sem skipta á, hafi verið til samnota fyrir eitt eða fleiri býli. Svo stóð ekki á hér og varð því landskiptakrafan ekki reist á landskiptalögum. Var dómkvaðningar því synjað 26

Í sambandi við búskipti hjóna, er áttu í skilnaðarmáli ákvað skiptaráðandi að halda í vörslum sínum andvirði bifreiðar, sem maðurinn hafði selt. Fyrir Hæstarétti kom fram, að málsaðiljar höfðu eftir uppkvaðningu úrskurðar selt íbúð, er þau áttu, fyrir 3,6 milljónir króna. Var því talið, að aðstæður hefðu breyst svo, að ekki yrði séð að brýn nauðsyn væri talin á, að skiptaráðandi héldi hinni umdeildu fjárhæð í sinni vörslu til að hag konunnar væri borgið, sbr. 63. gr. laga nr. 3/1878, og var því hinn kærði úrskurður úr gildi felldur 941

B. Opinber mál.

1. Atvinnuréttindi.

2. Ákæra.

3. Dómssátt.

4. Frávísun frá Hæstarétti.

Hinn 30. september 1976 kvað sakadómur Reykjavíkur upp úrskurð, þar sem hrundið var kröfu sakaðs manns um að samdómendur vikju sæti. Samkvæmt gögnum máls fékk verjandi hins sakaða manns vitneskju um úrskurðinn 1. október 1976, og kærði hann úrskurðinn með bréfi, sem hann kvaðst hafa ritað og kærði hann úrskurðinn með bréfi, sem hann kvaðst hafa ritað og póstlagt samdægurs, en barst til sakadómara 5. október s. á. Var kærufrestur þá liðinn samkvæmt 2. mgr. 174. gr. laga nr. 74/1974. Þar sem kærufrestur var liðinn, en kæra skal bréflega sé hún ekki bókuð í þingbók, skiptir ekki máli þótt verjandi ákærða hefði hinn 1. október lýst kæru sinni í símtali við sakadóm-

ara. Með hliðsjón af þessu var málinu vísað frá Hæstarétti	854
--	-----

5. Gæsluvarðhald.

S var úrskurðaður af sakadómi í gæsluvarðhald allt að 90 dögum. Var sá úrskurður staðfestur í Hæstarétti	1
Sakaður maður var úrskurðaður í gæsluvarðhald. Kærði hann úrskurð þennan, sem var staðfestur	73, 76, 278
Með úrskurði sakadóms Reykjavíkur 26. janúar 1976 var sökuðum manni gert að sæta 45 daga gæsluvarðhaldi og var sá úrskurður staðfestur með dómi Hæstaréttar 3. febrúar 1976. Með úrskurði sakadóms 11. mars var gæsluvarðhaldstíminn lengdur um 30 daga. Úrskurðurinn var kærður, en staðfestur af Hæstarétti. Fyrir Hæstarétti hafði ákærvaldið krafist lengingar gæsluvarðhaldstímans, en sú krafa var eigi talin koma til álita, þar sem eigi hefði verið gætt ákvæða 2. mgr. 174. gr. laga nr. 74/1974, en vararíkissaksóknari sótti þing, er gæsluvarðhaldsúrskurðurinn var kveðinn upp	205, 207, 210
X hafði um langt skeið verið í gæsluvarðhaldi sakaður um manndráp. Eftir að ákæra hafði verið gefin út var málið lagt fyrir Læknaráð. Með hliðsjón af því framlengdi héraðsdómari gæsluvarðhald hins sakaða manns um 60 daga. Var það staðfest af Hæstarétti	374
Sakaður maður var úrskurðaður í gæsluvarðhald allt að 60 dögum. Var sá úrskurður staðfestur	376
16 ára piltur var af sakadómi úrskurðaður í 30 daga gæsluvarðhald, en hann var sakaður um þjófnað og misferli með tékka. Hann viðurkenndi viðstöðulaust brot. Var gæsluvarðhaldstíminn stytur í 20 daga	397
Sakaður maður var í héraðsdómi úrskurðaður í 100 daga gæsluvarðhald. Var það á því byggt, að hann væri sibrotamaður. Dæmt, að samkvæmt sakaferli hins sakað manns og þeim nýju kærum, sem fram væru komnar á hendur honum, væri rétt, að hann sæti í gæsluvarðhaldi svo ljúka mætti ódæmdum málum hans. Var gæsluvarðhaldstíminn ákveðinn 60 dagar	482
S, sem sakaður var um manndráp, hafði sætt gæsluvarðhaldi síðan 14. maí 1975 og höfðu verið kveðnir upp yfir honum samtals 7 gæsluvarðhaldsúrskurðir. Beðið var umsagnar Læknaráðs og munnlegs málflutnings í sökinni. Með hliðsjón af því var staðfest að framlengja gæsluvarðhaldið enn um 60 daga	522
Á var handtekinn kl. 10.40 9. júní 1976. Sama dag kl. 22.00 tók lögreglumaður skýrslu af honum og lauk þeirri skýrslutöku kl. 00.25 10. s.m. Kl. 10.15 10. júní kom Á fyrir dóm til	

skýrslutöku og var henni lokið kl. 12.05 og Á þá settur í fangageymslu. Kl. 13.20 kvað héraðsdómari upp gæsluvarðhaldsúrskurð fyrir Á og var hann birtur honum kl. 14.15. Talið, að Á hefði verið leiddur án undandráttar fyrir dómara og gæsluvarðhaldsúrskurðurinn kveðinn upp innan þess frests, sem um getur í 65. gr. stjórnarskrárinnar nr. 33/1944 og 66. gr. laga nr. 74/1974. Var gæsluvarðhaldsúrskurðurinn því staðfestur	524
Sakaður maður var úrskurðaður í 30 daga gæsluvarðhald og var það staðfest	676
K var úrskurðaður í 15 daga gæsluvarðhald. Kærði hann úrskurðinn, sem var staðfestur	837
D var úrskurðaður í allt að 20 daga gæsluvarðhald, en hann var grunaður um vitneskju í sakamáli. Úrskurðurinn var staðfestur. Tekið fram, að ekki skipti máli, hvort lögreglan hefði, þegar hún handtók D, gert það að skipun dómara eða ekki	944
Sakaður maður úrskurðaður í allt að 90 daga gæsluvarðhald. Var það staðfest í Hæstarétti	1017
Sakaður maður kærði gæsluvarðhaldsúrskurð. Talið, að á úrskurðinum væru ýmsir annmarkar. Þannig væri kæruefni svo lauslega lýst, að eigi væri viðhlitandi, kærur eigi tíma-settar og óglöggð frá hverjum þær stöfuðu. Þá var ekki sérgreint í hverju hin einstöku brot væru fölgín. Dæmt að úrskurðurinn bryti svo í bága við fyrirmæli 164. gr. laga nr. 74/1974, að hann yrði að ómerkja. Sératkvæði	1075

6. Húsleit.

Um miðjan september 1975 var drengnum B komið til dvalar hjá frændfólki sínu á Seltjarnarnesi. Á fundi barnaverndarnefndar Reykjavíkur 15. september 1975 var samþykkt að vinna að því, að drengurinn B færi til varanlegt fósturs til fyrrgreinds frændfólks síns. Var því tilkynnt, að drengurinn væri kyrrsettur hjá því, og mætti hann eigi fara þaðan nema með samþykki barnaverndarnefndar. Dvaldist B á þessu heimili til 29. janúar 1976, er foreldrar hans, þau Þ og Ó, tóku hann þaðan, gagnstætt fyrirmælum barnaverndarnefndar. Hinn 2. febrúar 1976 samþykkti barnaverndarnefnd, að drengurinn skyldi tekinn frá foreldrum sínum og fluttur á upptökuheimili til rannsóknar. Foreldrarnir vildu eigi láta drenginn af hendi og var því úrskurðað, að heimilt væri að gera húsleit hjá þeim Þ og Ó, og taka drenginn. Talið, að háttsemi þeirra, sem hér er að framan lýst, kynni að vera brot á 3. mgr. 49. gr. laga nr. 53/1966. Samkvæmt því voru samkvæmt lögjöfnun frá 48. gr. laga nr. 74/1974 skilyrði til þess, að húsleit mætti gera í íbúð þeirra Þ og

Ó í fyrrgreindu skyni	129
-----------------------------	-----

7. Réttarneitun.

Að kröfu ríkissaksóknara fór fram dómsrannsókn á málsmeðferð og störfum tveggja löggæslumanna. Löggæslumennirnir kröfðust þess, að þeim yrði tilkynnt um allar fyrirtökur málsins með hæfilegum fyrirvara og gefinn kostur á og heimilað að vera viðstaddir allar yfirheyrslur. Héraðsdómari synjaði þessu. Talið, að ákvörðun héraðsdómara um þetta efni, yrði ekki hrundið, sbr. 77. gr. laga nr. 74/1974 og dómaranum óskýlt að tilkynna löggæslumönnum um fyrirtöku málsins	469
---	-----

8. Sauðfjárbaðanir.

Með úrskurði sakadóms var B skyldaður til að baða sauðfé sitt og heimilað að baða það án samþykkis hans. Þeim, er böðuðu, var heimiluð afnot baðaðstöðu og frjálsri umferð um land og peningshús B. Úrskurður þessi var byggður á 8. gr. laga nr. 23/1959, sbr. 8. gr. reglugerðar nr. 27/1963, sbr. 1. gr. reglugerðar nr. 64/1976. Þá var á því byggt, að B hefði neitað að tvíbaða fé sitt. Fram kom, að 20. október 1975 og 18. nóvember 1975 hafði landbúnaðarráðuneytið tilkynnt, að tvíböðun skyldi fara fram á ákveðnu landssvæði og eigi var véfengt, að tilkynning þar að lútandi hefðu verið lesnar í útvarpi. B viðurkenndi, að hafa heyrt þetta, án þess að gera nánari grein fyrir því. Talið, að samkvæmt 3. gr. laga nr. 64/1943 skyldi birta í Lögbirtingablaði fyrir-mæli sem þessi, er vörðuðu umráðamenn sauðfjár í tilteknum landshluta, en brot gegn fyrir-mælum gat varðað refsingu og sjálftökuúrræðum stjórnvalda. Tilkynning um fyrir-mælin hefðu því átt að birtast í Lögbirtingablaði. Þar sem það hefði eigi verið gert, voru eigi talin skilyrði til að beita B valdbeitingarákvæðum laga og var hinn kærði úrskurður felldur úr gildi. Sératkvæði	367
--	-----

9. Vanhæfi dómara.

Landamerkjamáli.

Í landamerkjamáli einu hafði eigi verið gerður uppdráttur af þrætusvæðum. Dómsformaður hafði aflað upplýsinga, sem niðurstaða dóms var að nokkru leyti byggð á, án þess að aðiljum hefði verið veittur kostur á að tjá sig um þær. Þá voru landamerkin miðuð við kennileiti, sem eigi voru einhlít. Var málsmeðferð svo gölluð, að hinn áfrýjaði dómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað, til dómsálagningar af nýju	933
--	-----

*Landbúnaður.**Landhelgisbrot. Sjá fiskveiðabrot.**Landhelgissjóður.*

Sekt vegna fiskveiðibrots renni í Landhelgissjóð 1021

Landaskipti.

Eigendur jarðarhluta kröfðust þess aðallega, að dómkvaddir yrðu þrír utanhéraðsmenn til að framkvæma undirlandskipti á jörðinni. Til vara kröfðust þeir þess, að dómkvaddir fjórir utanhéraðsmenn til að framkvæma yfirlandskipti. Fram kom, að jörðin var í óskiptri sameign margra eigenda. Krafan um landskipti var eingöngu reist á landskiptalögum nr. 46/1941. Samkv. 1. gr. laganna er það skilyrði fyrir landskiptum, að land það, sem skipta á, hafi verið til samnota fyrir eitt eða fleiri býli. Svo stóð ekki á hér og varð því landskiptakrafan ekki reist á landskiptalögum. Var dómkvaðningar því synjað 26

*Landvist.**Launaskattur. Sjá skattar.**Lausafjárkaup. Sjá kaup og sala.**Lífeyrir.**Líkamsáverkar.*

Þ var að fara af dansleik ásamt eiginkonu sinni og öðrum manni. Á götu veittist B að Þ með meiðyrðum. Þ sló þá til B, sem féll í götuna, og hlaut veruleg meiðsl. Mun Þ hafa barið B nokkur högg. Framferði Þ var talið varða við 218. gr. alm. hgl. Með hliðsjón af aldri Þ og fyrri framkomu var ákvörðun refsingar frestað samkvæmt 75. gr. sbr. 4. tl. 1. mgr. 74. gr. alm. hgl., og að refsíákvörðun skyldi falla niður að liðnum tveim árum frá dómsuppsögu að telja, héldi Þ almennt skilorð 57. gr. alm. hgl. 4

S, fæddur 23. febrúar 1956, var ásamt öðrum piltum við veitingahús eitt. Réðist hann þar og félagar hans á mann einn og veittu honum áverka á enni. Þá voru þessir sömu félagar á gangi á götu og veittust þar að tveim mönnum, er voru þar á gangi, börðu þá og meiddu. S, sem ákærður var fyrir fleiri brot, var dæmdur til að sæta fangelsi í 12 mánuði og greiða mönnum þeim, er hann skaddaði, skaðabætur 692

*Loftför.**Læknar. Sjá og mat og skoðun.*

Blóðrannsókn	310, 430, 741, 744, 863, 904, 1080
Geðheilbrigði.	
Líkamsáverkar 4, 14, 96, 145, 212, 300, 319, 489, 503, 621, 692, 863,	874, 1080
Örorka	14, 96, 145, 212, 300, 319, 489, 503, 621, 863, 874
Læknar lýsa líkamsbyggingu manna, líkamsþunga og fleiri atriðum í því sambandi	1080

Læknaráð.

Læknaráð gefur álit um örorkumat lækna	96, 631
Lagt fyrir Læknaráð að láta í té álitargerð um, hvort barn fætt 15. júlí 1970 geti verið ávöxtur samfara 14. eða 15. desember 1969	1019
Læknaráð lætur í té álit sitt um eyðingu vínanda í blóði og fleiri atriði í því sambandi	1080

*Lög og lögskýring.**Lögbann.**Löggæslumenn.*

Hinn 8. júlí 1967 var haldið hestamannamót við Hellu. Meðal þátttakenda var S. Um kvöldið þann dag fór S á dansleik að Hellu. Var S nokkuð ölvaður. Lenti hann í orðaskaki við lögreglumenn í anddyri samkomuhússins og leiddu tveir lögreglumenn hann út. Er út kom urðu átök með mönnum og felldi S annan lögreglumanninn til jarðar. Urðu þá nokkrar sviptingar og handjárnuðu lögreglumenn S þannig, að hendur hans voru fyrir aftan bak. Telur S, að við það hafi hægri handleggur hans brotnað. Var S síðan fluttur til læknis. Hlaut S af þessu veruleg meiðsl. Talið sannað, að við handjárnunina hefðu lögreglumennirnir beitt S meiri harðræðum en efni hefðu verið til. Hins vegar var talið sannað, að S hefði sýnt lögreglumönnum verulegan mótþróa og andspyrnu. Var talið rétt, að ríkissjóður bætti B tjón hans af hálfu	96
Hinn 2. júní 1972 kl. 17.00 ók L bifreið sinni suður Kringlumýrabraut. Er hann kom að mótum Kringlumýrabrautar og Háaleitisbrautar stóð lögregluþjónn á u.þ.b. miðjum gatnamótum við umferðarstjórn. Hafði hann stöðvað akstur eftir Kringlumýrabraut, en leyft akstur yfir gatnamótin eftir Háaleitisbraut. Bæði Kringlumýrabraut og Háaleitisbraut eru þarna tvískiptar brautir og tvær akreinar á hvorri ak-	

braut. Er L kom að gatnamótunum, stóðu þrjár eða fjórar bifreiðar þar og biðu þess að komast áfram. Ók L meðfram röð þessara bifreiða, en fremst stóð stór bifreið. Í sama mund var bifreið S ekið vestur Háaleitisbraut á miðri akbraut og hafði ökumaður hennar skipt frá hægri akrein yfir á vinstri, nokkru áður en hann kom að gatnamótunum og ók síðan hiklaust áfram yfir gatnamótin. Varð árekstur með bifreiðunum. L krafði S, váttryggingarfélag hans, svo og ríkissjóð um bætur. Taldi hann, að þar sem hann hefði verið á aðalbraut ætti hann rétt á bótum, en S hefði sýnt mikla óaðgæslu við aksturinn. Krafan á hendur ríkissjóði var hins vegar á því byggð, að lögregluþjónninn hefði hag- að sér á gálausan hátt í umrætt sinn. L kvaðst hafa talið að aka ætti bifreiðum þeim, sem stóðu á vinstri akrein, er hann kom að gatnamótunum, til vinstri austur Háaleitisbraut þegar umferð norður Kringlumýrarbraut leyfði það. Ekki var þó slík stefnubreyting gefin til kynna með stefnu- ljósum. L mátti gera ráð fyrir þeim möguleika, að bifreiðar væru á leið suður Kringlumýrarbraut, en hefðu numið stað- ar við gatnamótin vegna umferðar austur/vestur Háaleitisbraut. Með hliðsjón af þessu var talið, að L ætti sök á á- rekstrinum. Hins vegar væri ekki um sök hjá S að ræða, þar sem hann ók yfir gatnamótin eftir bendingu lögreglu- þjóns og engin umferð var á götunni, en ósannað, að öku- hraði hans hafi verið meiri en heimilt var. Ekki yrði S talið til sakar eins og á stóð, að hann varaðist ekki bifreið L, er hún ók í veg fyrir hann. Var því S og váttryggingarfélag hans sýknað af öllum kröfum L. Talið, að ekki væri ófor- svaranlegt, að lögreglumaður hefði tekist á hendur umferð- arstjórn þarna eins og á stóð, og ekki verið sýnt fram á, að honum hefði borið að standa á öðrum stað á gatnamót- unum. Ekki yrði honum heldur um það kennt hvar hin stóra bifreið, er fremst var af bifreiðum þeim, sem þarna stóðu staðnæmdist. Hann hefði ekki gerst sekur um nein þau mistök, er gætu leitt til skaðabótaábyrgðar fyrir ríkis- sjóð, sem því var sýknaður af kröfum L

334

S var borgarlögreglumaður. Við skyldustörf sín 21. desember hlaut hann meiðsl. Var talið, að hann ætti reitt til bóta samkvæmt skýlausum ákvæðum 2. mgr. 6. gr. laga nr. 56/1963 og þá giltu um þetta efni. S karfði bæði ríkissjóð og borgarsjóð um bætur. Samkvæmt ákvæðum 1. og 2. gr. laga nr. 56/1963 skipa sveitarstjórnir og sýslunefndir lög- reglumenn aðra en ríkislögreglumenn og greiða laun þeirra og annan kostnað við löggæzlu, en fá hluta þess kostnaðar endurgreiddan úr ríkissjóði. Lögmæltar bætur til lögreglu- manna vegna meiðsla við skyldustörf eru þáttur í starfs-

kjörum þeirra og því eðlilegur kostnaður við löggæslu, sem borgarsjóði ber að greiða, en getur síðan endurkafið að hluta úr ríkissjóði. Var því ríkissjóður sýknaður af kröfum S, en borgarsjóður talinn bótaskyldur og skipti ekki máli í þessu sambandi þótt ríkisstarfsmaður hefði með höndum alla stjórn lögreglunnar. S hlaut nokkur meiðsl í baki. Var varanleg örorka hans metin 15% og það staðfest af Læknaráði. Tryggingarstærðfræðingur reiknaði tjón S vegna slyssins. Gerði hann það á tvennan hátt, í fyrra tilvikinu með 7% ársvöxtum frá slysdegi til 16. maí 1973 og síðan 9% ársvöxtum, en tjónið þannig reiknað taldi hann nema vegna tímabundinnar örorku 122.739 krónur vegna lögreglustarfa, en 79.293 krónur vegna vinnu við eigið hús og verkstjórn eða samtals 202.032 krónur. Tjón vegna varanlegrar örorku taldi hann nema hins vegar 1.837.704 krónum vegna lögreglustarfa og 1.023.786 krónum vegna vinnu við eigið hús og verkstjórn, eða samtals 2.911.490 krónum og heildartjónið 3.113.552 krónur. Þá reiknaði tryggingastærðfræðingurinn tjónið á sama hátt, en miðað við 13% vexti eftir 15. júlí 1974. Þá reiknaðist honum að tjón vegna varanlegrar örorku næmi 1.537.309 krónum vegna lögreglustarfa og 826.949 krónum vegna vinnu við eigið hús og verkstjórnar, eða alls 2.354.258 krónum og heildartjónið því 2.556.290 krónur. Fram kom, að S hafði haldið fullum launum sem lögreglumaður frá slysdegi og gegndi áfram störfum sínum. Með hliðsjón af því og að verulegur hluti tekna þeirra, sem miðað var við, er þess eðlis, að með öllu er óvíst hvort S hefði getað haldið þeim til frambúðar samfara lögreglustörfum sínum, voru bætur ákveðnar 1.000.000 krónur. Þá voru honum dæmdar 75.000 krónur í þjáningabætur. Sératkvæði 621

Löghald. Sjá kyrrsetning.

Lögheimili.

Lögjöfnun.

Háttsemi aðilja var talin geta varða við 3. mgr. 49. gr. laga nr. 53/1966. Voru því samkvæmt lögjöfnun frá 48. gr. laga nr. 74/1974 skilyrði til að gera húsleit hjá þeim 129

Lögmannafélag Íslands.

Lögmenn.

Í máli einu í héraði sótti lögmaður gagnstefnanda eigi þing og

- var gagnsök felld niður. Því var haldið fram, að lögmaðurinn hefði haft lögmet forföll og tilkynnt það. Forföllin voru eigi sönnuð, og var því ómerkingarkrafa á þessu byggð, ekki tekin til greina. Hins vegar var á það bent, að rétt hefði verið að hefja gagnsókina í héraði með sérstökum dómi 546
- Að því fundið, að málflytjandi rökstuddi ekki fyrir Hæstarétti kröfur sínar á hendur einum stefndu 874
- P og I gengu í hjúskap 21. apríl 1962. Þau slitu samvistum um mánaðamótin júní—júli 1972. Fram kom að hjónin leituðu til hæstaréttarlögmanns eins til að fá gengið frá skilnaði. Varð nokkuð þjark um kjör. Hinn 29. des. 1972 undirrituðu P og fyrrgreindur hæstaréttarlögmaður skilnaðarskilmála. Var þar ákveðið, að konan hefði forræði barna þeirra hjóna, kveðið var á um skiptingu eigna og að lífeyrir til konunnar félli niður. Í samræmi við samkomulag þetta var gefið út leyfisbréf sama dag. I neitaði að viðurkenna skilnaðarskilmála þessa og kvaðst eigi hafa gefið hæstaréttarlögmanninum umboð til að undirrita þá. Höfðaði hún mál til vefengingar skilnaðarskilmálum þessum. Aðiljar fengu leyfi til lögskilnaðar 16. september 1975 og var búi þeirra vísað til meðferðar í skiptarétti Reykjavíkur. Ekki talið sannað, að I hefði veitt hæstaréttarlögmanninum heimild til að undirrita skilnaðarskilmálana og að hæstaréttarlögmaður hefði ekki slíkt umboð samkvæmt stöðu sinni, en ákvæði 4. gr. laga nr. 61/1962 ætti hér ekki við, hvorki beint né fyrir lögjöfnun. Með hliðsjón af þessu voru skilnaðarskilmálarnir um fjárskipti og lífeyri dæmdir óskuldbindandi fyrir I 984

Lögreglumenn. Sjá löggæslumenn.

Lögræði.

Lögsaga.

Lögtak.

- Gert var lögtak hjá G til tryggingar vangreiddum opinberum gjöldum. Fram kom, að eftir lögtaksgerð en áður en málið var flutt í Hæstarétti, greiddi G skuld sína að fullu án fyrirvara. Lögtaksbeiðandi krafðist ekki kostnaðar við lögtakið og lýsti því yfir, að hans mundi ekki krafist. Með þessum greiðslum var lögtakið leyst af eigninni, sbr. 10. gr. laga nr. 20/1885 og þar sem krafa G um að lögtakið skyldi felld úr gildi vegna formgalla, samþýddist ekki fyrirvaralausri greiðslu, var málinu vísað frá Hæstarétti 391, 398

Þau A og I gengu í hjúskap 30. desember 1962. Með úrskurði skiptaréttar 27. apríl 1971 var fjárfélagi þeirra slitið. Meðal séreigna I var þá íbúð ein. Árið 1972 voru opinber gjöld lögð á þau A og I hvort í sínu lagi, og greiddi I sinn hluta. Opinber gjöld árið 1973 voru lögð á A einan og miðað við sameiginlegar tekjur þeirra A og I, en þau voru samvistum á þeim tíma. Hinn 25. júní 1974 var gert lögtak í íbúð I til tryggingar fyrrgreindum gjöldum. Talið, að I bæri með séreign sinni ábyrgð á tekjuskatti þeim og útsvari, sem lagður var á eiginmann hennar A, og var því heimilt að gera lögtak í séreign hennar til tryggingar þessum gjöldum. Sama gildi um svonefnt viðlagagjald samkvæmt lögum nr. 4/1973. Hins vegar var talið óheimilt að gera lögtak í séreign I til tryggingar kirkjugarðgjaldi, sem á var lagt samkvæmt lögum nr. 21/1973, svo og sóknargjaldi, sem á var lagt samkvæmt lögum nr. 29/1885. Sératkvæði 1011

*Lögveð.**Manndráp.**Mat og skoðun.*

1. Atvinnutjón:
Tryggingastærðfræðingur reiknar út tjón manns vegna líkamsmeiðsla 96, 145, 212, 300, 489, 503, 621, 863, 874
Tryggingastærðfræðingur reiknar tjón maka og barna vegna láts maka 1080
Tryggingastærðfræðingur reiknar tjón manns vegna uppsagnar starfs.
2. Áverkar og heilsutjón:
Læknar lýsa áverkum og heilsutjóni 4, 14, 96, 145, 212, 300, 319, 489, 503, 631, 692, 863, 974, 1080
3. Blóðrannsókn:
Bifreiðastjórar 310, 430, 741, 744, 963, 904, 1080
Blóðflokkar.
4. Ýmsar skoðunar- og matsgerðir eftir tímaröð í dómasafni:
Eigendur jarðarhluta kröfðust þess, aðallega, að dómkvaddir yrðu þeir utanhéraðsmenn til að framkvæma undirlandskipti á jörðinni. Til vara kröfðust þeir þess, að dómkvaddir yrðu fjórir utanhéraðsmenn til að framkvæma yfirlandskipti. Fram kom, að jörðin var í óskiptri sameign margra eigenda. Krafan um landskipti var eingöngu reist á landskiptalögum nr. 46/1941. Samkv. 1. gr. laganna er það skilýrði fyrir landskiptum, að land það, sem skipta á, hafi verið til samnota fyrir eitt eða fleiri býli. Svo stóð ekki á hér og varð því landskiptakrafan ekki reist á landskiptalögum.

Var dómkvaðningu því synjað	26
Forðagæslumenn skoða heybirgðir og meðferð á búfé	29
Dýralæknar skoða búpening og lýsa meðferð hans	29
Maður taldi galla á múrhúðun, sem múrarar höfðu framkvæmt. Fékk hann dómkvadda undirmatsmenn til að skoða og meta gallana. Þá fékk hann einnig dómkvadda yfirmatsmenn til að meta sömu galla. Eigi urðu yfirmatsmenn sam mála, en meirihluti þeirra komst að niðurstöðu	184
Dómkvaddir matsmenn meta galla á íbúð	345
Dómkvaddir menn lýsa göllum á húsi og m.a. gleri í gluggum og meta hvað kosta muni úr að bæta	594
Barnaverndarráð gefur umsögn um innbyrðis afstöðu systkina	656
Sálfræðingur lýsir viðhorfi barna innbyrðis og til foreldra .	656
Dómkvaddir menn lýsa skemmdum á vél og hvað kosta muni úr að bæta	755
Hænur, sem taldar voru drepnar af mink, skoðaðar af sérfræðingum	839
Krufning gerð á mink og lýst líkamseinkennum hans	839
Siglingamálastofnun ríkisins skýrir frá álitinu um ástæðu fyrir því, að skip sökkt	908
Dómkvaddir menn meta eign búsjóna í sambandi við búskipti	984
Skólastjóri Stýrimannaskólans í Reykjavík markar staðar ákvarðanir varðskips á sjóupprátt	1021
Dómkvaddir menn meta verðmæti afla og veiðarfæra skips	1021
Efnarannsóknarstofa gerir álitagerð um vínandamagn í blóði manns og hve mikið það hefði verið nokkrum tíma áður	1080
Læknar lýsa líkamsbyggingu manns, líkamspunga og öðrum atriðum í því sambandi	1080
Dómkvaddir menn meta útihús og önnur mannvirki á jörð	1105
5. Þóknun matsmanna.	
6. Örorka:	
Læknar meta örorku manna vegna líkamsmeiðsla 14, 96, 145, 212, 300, 319, 489, 503, 621, 863,	874
7. Öryggiseftirlit ríkisins.	

Matskostnaður. Sjá mat og skoðun.

Matsmenn. Sjá mat og skoðun.

Málflutningur.

Málflytjendur. Sjá og lögmenn.

*Málshöfðun.**Málshöfðunarfrestur. Sjá málshöfðun.**Málskostnaður.**A. Einkamál.*

Í máli einu, sem frestað hafði verið alls sex sinnum fyrir Hæstarétti óskaði áfrýjandi eftir hafningu. Stefndi hafði gjafvörn. Var áfrýjanda dæmt að greiða málkostnað, er rann í ríkissjóð, en gjafvarnarkostnaður dæmdur úr ríkissjóði	13
Er flytja skyldi mál munnlega krafðist áfrýjandi þess, að málið yrði hafið. Var það samþykkt, en áfrýjanda gert að greiða málkostnað	396

B. Opinber mál.

Ríkissaksóknari fellur frá kröfu á hendur ákærða um greiðslu annars áfrýjunarkostnaðar en málsvarnarlauna	741, 904
---	----------

*Meðsök. Sjá skaðabætur.**Merkjadómur.**Meiðyrði. Sjá ærumeiðingar.**Miskabætur. Sjá skaðabætur.**Nafnréttur.**Náðun.**Nágrenni.**Niðurfelling máls. Sjá hafning máls og útivist aðilja.**Nytjastuldur.**Opinberir starfsmenn.*

Löggæslumaður í Vestmannaeyjum krafði bæjarsjóð um greiðslur vegna þess, að hann hefði eigi fengið tilskilinn tíma til kaffidrykkju. Í kjarasamningi sagði, að á hverjum vinnudegi skyldu vera tveir kaffitímar, 15 mínútur og 20 mínútur, og þeir teljast til vinnutíma. Talið leitt í ljós af gögnum og málflutningi, að löggæslumaðurinn hefði að jafnaði notið kaffihlés, en að visu á óreglulegum tímum og eigi ávallt samfelld. Hins vegar skorti öll gögn um

hversu margir kaffitimar það voru á því tímabili, sem málsóknin tók til, er löggæslumaðurinn hefði unnið og orðið af kaffihléi. Samningsákvæði voru skýrð þannig, að þau tryggðu löggæslumanninum ekki fyrirfram ákveðna kaffitíma, er eigi yrði hnikað til, enda ljóst, að starfsskyldur hans torvelduðu slíkt fyrirkomulag. Var því bæjarsjóður sýknaður af kröfunni 1059, 1066

Opinberir styrkir.

Ómaksbætur.

Ómaksbætur dæmdar, þar sem áfrýjandi sótti ekki þing 902

Ómerking.

A. Einkamál.

- Í máli einu deildu sameigendur húss um afnotarétt af sameiginlegum húshluta, svo og lóð og skiptingu lóðar. Málið var dæmt á bæjarþingi án meðdómsmanna. Talið, að málið hefði átt að dæma með samdómendur, sbr. 3. kafla laga nr. 41/1919. Var héraðsdómur því ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju. Sératkvæði 286
- Vegna kröfu áfrýjanda um ómerkingu fór fram sérstakur málflutningur um formhlið máls, sbr. 48. gr. laga nr. 75/1973, en að honum loknum var ákveðið, að málið skyldi einnig flutt um efnishlið áður en dómur gengi um formhlið 546
- Í máli einu krafðist áfrýjandi ómerkingar héraðsdóms á þeirri forsendu, að héraðsdómari hefði setið einn í sjó- og verslunardómi og eigi kvatt til dómsetu með sér sjó- og verslunardómsmenn, nokkrum sinnum þegar málið var tekið fyrir og við dómtöku. Þá hafði við þinghöld eigi verið nema einn þingvottur. Var að þessu fundið, en eigi talið varða ómerkingu 546
- Í máli einu var krafist ómerkingar héraðsdóms á þeim forsendum, að meðdómsmenn í héraði hefðu eigi verið valdir úr hópi þeirra manna, sem skipaðir voru sjó- og verslunardómsmenn í samræmi við 201. gr. laga nr. 85/1936. Talið, að meðdómsmenn bæri að vísu að velja úr hópi þessara manna þegar unnt væri, en heimilt væri héraðsdómara að nefna til meðdómsmenn til meðferðar einstaks máls utan þess hóps, ef ástæður væru fyrir hendi. Var ómerkingarkrafan ekki tekin til greina 546
- Í máli einu í héraði hafði lögmaður gagnsakar eigi sótt þing og var gagnsök því hafin. Lögmaðurinn taldi sig hafa boðað forföll, en eigi var það sannað og var því ómerkingarkrafa á þessu byggð eigi tekin til greina 546

Í máli einu var krafist ómerkingar héraðsdóms vegna þess, að sérfróðir meðdómendur hefðu aflað upplýsinga utan réttar um samsetningu glers, en aðiljar hefðu ekki átt kost á að tjá sig um þetta atriði. Sannað, að aðiljum hefði ekki verið veittur kostur á að fylgjast með þeirri könnun, sem hinir sérfróðu meðdómendur gerðu, og var því ekki gætt ákvæða 1. mgr. 206. gr. laga nr. 85/1936. Var að þessu fundið, en ekki þótti næg ástæða til að láta það valda ómerkingu héraðsdómsins, enda áttu aðiljar þess kost að afla yfirmats og annarra sérfræðilegra gagna eftir uppkvaðningu héraðsdóm	594
Kröfugerð stefnanda í héraði og áfrýjanda fyrir Hæstarétti var mjög hvarflandi. Þá var málsreifun hans óskýr og málatilbúnaður svo úr garði gerður, að héraðsdómur var ómerktur og málinu vísað frá héraðsdómi	896
Í landamerkjamáli einu hafði eigi verið gerður uppdráttur að þrætusvæðum. Dómsformaður hafði aflað upplýsinga, sem niðurstaða dóms var að nokkru leyti byggða á, án þess að aðiljum hefði verið veittur kostur á að tjá sig um þær. Þá voru landamerkin miðuð við kennileiti, sem eigi voru einhlít. Var málsmeðferð talin svo gölluð, að héraðsdómur var ómerktur og málinu vísað heim í hérað til dómsálagningar af nýju	933

B. Opinber mál.

*Prentréttur.**Prestar. Sjá embættismenn.**Rangur framburður fyrir dómi.**Refsiheimildir.**Refsingar.*

Ákveðið að fresta refsingu manns, er dæmdur var sekur um líkamsárás, um 2 ár frá dómsuppsögu að telja, enda héldi hann almennt skilorð 57. gr. alm. hgl.	4
Manni dæmd sekt, 30.000 krónur, fyrir slæma meðferð á húsdýrum	29
Dæmt, að sekt vegna brota á lögum um búfjárrækt, renni að 2/3 hlutum til búnaðarfélags, en að 1/3 hluta til rikissjóðs	29
Þrír menn dæmdir fyrir innbrot og þjófnað. Einn í tveggja ára fangelsi og tveir í 12 mánaða fangelsi	248
Maður, er ók bifreið sinni án ökuréttinda, ölvaður, of hratt og á vegfaranda, dæmdur í 30 daga varðhald og sviptur ökurétt-	

	Bls
indum ævilangt	310
Maður, er talinn var sannur að ólöglegri áfengissölu, dæmdur að greiða 8.000 króna sekt og 4 daga varðhaldsvist til vara	379
Manni, er ekið hafði bifreið með áhrifum áfengis, dæmt varðhald 20 daga og sviptur ökuleyfi ævilangt	430
Maður, sem fundinn var sekur um líkamsárásir tvisvar sinn-um, þjófnað tvisvar sinnum og hafði áður framið brot, var dæmdur í 12 mánaða fangelsi og var þar gætt æsku hans ..	692
Maður ók bifreið sinni með áhrifum áfengis og reyndist áfengis-magn nema 1.77% af vínanda í blóði hans. Var honum dæmt varðhald 15 daga og sviptur ökuleyfi ævilangt	741
Manni dæmt fangelsi, 4 mánuði, fyrir fjárdrátt	810
Ökumaður bifreiðar reyndist hafa 1,86% vínanda í blóði. Um ítrekunarbrott var að ræða og var honum dæmt varðhald 15 daga og sviptur ökuleyfi ævilangt	904
Skipstjóra báts, sem staðinn var að ólöglegum fiskveiðum, dæmd einnar milljón króna sekt, en til vara þriggja mánaða varðhald. Þá voru afli og veiðarferi skipsins gerð upptæk .	1021
Einstakar refsitengundir og önnur viðurlög:	
a. Ákvörðun refsingar frestað með skilorði	4
b. Fangelsi dæmt	248, 692, 810
c. Ómerking ummæla.	
d. Sekt dæmd án vararefsingar.	
e. Sekt dæmd. Varðhald sem vararefsing.	
Fjárhæð sektar 30.000 kr., varðhald 10 dagar	29
Fjárhæð sektar 8.000 kr., varðhald 4 dagar	379
Fjárhæð sektar 50.000 kr., varðhald 12 dagar	744
Fjárhæð sektar 1000.000 kr., varðhald 3 mánuðir	1031
f. Skilorðsbundin refsing dæmd.	
g. Svipting réttar til að hafa sauðfé og nautgripi	29
h. Svipting ökuleyfis dæmd	310, 430, 741, 744, 904
i. Upptaka eigna	379, 1021
j. Varðhald dæmt	310, 430, 741, 904

Réttarfararsvitur.

Að því fundið, að formaður sjó- og verslunardóms sat ýmist einn eða aðeins með einum meðdómsmanni í dómi, þegar fyrirvarsmenn málsaðilja og vitni gáfu skýrslur	59
Að því fundið, að bókun um flutnings máls fyrir bæjarþingi í sjó- og verslunardómi væri óskýr, en ekki talin ástæða til ómerkingar	132
Að því fundið, að gefin var út áskorunarstefna í máli, sem eigi mátti reka sem áskorunarmál	161
Talið óþarft af héraðsdómara, að kveðja samdómendur til um deilur um sölubókun vegna skipasölu	164
Eftir dómtöku máls barst héraðsdómara nýr örorkutjónsút-	

reikningur í slysamáli einu. Var útreikningur þessi tekinn upp í héraðsdóm, enda þótt hann væri ekki lagður fram sem dómskjal og stefndi hefði ekki átt þess kost að tjá sig um hann	212
Talið, að áfrýjun máls væri algerlega að ófyrirsynju	284
Að því fundið, að endurrit af fógetagerð, er lögð voru fram í Hæstarétti, voru eigi samhljóða	284
Að því fundið, að lýsing sakargifta í gæsluvarðhaldsúrskurði væri mjög ófullkominn	376
Lögreglurannsókn út af meintri áfengissölu hófst 17. apríl 1973 og lauk 7. júní sama ár. Hinn 14. júní sendi sakadómur ríkissaksóknara til ákvörðunar lögregluskýrslur um atburðinn. Hinn 19. september s.á. endursendi ríkissaksóknari sakadómi gögn þessi og krafðist þess, að málið yrði rannsakað fyrir dómi. Sú dómsrannsókn hófst ekki fyrr en 11. febrúar 1975 og lauk sama dag. Var þessi þarflausi dráttur víttur	379
Að því fundið, að við rannsókn sakamáls, þar sem sakaður maður var 16 ára að aldri, var eigi gætt ákvæða 2. mgr. 19. gr. laga nr. 53/1966	397
Að því fundið, að vitnaskýrslur höfðu verið teknar á segulbönd	413
Að því fundið, að rannsókn máls væri áfátt og óhæfilegur dráttur hefði orðið á rekstri þess. Brot sakaðs manns var framið 25. nóvember 1972 og var hann þá yfirheyrður af rannsóknarlögreglu. Gögn máls voru send frá sakadómi Reykjavíkur til bæjarfógetans í Hafnarfirði 23. maí 1973. Þaðan voru þau send 15. október 1973 til ríkissaksóknara. Ákæra var gefin út 28. nóvember 1973 og málsskjöl send bæjarfógetanum í Vestmannaeyjum og þess krafist, að hann lyki rannsókn og legði dóm á málið. Hinn 13. maí 1974 var ákærði yfirheyrður í sakadómi Vestmannaeyja og málið þá dómtekið og dómur kveðinn upp 28. júní s.á. Hinn 6. október 1975 sendi bæjarfógetinn í Vestmannaeyjum dómsgerðir málsins til bæjarfógetans í Keflavík, en þar bjó ákærði þá, með beinni um, að dómur yrði birtur. Þá var talið, að héraðsdómari hefði kastað höndum til sannings dóms	430
Þess getið, að rétt hefði verið af héraðsdómara í opinberu máli, að kveða efnislega á um kröfur manna	469
Að því fundið, að forsendur kærðs gæsluvarðhaldsúrskurðar voru hvorki svo skýrar né glöggar sem skyldi og tímasetningar skorti	482
Að því fundið, að rannsókn í sakamáli hefði gengið mjög seint og eigi af þeirri röggsemi, sem nauðsyn væri til	482
Að því fundið, að héraðsdómari lauk opinberu máli með sátt, þrátt fyrir það, að ríkissaksóknari hafði skýlaust krafist dómsálagningar	487

Í héraðsdómi var greint frá aðiljaskýrslu manns, án þess að séð yrði, að hann hefði gefið skýrslu um málsatvik fyrir dómi eða skriflega skýrslu um sakarefnið. Var að þessu fundið .	533
Að því fundið, að eigi var getið hverjir sóttu dómþing af hendi málsaðilja í eitt sinn. Í þingbók voru skráðar athugasemdir, sem lögmaður annars aðilja og framkvæmdastjóri hins áttu að hafa gert. Þá var að því fundið, að í héraðsdómi greindi frá aðilaskýrslu, en hvorki varð séð, að hlutaðeigandi hefði gefið skýrslu fyrir dómi né meðal málagna var skrifleg skýrsla um sakarefnið	539
Að því fundið, að gagnsök í héraði, sem felld var niður vegna útivistar gagnstefnanda, skyldi eigi hafa verið hafin með sérstökum dómi	546
Í máli einu hafði héraðsdómari, er var formaður sjó- og verslunardóms, eigi kvatt til dómsetu með sér sjó- og verslunardómsmenn nokkrum sinnum þegar mál var tekið fyrir og er það var dómtekið. Þá var við þinghald eigi nema einn þingvottur. Var að þessu fundið, en eigi talin vera ástæða til að ómerkja héraðsdóm	546
Tekið fram, að í úrskurði einum yrði ekki ráðið, hver nauðsyn bæri til aðgerða þeirra, sem ákveðnar voru og forsendur úrskurðar því eigi taldar í samræmi við 223. gr., sbr. 2. mgr. 190. gr. laga nr. 85/1936	560
Eftir dómtöku máls í héraði öfluðu sérfróðir samdómendur utan réttar upplýsinga um tæknileg atriði. Ekki var aðiljum gefinn kostur á að tjá sig um þessi atriði. Að þessu fundið, en ekki talin ástæða til ómerkingar héraðsdóms	594
Borgardómari B fór með mál eitt og kvaddi hann til tvo samdómendur. Af málsaðilja var þess krafist, að annar samdómenda viki sæti og í stað hans væri skipaður sérfróður maður um önnur efni. Allir þrír dómendur viku hins vegar sæti með úrskurði 19. mars 1976. Talið, að samdómendur hefðu ekki átt að eiga hlut að ákvörðun um það efni, sbr. 205 gr. laga nr. 85/1936, og voru eigi talin haldbær rök til þess, að B borgardómari og annar meðdómsmaður hættu að fara með málið	653
Að því fundið, að héraðsdómari skyldi dæma mál um forræði yfir börnum með samdómendum	656
Skjöl kærumáls, sem kært var 12. maí 1976, bárust Hæstarétti 3. september s.á. Var fundið að þessari töf	735
Að því fundið, að ákæruskjal var eigi svo vandað sem skyldi. Væri því áfátt um lýsingu á andlagi brots og tímasetningar ónákvæmar. Eigi voru þessi mistök þó talin varða frávísun máls	810
Gæsluvarðhaldsúrskurður eigi talinn svo vandaður sem skyldi. Þá var varnaraðili eigi nefndur fullu nafni í forsendum úr-	

skurðar og var að talið óviðeigandi	837
Að því fundið, að lögmáður rökstuddi ekki fyrir Hæstarétti kröf- ur sínar á hendur einum áfrýjanda	874
Að því fundið, að skriflega flutt mál var í héraði dómtekið 19. nóvember 1974, en eigi dæmt fyrir en 14. apríl 1975	933
Í landamerkjamáli einu hafði dómsformaður aflað upplýsinga eftir dómtöku máls, án þess að aðiljum hefði verið veittur kostur á að tjá sig um þær	933
Að því fundið, að bókun í fógetabók væri ónákvæm og tvíræð, og eigi yrði af henni ráðið, hvort fjárnám eða löghald væri gert í eigin aðilja. Var fógetagerðin því felld úr gildi	948
Að því fundið, að í héraðsdómi voru greind ýmis atriði, sem eigi höfðu þýðingu um úrlausn málsins	984
Að því fundið, að bæjarþingsmál vegna árekstrar bifreiða var dæmt með samdómendum	1005
Að því fundið, að héraðsdómari hefði eigi leiðbeint manni, er hann úrskurðaði í gæsluvarðhald, um sólarhrings kæru- frest	1075
Að því fundið, að í kærðum gæsluvarðhaldsúrskurði væri kæru- efni lauslega lýst. Kærur þær, er þar greindi, eigi tímasettar og óglöggð frá hverju þær stöfuðu. Þá var ekki sérgreint nægilega í hverju hin einstöku brot voru fölgín. Var að þessu fundið og gæsluvarðhaldsúrskurðurinn ómerktur. Sératkvæði	1075

*Réttargæsla.**Réttarneitun.*

Að kröfu ríkissaksóknara fór fram dómsrannsókn á málsmeð- ferð og störfum tveggja löggæslumanna. Löggæslumenn- irnir kröfðust þess, að þeim yrði tilkynnt um allar fyrir- tektir málsins með hæfilegum fyrirvara og gefinn kostur á og heimilað að vera viðstaddir allar yfirheyrslur. Héraðs- dómari synjaði þessa. Talið, að ákvörðun héraðsdómara um þetta efni, yrði ekki hrundið, sbr. 77. gr. laga nr. 74/ 1974, og honum væri óskyld að tilkynna löggæslumönnum um um fyrirtektir málsins	469
--	-----

Ritfrelsi.

Ríkisstarfsmenn. Sjá opinberir starfsmenn.

*Sakarefni skipt.**Sakhæfi.**Samaðild.*

- B var réttthafi erfðafestulands í Kópavogi. Vegagerð ríkisins ákvað að taka hluta landsins undir veg. Kvað matsnefnd eignarnámsbóta upp úrskurð um kröfu hans. B höfðaði síðan mál til ógildingar úrskurðarins og krafði þar fjármálaráðherra f.h. ríkissjóðs, samgönguráðherra f.h. Vegagerðar ríkisins svo og Kópavogskaupstað um bætur. Fram kom, að mat eignarnámsbóta fór eigi fram að kröfu Kópavogskaupstaðar, sem engin afskipti hafði haft af málinu. Var krafa B á hendur kaupstaðnum m.a. byggð á því, að kaupstaðurinn hefði torvelað hagnýtingu erfðaleigulandsins áður en að eignarnáms var krafist og svo og sérstökum ákvæðum erfðaleigusamningsins. Kröfur á hendur Vegagerð ríkisins og ríkissjóði voru hins vegar byggðar á eignarnáminu. Talið, að kröfur B á hendur Kópavogskaupstað væru a.m.k. öðrum þræði ósamrættar þeim kröfum, er gerðar væru á hendur öðrum varnaraðiljum, en heildarkrafan væri ósundurliðuð. Var því samkvæmt 47. gr. laga nr. 89/1936 málinu vísað frá héraðsdómi að því er varðaði Kópavogskaupstað. Hins vegar var talið, að kröfur B á hendur Vegagerð ríkisins og ríkissjóði væru þess eðlis, að hann ætti rétt á að fá dómsúrskurð um þær. Var því frávísunardómur héraðsdóms að þessu leyti felldur úr gildi og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju . . . 399
- Gert var fjárnám hjá hlutafélaginu K í fasteign, sem var í eigu stórnarformanns K og eftir ábendingu hans. K áfrýjaði málinu til Hæstaréttar . Þar sem J áfrýjaði hvorki málinu af sinni hálfu né var honum stefnt fyrir Hæstarétt og var málinu því vísað frá Hæstarétti. Sératkvæði 1118

Sameign.

- Í máli einu deildu sameigendur húss um afnotarétt af sameiginlegum húshluta, svo og um lóð og skiptingu lóðar. Málið var dæmt á bæjarþingi án meðdómsmanna. Talið, að málið hefði átt að dæma með samdómendum, sbr. 3. kafla laga nr. 41/1919. Var héraðsdómur því ómerktur og málinu vísað heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju. Sératkvæði 286

Samningar. Sjá og verksamningar.

- G kom að máli við S, er bjó á jörð sinni og falaði jörðina til kaups. Eftir nokrar umræður kveður S, að G hafi boðið 2 milljónir króna í jörðina, en kveðst ekki hafa samþykkt það tilboð, G telur hins vegar, að samkomulag hafi orðið um kaup um mánaðamótin apríl/maí 1974. Í júní 1974 bauð S hreppsnefnd hrepps síns jörðina til kaups fyrir 2 milljónir, en hreppsnefndin kvaðst ekki geta tekið afstöðu

til kaupþilboðs, þar sem kaupsamningur fylgdi ekki. Hinn 7. júní 1974 keypti G túnabúð og bar hann á. Kveður S, að G hefði gert þetta sér að fornspurðum, en látið það afskiptalaust. Hinn 10. eða 12. júní fóru aðiljar á fund manns eins og báðu hann aðstoðar við samningagerð. Kveðst hann hafa ritað niður helstu atriðin, en samkomulag hafi ekki orðið og hafi eigi verið meira að gert. Gegn andmælum S var eigi talið sannað, að bindandi kaupsamningur hefði komist á með aðiljum, en sönnunarbyrði um slíkt hvílir á G. Var því S sýknaður af kröfum G um fullnustu kaupsamnings .. 82

Samvinnufélög. Sjá og byggingarsamvinnufélög.

Sauðfjárbaðanir.

Með úrskurði sakadóms var B skyldaður til að baða sauðfé sitt og heimilað að baða það án samþykkis hans og þeim er böðuð heimiluð afnot baðaðstöðu og frjálsa umferð um land og fénaðarhús jarðar B. Úrskurður þessi var byggður á 8. gr. laga nr. 23/1959, sbr. 8. gr. reglugerðar nr. 27/1968 sbr. 1. gr. reglugerðar nr. 64/1976. Þá var á því byggt, að B hefði neitað að tvíbaða fé sitt. Fram kom, að 20. október 1975 og 18. nóvember 1975 hafði landbúnaðarráðuneytið tilkynnt, að tvíböðun skyldi fara fram á ákveðnu landssvæði og eigi var véfengt, að tilkynningar þar að lútandi hefðu verið lesnar í útvarpi. B viðurkenndi að hafa heyrt þetta, án þess að gera nánari grein fyrir því. Talið, að samkvæmt 3. gr. laga nr. 64/1943 skyldu birt í Lögbirtingarblaði fyrirmæli sem þessi, er vörðuguð umráðamenn sauðfjár í tilteknum landshluta, en brot gegn fyrirmælum gat varðað refsingu og sjálftökuúrræðum stjórnvalda. Tilkynning um fyrirmælin hefði því átt að birtast í Lögbirtingarblaði. Þar sem það hefði eigi verið gert voru eigi skilyrði til að beita B valdbeitingarákvæðum laga og var hinn kærði úrskurður felldur úr gildi. Sératkvæði 367

Sáttir.

A. Einkamál.

Áskorunarmál þarf ekki að leggja til sátta fyrir sáttanefnd og skiptir ekki máli þótt þeim sé vikið til almennrar meðferðar á bæjarþingi 161

B. Opinber mál.

S ók bifreið sinni með áhrifum áfengis. Með ákæru 3. maí 1976 höfðaði ríkissaksóknari opinbert mál á hendur S vegna þessa. Krafðist hann þess, að héraðsdómari lyki rannsókn máls og tæki það síðan til dómsálagningar. Þrátt fyrir þetta

gerði dómari 25. maí 1976 sátt við S vegna brots þessa og lauk málinu með sektargreiðslu og ökuleyfissviptingu. Sátt þessi var felld úr gildi, þar sem héraðsdómara var óheimilt að ljúka málinu með sátt, sbr. 105. gr. laga nr. 74/1974, auk þess var efni málsins slíkt, að heimildarlaust var að ljúka því með sátt	487
---	-----

Segulbönd.

Að því fundið, að vitnaskýrslur og aðrar skýrslur höfðu verið teknar á segulbönd	413
--	-----

Sératkvæði.

1. Hæstiréttur.

Einn hæstaréttardómara greiðir sératkvæði í máli 175, 437, 621, 750, 908, 1011,	1118
Einn hæstaréttardómara telur að ómerkja eigi héraðsdóm og vísa heim í hérað til löglegrar meðferðar og dómsálagningar af nýju	184
Tveir hæstaréttardómarar greiða sératkvæði um efni máls 212, 232, 286,	367

2. Héraðsdómur.

Siglingadómur.

Siglingalög.

Siglingamálastofnun ríkisins.

Siglingamálastofnun ríkisins lýsir skoðun sinni á orsökum þess, að skip fórst	908
---	-----

Sjó- og verslunardómur.

Mál dæmt í sjó- og verslunardómi	132, 755, 908, 963,	974
Mál eitt var höfðað fyrir bæjarþingi, en héraðsdómari flutti það ex officio fyrir sjó- og verslunardómi. Annar aðilja krafðist frávísunar máls af þessum ástæðum. Sú krafa var eigi tekin til greina, þar sem málsaðiljar hreyfðu engum athugasemdum við þeirri ákvörðun að flytja málið. Verður því að líta svo á, að þeir hafi samþykkt það, enda þótt flutningurinn væri ástæðulaust. Málið hefði að réttu átt að dæma á bæjarþingi, þar sem héraðsdómara hefði verið heimilt að dæma málið með samdómendum		132

Sjóveð.

Sjóveðréttur dæmdur fyrir björgunarlaunum	974
---	-----

Skaðabætur.

A. Innan samninga.

D múrhúðaði bifreiðageymslu fyrir B og J. Þeir töldu galla á múrhúðuninni. Var talið, að hún væri nokkuð gölluð, og var D dæmt að greiða skaðabætur af því efni. Sératkvæði 184

Með kaupsamningi 8. nóvember 1968 keypti P íbúð af A. Íbúðin var eigi fullgerð og skuldbatt A sig til að ljúka nokkrum ógerðum hlutum. P virðist hafa tekið við íbúðinni 1. febrúar 1969 og var afsal gefið út 10. febrúar 1971. P taldi, að á íbúðinni væru ýmsir gallar og móða á milli glerja í gluggum hennar. Fram kom, að á fundi íbúðareigenda í fjölbýlishúsinu 12. mars 1970 hafði verið samþykkt, að hver íbúðareigandi ritaði A varðandi galla á íbúð hans. Taldi P, að hann og aðrir íbúðareigendur hefðu ritað bréf til A, sem sett hefði verið í ábyrgðarpóst 24. mars 1970. Ekki kom fram bréf frá P, en bréf annars íbúðareiganda. Var lagt til grundvallar, að kvartanir hefðu verið gerðar í umrætt sinn, og að nægilega snemma hefði verið kvartað yfir göllunum. Talið, að með viðtöku athugasemdalaust á afsali, hefði P ekki firrt sig rétti að bera fyrir sig galla. Var A dæmt að greiða P bætur fyrir þá galla, er voru á íbúðinni og sam-eign hússins 345

Með kaupsamningi 15. janúar 1966 seldi S íbúð í fjölbýlishúsi, er hann hugðist byggja og var J kaupandi. Var húsinu lýst í kaupsamningi og tekið fram, að tvöfalt verksmiðjugler skyldi vera í öllum gluggum. Með samningi 22 desember 1967 lofaði S að ljúka ýmsum verkþáttum og lagfæringum í sambandi við byggingu hússins m.a. þetta glugga hússins. Gerði S síðan við glugga í húsinu, að því er virðist um vorið eða fyrri hluta sumars 1968. J. taldi, að viðgerð þessi hefði ekki borið árangur, og studdist þar við mat dómkvaddra manna. Var því S dæmt að greiða bætur vegna gluggaleka. Fram kom, að móða var á milli glerja í gluggunum, en ekki var ljóst, hvenær J. kvartaði vegna þess. Í matsgerð 9. febrúar 1970 segir, að skoðunargerð hafi farið fram á húsinu 15. desember 1969 og 16. janúar 1970. Er þar getið um móðu milli glerja í nokkrum gluggum, en þó ekki í íbúð J. Var því við það miðað, að þá hefði ekki verið komin móða á milli glerja í gluggum hjá honum. Samkvæmt skoðunargerð 11. október 1972 var hins vegar þá komin móða á milli glerja í átta gluggum af tíu í íbúð J. Héraðsdómur, sem skipaður var byggingafróðum meðdómendum, taldi ástæðuna fyrir göllum á gluggunum væri, að saman hefði farið ónóg aðgæsla við ísetningu glersins og þeir eiginleikar samsetningarefna glersins, að það þoldi ekki raka, en S réði hvaða gler var notað. Var S dæmt að bæta J þetta,

- enda mátti telja ljóst, að gallarnir hefðu ekki komið fram fyrir en eftir skoðun matsmanna 14. janúar 1970, en ekki var talið, að J hefði firrt sig bótarétti með tómlæti 594
- Hinn 22. desember 1972 gerði M tilboð í hluta fasteignar einnar fyrir 4.500.000 króna. Tilboðið var samþykkt af eigendum samstundis og það tilkynnt M með símskeyti. Hann 2. janúar 1973 tilkynnti M húseigendum, að hann myndi ekki standa við tilboðið og bar fyrir sig m.a., að húsnæðið væri eigi allt laust til nota. Eftir mikil bréfaskipti tilkynntu húseignendur, að þeir myndu selja öðrum aðilja húsið fyrir 4.000.000 króna og krefja M um skaðabætur. Talið, að M væri bundinn af tilboði sínu, en ljóst væri af atvikum, að hann hefði ekki haft ástæðu til að ætla, að húsnæðið yrði rýmt samstundis. Var M því talinn bundinn af tilboðinu og dæmt að greiða nokkrar skaðabætur 1030

B. Utan samninga.

1. Árekstur skipa.

2. Bifreiðaslys.

- Hinn 6. október 1973 ók G bifreið sinni norður Grensásveg, en Grensásvegur er aðalbraut og hallar nokkuð til norðurs. Á sama tíma ók H bifreið af Sogavegi inn á Gresásveg, en umferð af Sogavegi hefur biðskyldu fyrir umferð um Grensásveg. H ók in á Grensásveg og nokkuð eftir honum með stefnu á gatnamót Miklubrautar og Grensásvegar, en ætlan H var að aka eftir miðrein Grensásvegar. Allt í einu ók G aftan á H. Verulegar skemmdir urðu á báðum bifreiðunum. Talið, að G hefði ekið allt of hratt miðað við aðstæður, og hvorugur ökumanna sýnt næga aðgæslu við aksturinn. Var því sök á árekstrinum skipt að jöfnu milli aðilja 121
- Hinn 3. september 1972 varð árekstur milli tveggja bifreiða á Akureyri. Við áreksturinn slasaðist R eigandi annarrar bifreiðarinnar. R krafði J eiganda hinnar bifreiðarinnar og váttryggingarfélags hans S, um bætur. Þeir viðurkenndu bótaskyldu sína. Á árinu 1972 greiddi S til R 50.000 krónur upp í bætur. Samningar voru síðan reyndir með aðiljum, en án árangurs. Hann 7. september 1972 lagði S inn á spari-sjóðsreikning á nafni R, 781.500 krónur, og taldi það fullnaðarbætur fyrir allt tjón R. Hins vegar var afhending til R bundin því skilyrði, að hann kvittaði fyrir fénu sem fullnaðarbótum. Þessu synjaði R. Eftir uppsögu héraðsdóms veitti R fé þessu móttöku og nam það þá með vöxtum 886.442 krónum. R taldi tjón sitt meira. Samkvæmt örorkutjónsútreikningi frá 29. maí 1974, sem lagður var fyrir Hæstarétt, var talið, að tjón R miðað við slysadag næmi 215.362 krónum vegna tímabundinnar örorku og 1.304.463

krónum vegna varanlegrar örorku, eða alls kr. 1.519.824 krónum. Hann hafði fengið greiddar frá Tryggingastofnun ríkisins 229.523 krónur, frá sjúkrasamlagi 42.442 krónur og frá vinnuveitanda sínum 28.535 krónur. Talið, að hæfilegt væri að reikna örorkutjón R, sem eigi hefði verið bætt, 780.000 krónur og bætur til hans vegna þjáninga 100.000 krónur. Heildartjón hans var talið hæfilega ákveðið 901.740 krónur. Af þessu fé var talið, að R hefði þegar fengið greiddar 739.500 krónur og bæri honum því til viðbótar 162.240 krónur. Sératkvæði 212

J, sem var 79 ára að aldri, gekk yfir Reykjanesbraut austan Litluhlíðar. Í sama mund var bifreið, eign L, ekið vestur Hafnarfjarðarveg. Skyggni var slæmt. Ökumaður bifreiðarinnar kveðst hafa átt skammt eftir að gatnamótum Litluhlíðar, þegar hann hafi séð J ganga þvert út á götuna. Hafi hann reynt að hemla, en árekstur orðið og hlaut J meiðsl. Fram kom að bifreiðin var ekki í lagi. Talið, að þar sem bifreiðin var mjög vanbúin til aksturs og ógætilega ekið eins og á stóð, yrði L að bæta allt tjón J. J hlaut veruleg meiðsl vegna slyssins. Var varanleg örorka hans metin 35%. Tryggingastærðfræðingar töldu, að tjón hans reiknað með 7% ársvöxtum næmi 249.891 krónu, en 246.631 krónu væri reiknað með 9% ársvöxtum. Þá gerði hann kröfu um 800.000 króna bætur fyrir röskun á stöðu og högum og þjáningar. Vátryggingarfélag L greiddi 100.000 krónur upp í tjón J. Var L dæmt að greiða honum 150.000 krónur til viðbótar 319

Hinn 2. júní 1972 kl. 17.00 ók L bifreið sinni suður Kringlumýrabraut. Er hann kom að mótum Kringlumýrabrautar og Háaleitisbrautar stóð lögregluþjónn á u.p.b. miðjum gatnamótum við umferðarstjórn. Hafði hann stöðvað akstur eftir Kringlumýrabraut, en leyft akstur yfir gatnamótin eftir Háaleitisbraut. Kringlumýrabraut og Háaleitisbraut eru þarna tvískiptar og tvær akreinar á hvorri akbraut. Er L kom að gatnamótunum, stóðu þrjár eða fjórar bifreiðar þar og biðu þess að komast áfram. Ók L meðfram röð þessara bifreiða, en fremst stóð stór bifreið. Í sama mund var bifreið S ekið vestur Háaleitisbraut á miðri akbraut og hafði ökumaður hennar skipt frá hægri akrein yfir á vinstri akrein nokkru áður en hann kom að gatnamótunum og ók síðan hiklaust áfram yfir gatnamótin. Varð árekstur með bifreiðunum. L krafði S, vátryggingarfélag hans, svo og ríkissjóð um bætur. Taldi hann, að þar sem hann hefði verið á aðalbraut, ætti hann rétt á bótum, en S hefði sýnt mikla óaðgæslu við áreksturinn. Krafan á hendur ríkissjóði var hins vegar á því byggð, að lögregluþjónninn hefði hag-

að sér á gálausan hátt í umrætt sinn. L kvaðst hafa talið að aka ætti bifreiðum þeim, sem stóðu á vinstri akrein er hann kom að gatnamótunum, til vinstri austur Háaleitisbraut, þegar umferð norður Kringlumýrarbraut leyfði það. Ekki var þó slík stefnubreyting gefin til kynna með stefnu ljósum. L mátti gera ráð fyrir þeim möguleika, að bifreiðar þessar, væru á leið suður Kringlumýrarbrautina, en hefðu numið staðar við gatnamótin vegna umferðar austur/ vestur Háaleitisbraut. Með hliðsjón af þessu var talið, að L ætti sök á árekstrinum. Hins vegar var talið, að ekki væri um sök hjá S að ræða, þar sem hann ók yfir gatnamótin eftir bendingu lögregluþjóns og engin umferð var á götunni, en ósannað, að ökuhraði hans hafi verið meiri en heimilt var. S yrði ekki talið til sakar, eins og á stóð, að hann varaðist ekki bifreið L, en hún ók í veg fyrir hann. Var því S og váttryggingarfélag hans sýknað af öllum kröfum L. Þá var talið, að ekki væri óforsvaranlegt, að lögreglumaður hefði tekist á hendur umferðarstjórn þarna og ekki verið sýnt fram á, að hanum hefði borið að standa á öðrum stað á gatnamótunum. Ekki yrði honum heldur um það kennt hvar hin stóra bifreið, sem fremst var af bifreiðum þeim, er stóðu þarna, staðnæmdist. Lögregluþjónninn hefði því ekki gerst sekur um nein þau mistök, er gætu leitt til skaðabóta- ábyrgðar fyrir rikissjóð, sem var því sýknaður af kröfum L

334

- G ók bifreið sinni norður Álfheima. Er bifreiðin nálgadist fjölbýlishúsið nr. 32—36 við Álfheima kveður G hraða bifreiðar sinnar hafa verið 15 km miðað við klst. og hafi hann þá sveigt til vinstri yfir götuna að innkeyrslu að fjölbýlishúsinu. Í sama mund ók K bifreið í sömu átt. Hugðist hún aka fram hjá G. Varð þá árekstur á milli bifreiðanna og skemmdist bifreið G verulega. G krafði ökumann og eigna bifreiðarinnar svo og váttryggingarfélag hennar um bætur. G taldi sig hafa gefið stefnumerki með ljósum áður en hann beygði. Styðst skýrsla hans við eitt vitni, en hvorki K né farþegi bifreiðarinnar kveðast hafa séð stefnumerki þetta. Þá var óljóst hvenær umrætt vitni taldi G hafa hafið merkjagjöfina og var eigi talið sannað, að G hefði gefið stefnumerki í tæka tíð. Samkvæmt skýrslu G ók hann í umrætt sinn sem næst miðlinu vegar og er það í samræmi við uppdrátt lögreglu af vettvangi. K bar að gæta sérstakrar varúðar, er hún hugðist aka fram hjá bifreið G á vinstra vegarhelmingi, en skyggni var slæmt. Bar henni að gefa G merki um fyrirætlun sína. Þetta gerði hún ekki. Með hliðsjón af þessu var sök skipt og lagt á G að bera tjón sitt að $\frac{3}{4}$ hlutum, en fá það bætt að $\frac{1}{4}$ hluta. Í málinu krafði G

um bætur vegna afnotamissis bifreiðarinnar í 53 daga samtals 31.800 krónur. Var sú fjárhæð tekin til greina, þar sem hann notaði bifreiðina nokkuð við atvinnurekstur sinn 424

Hinn 25. nóvember 1971 ók R frá Keflavík til Reykjavíkur. Í sama mund var vöruflutningabifreið eign C ekið til Keflavíkur. Bilað hún og kom önnur bifreið og dró hana í átt til Hafnarfjarðar. Skammt fyrir norðan Þúfubarð ók R bifreið sinni á afturenda bifreiðar C með þeim afleiðingum, að R meiddist. Í málinu var um deilt hvort ljós hefði verið á afturljóskerum bifreiðar C þegar áreksturinn varð. Talið var að leggja mætti til grundvallar, að ástæðan til þess, að eigi var unnt að tendra afturljós bifreiðar C eftir slysið hafi ekki verið sú, að skammhlaup hafi orðið vegna skemmda, er áreksturinn varð. Gert var við skemmdir á bifreið C án þess að reynt væri að leiða í ljós, með skoðun á afturljósum, hverjar væru líklegar orsakir til þess, að ekki var hægt að tendra þau eftir slysið. Var talið, að C yrði að bera hallann af því, að sönnunargögn kunni að hafa farið forgörðum vegna þessa. Ökumaður bifreiðar C lýsti því yfir, að hann minntist þess ekki, að hann hefði aðgætt, áður en dráttur bifreiðarinnar hófst, hvort afturljós væru tendruð og ekki var ljóst af vitnaskýrslum hvernig háttað var um þetta atriði. Var við það miðað, að afturljósinn hefðu ekki verið í lagi, en slíkt var ófært. Með hliðsjón af því var talið, að C bæri fébótaábyrgð á tjóni R í umrætt sinn að einum fjórða hluta. R, sem var organisist að atvinnu, var talinn hafa hlotið 15% varanlega örorku vegna tvísýni, er hann hefði hlotið. Þá var talið, að skemmd á sambiti tanna samsvaraði 5% örorku. Tryggingarfræðingur reiknaði, að miðað við 7% ársvexti á slysdegi til 16. maí 1973 og síðan 9% ársvexti næmi tjón hans vegna tímabundinnar örorku 86.804 krónum, en 5.854.180 krónum vegna varanlegrar örorku. Fram kom, að tekjur R höfðu ekki rýrnað vegna slyssins. Tjón R vegna tímabundinnar örorku, varanlegrar örorku, þjáninga og annars miska var metið á 2.000.000 krónur 503

Hinn 26. október 1969 klukkan tvö að nóttu gekk Ó austur Egilsgötu og ætlaði að fara yfir Snorrabraut hjá gatnamótum. Kveðst hann hafa séð ljós á bifreið í fjarlægð og haldið út á brautina, en eigi vitað af sér fyrr en árekstur varð. Í blóði Ó reyndust 1,67% af vínanda. Ökumaðurinn K ók í umrætt sinn suður Snorrabraut í áttina að Miklatorgi og kveðst hafa ekið eftir vinstri akrein. Er hann kom að gatnamótum Snorrabrautar og Egilsgötu hafi hann skyndilega orðið var við dökkklæddan mann fyrir framan sig á vinstri hluta akbrautarinnar og strax sveigt til hægri, en í því hafi

orðið árekstur, og maðurinn hafi fallið í götuna. Talið, að Ó ætti nokkra sök á hvernig fór, og að hann skyldi bera 1/3 hluta tjóns síns sjálfur. Ó hafði haft mjög lágar tekjur á undanfórnum árum fyrir slysið. Örorka hans vegna slyssins var metin 75%. Tryggingastærðfræðingur reiknaði, að ef að miðað væri við 7% ársvexti frá slysdegi til 16. maí 1973 og 9% ársvexti frá þeim degi til frambúðar, næmi vinnutekjutap hans vegna tímabundinnar örorku 97.020 krónum, en 3.901.004 krónum vegna varanlegrar örorku. Væri hins vegar miðað við algjöran vinutekjumissi frá slysdegi til frambúðar, næmi tjónið alls 5.201.339 krónum. Væri hins vegar miðað við 7% ársvexti frá slysdegi til 16. maí 1973, en 9% ársvexti frá þeim degi til 15. júlí 1974 og síðan 13% ársvexti til frambúðar, næmi tjónið vegna tímabundinnar og varanlegrar örorku samtals 3.283.456 krónum, ef miðað væri við 75% varanlegrar örorku, en 4.248.581 krónum, ef reiknað væri með algerum tekjumissi. Verðmæti örorkulífeyris og tekjutryggingar, sem Ó ætti rétt á, næmi miðað við slysdag, samtals 2.202.915 krónum, ef miðað væri við þá vexti, sem reiknað var með í fyrra tilviki, en 2.739.905 krónum ef miðað væri við síðara tilvikið. Tjón áfrýjanda vegna örorku var metið á 1.750.000 krónur þegar frá hafði verið dreginn örorkulífeyrir. Ó hlaut mjög mikil meiðsl af slysinu og dvalist á sjúkrahúsum og hælum í tvö og hálft ár vegna þess og var þar að auki talinn 75% öryrki. Var tjón hans vegna þjáninga og miska metið á 500.000 krónur

869

Hinn 22. nóvember 1972 ók S bifreið norður Kringlumýrarbraut og beygði í áttina vestur Miklubraut. Í sama mund ók C bifreið sinni suður Kringlumýrarbraut og varð árekstur með bifreiðunum. Við áreksturinn slasaðist C í andliti og hlaut meðal annars skemmdir á vinstra auga. Þarna á gatnamótunum, sem áreksturinn varð, eru umferðarljós. Lagt var til grundvallar, að báðir ökumenn hefðu ekið yfir gatnamótin á móti grænu ljósi, en eigi má beygja til vinstri fyrr en ökutæki, sem á móti koma, hafa farið framhjá. Með hliðsjón af þessu og þar sem hvorki var sannað, að C hafði ekið bifreið sinni á ólöglegum hraða né gálauslega, var öll fébótaábyrgð lögð á S og eiganda og váttryggingarfélag þeirrar bifreiðar. Við slysið hlaut C nokkur meiðsl í andliti og skemmdir á vinstra auga. Er hann með nokkur ör, en hefur fulla sjón ef hann notar gleraugu. Hann notaði eigi gleraugu áður. Með gleraugum eru lýti hans mjög lítil. Læknir mat örorku hans í einn mánuð 100%, síðan í einn mánuð 75%, í 2 mánuði 50% og í 2 mánuði 25%. Síðan 15% varanlega örorku. C var bandarískur tæknifræðingur og

starfaði hjá bandarísku fyrirtæki, er starfar hér á vegum varnarliðsins. Tryggingastærðfræðingur áætlaði tjón C vegna tímabundinnar og varanlegrar örorku miðað við laun hans og breytinga þeirra, sem orðið höfðu á gangi íslenskrar krónu gagnvart bandaríkjadollar. Samkvæmt því taldi tryggingastærðfræðingurinn, að ef miðað væri við 7% ársvexti frá slysdegi 16. maí 1973, en 9% ársvexti til frambúðar, næmi tjónið 283.022 krónum vegna tímabundinnar örorku, en 4.859.487 krónum vegna varanlegrar örorku. Ef hins vegar væri miðað við 13% ársvexti frá 15. júlí 1974 næmi tjónið vegna varanlegrar örorku 3.724.149 krónum. Fram kom, að váttryggingarfélag það, sem hlut átti að máli, hafði bætt C að fullu tjón hans vegna tímabundinnar örorku. C lagði fyrrgreindar fjárhæðir til grundvallar og taldi, að bætur fyrir miska og lýti væru hæfilega ákveðnar 800.000 krónur. Talið, að rétt væri að meta heildartjón C vegna slyss þessa 1.400.000 krónur, sem ökumanni, eiganda og váttryggingarfélagi var dæmt til að greiða óskipt

874

Hinn 20. maí 1973 var tveim bifreiðum ekið norður Hafnarbraut á Dalvík með miklum hraða. Bifreið A var á undan. Skyndilega sveigði A bifreið sína til hægri inn á Hafnarstig, en í sama mund hugðist B, er ók hinni bifreiðinni, aka fram úr A hægra megin. Varð árekstur með bifreiðunum og skemmdust þær mikið. Eigandi bifreiðar B krafði eiganda bifreiðar A um bætur. Fram kom, að A var með áhrifum áfengis í umrætt sinn, og sætti hann 15 daga varðhaldi vegna aksturs síns í umrætt sinn og var sviptur ökuréttindum ævilangt. B var talinn hafa ekið ógætilega í umrætt sinn og gekkst hann undir 5000 króna sekt vegna þessa. Eigandi bifreiðar A taldi, að ökumenn hefðu verið í kappakstri í umrætt sinn og firrt sig rétti til bóta. Það var eigi talið sannað og var því eigi á því byggt. B hafði lýst því, að hraði bifreiðar hans hefði verið um 50–60 km miðað við klukkustund er áreksturinn varð og hann þá verið búinn að draga úr hraðanum, en tveir farþegar í þeirri bifreið töldu, að réttara væri að telja hraðann um 70 km miðað við klst. og þeim hefði fundist eins og B hefði ætlað að aka fram úr bifreið A hægra megin. Tveir sjónarvottar að atburðinum áætluðu hraða bifreiðanna 50–70 km miðað við klst. og töldu, að bifreið A hefði verið ekið á miðjum hægra vegarhelmingi. Talið, að báðir ökumennirnir hefðu ekið of hratt og gálauslega í umrætt sinn. Við það var miðað, að B hefði ætlað að aka fram úr A hægra megin. Með hliðsjón af atvikum öllum var talið, að ökumenn ættu jafna sök og rétt væri að eigendur bifreiðanna fengju það bætt að hálfu. Samkvæmt þessu fékk B bætt tjón á bifreið

- sinni að hálfu 1005
- Ökumenn bifreiðanna A og B mættust á götu einni sveigðu í gáska hvor að öðrum, fyrst ökumaður B og síðan ökumaður A. Löggæslumaður, sem kannaði vettvang, dró þá ályktun af vegsummerkjum, að B hefði farið að einhverju leyti yfir miðlinu götunnar, en A hefði hins vegar verið að öllu leyti á vinstri vegarhelmingi sínum. Talið, að þetta aksturslag ökumanna bifreiðanna væri svo fráleitt, að ekki væri rétt að telja, að annar ætti meiri sök á árekstrinum en hinn. Var því hvor ökumanna talinn bera ábyrð á tjóninu að hálfu 1048
- Hinn 2. júní tók Þ sér far með bifreið norður í land. Þeir S og F skiptust á um að aka bifreiðinni. Er komið var upp í Borgarfjörð fór F að neyta áfengis af Dubonnet-flösku. Kvaðst hann hafa drukkið $1/4$ úr flöskunni á leiðinni frá Bifröst að Blönduósi. Hann sat í aftursæti bifreiðarinnar við hlið Þ og kveður hann hana hafa drukkið með sér. Á Blönduósi tók F við stjórn bifreiðarinnar. Ök hann sem leið liggur upp á Vatnsskarð, en þar varð árekstur við aðra bifreið er á móti kom með þeim afleiðingum, að Þ lést. Fram kom, að bifreiðinni hefði verið ekið á vinstri vegarhelmingi og mjög hratt. Eigi voru sannaðar bilanir á bifreiðinni. Tekið var blóð úr F fjórum klukkustundum eftir slysið og reyndist það innihalda $0,53\%$ af vínanda. Málið var lagt fyrir lækna-ráð, er taldi, að miðað við 72 kg líkamsþunga og fyrrgreint vínandamagn í blóði, væri hæfilegt að áætla, að í blóði hans hefði verið $1,29\%$ af vínanda, þegar hann hóf akstur á Blönduósi. Lík Þ var ekki krufið og ekki vitað um vínandamagn í blóði hennar. Þ var gift og átti fjögur börn. Eiginmaður hennar höfðaði bótamál á hendur F, S sem var eigandi bifreiðarinnar og með í ferðinni, svo og váttryggingarfélagi því, er váttryggt hafði bifreiðina. Talið sannað, að slysið hefði orðið vegna óvarlegs aksturs F. Hann viðurkenndi, að hann hefði neytt áfengis í bifreiðinni á leið frá Bifröst til Blönduóss. Talið var víst, að Þ, sem sat við hlið hans í bifreiðinni, hefði fylgst með drykkju hans og að einhverju marki tekið þátt í áfengisneyslunni. Talið, að Þ hlyti að hafa verið ljóst, að ófært var, að F tæki við stjórn á Blönduósi. Þar sem hún þrátt fyrir þetta hélt áfram ferðinni í bifreiðinni eftir að F tók við stjórn hennar, tók hún á sig áhættu, er veldur því, að eiginmaður hennar og börn geta ekki krafist skaðabóta úr hendi F. Eigi var talið sannað, hvort S var eða átti að verða var við áfengisneyslu F, en án tillits til þess var talið, að bótakrefjendur ættu ekki rétt á skaðabótum úr hans hendi af sömu ástæðum og greinir um F. Voru því þessir aðiljar sýknaðir 1080

3. Ýmis persónuslys.

Hinn 8. júlí 1967 var hestamannamót við Hellu. Um kvöldið var dansleikur á Hellu. S, er var á hestamannamótinu, fór á dansleikinn og var nokkuð ölvaður. Í anddyri samkomuhússins lenti hann í orðaskaki við tvo lögreglumenn, er þar voru. Tóku lögreglumennirnir S og leiddu hann á brott. Þar úti á hlaðinu urðu nokkur átök og felldi S annan lögreglumanninn og féll á hann ofan. Urðu þá verulegar sviptingar með mönnum. Telur S, að í þeim sviptingum hafi vinstri handleggur hans brotnað. Lögreglumennirnir handjárnuðu S, færðu hendur hans aftur fyrir bak og leiddu hann síðan að lögreglubifreið, þar sem hann var geymdur um hríð. Var hann síðan fluttur til læknis og sleppt. Talið, að við handjárnunina hafi lögreglumennirnir beitt S meiri harðræðum en efni voru til. Hins vegar var talið, að S hefði sýnt lögreglumönnum verulegan mótþróa og andspyrnu við handjárnunina og var talið, að hann ætti rétt á að fá tjón sitt bætt að hálfu úr ríkissjóði. S var kaupmaður að atvinnu. Læknar mátu örorku hans 100% fyrstu 6 mánuði eftir slysið, síðan 75% í 11 mánuði, 50% í 7 mánuði og 35% varanlega örorku. Tryggingastærðfræðingur taldi miðað við þetta örorkumat, að vinnutjón S næmi 273.506 krónum vegna tímabundinnar örorku, en 2.936.976 krónum vegna varanlegrar örorku. Var miðað við 7% ársvexti frá 16. maí 1973, 9% ársvexti frá þeim degi til 15. júlí 1974 en síðan 13% ársvexti. Fram kom, að S var varanlegur öryrki af öðrum ástæðum áður en slys þetta varð, og var örorka hans metin 65—75%. Í desember 1971 hafði S verið metinn 75% varanlegur öryrki. S hafði fyrir slysið rekið smásöluverslun. Taldi hann fram tekjur ársins 1964, en ekki varð séð, að hann hafi talið fram tekjur árána 1965 og 1966. Voru honum áætlaðar tekjur til skatts þau ár. Með hliðsjón af því var talið, að ekki væri unnt að taka nokkurt mið af áætlunum tryggingastærðfræðingsins í þessu máli, en S yrði að bera halla af því hve greinargerð hans um fjártjón væri ófullkomin. Var dæmt, að tjón hans vegna varanlegrar örorku og þjáninga væri hæfilega metið kr. 600.000 . .

96

S rekur dýragarð. Er almenningi veittur aðgangur að garðinum gegn gjaldi og ekki gerðar kröfur um, að börn séu í fylgd með fullorðnum. Hinn 4. september 1973 fór G, fæddur 11. október 1970, ásamt félaga sínum, ári eldri, að skoða dýr í dýragarðinum. Meðal annars skoðuðu þeir apa í búri. Milli búrsins, sem var úr vírneti, og áhorfenda var lág grind. Seildist G inn fyrir grindina og náði api í hönd hans, dró hana til sín og beit af ein fingur á vinstri hendi. Það var ljóst, að öryggisbúnaður um apabúrið hefði verið fullnægj-

andi, ef eigi hefði verið svo stutt bil milli búrsins og grindarinnar. Þessi umbúnaður var ekki talinn fullnægjandi skv. 1. mgr. 12. gr. reglugerðar nr. 67/1971. Var fébótaábyrgð lögð á S og það ekki talið leysa hann hér undan, þótt greinilegum varúðarmerkjum væri komið fyrir á búrinu. G var einnig talinn eiga sök, þar sem hann sinnti ekki varúðarmerkjum þeim, er voru á búrinu og fram kom, að félagi hans varaði við. Með hliðsjón af því var S dæmt að bæta G tjón hans að hálfu. Örorkutjón kr. 150.000 og þjáningabætur kr. 50.000

145

S var borgarlögreglumaður. Við skyldustörf sín 21. desember 1968 hlaut hann meiðsl. Var talið, að hann ætti rétt til bóta samkvæmt skýlausum ákvæðum 2. mgr. 6. gr. laga nr. 56/1963. S krafði bæði ríkissjóð og borgarsjóð um bætur. Samkvæmt ákvæðum 1. og 2. gr. laga nr. 56/1963 skipa sveitarstjórnir og sýslunefndir lögreglumenn, aðra en ríkislögreglumenn, og greiða laun þeirra og annan kostnað við löggæzlu, en fá hluta þess kostnaðar endurgreiddan úr ríkissjóði. Lögmæltar bætur til lögreglumanna vegna meiðsla við skyldustörf eru þáttur í starfskjörum þeirra og því eðlilegur kostnaður við löggæzlu, sem borgarsjóði ber að greiða, en getur síðan endurkrafið að hluta úr ríkissjóði. Var því ríkissjóður sýknaður af kröfum S, en borgarsjóður talinn bótaskyldur. Skipti ekki máli í þessu sambandi þótt ríkisstarfsmaður hefði með höndum alla stjórn lögreglunnar. S hlaut nokkur meiðsl í baki. Var varanleg örorku hans metin 15% og það staðfest af Læknaráði. Tryggingastærðfræðingur reiknaði tjón S vegna slyssins. Gerði hann það á tvennan hátt. Í fyrra tilvikinu með 7% ársvöxtum frá slysdegi til 16. maí 1973 og síðan 9% ársvöxtum. Tjónið þannig reiknað taldi hann nema vegna tímabundinnar örorku 122.739 krónum vegna lögreglustarfa, en 79.293 krónum vegna vinnu við eigið hús og verkstjórn eða samtals 202.032 krónum. Tjón vegna varanlegrar örorku taldi hann nema hins vegar 1.837.704 krónum vegna lögreglustarfa og 1.023.786 krónum vegna vinnu við eigið hús og verkstjórn, eða samtals 2.911.490 krónum, eða heildartjónið 3.113.553 krónur. Þá reiknaði tryggingastærðfræðingurinn tjónið á sama hátt, en miðaði við 13% vexti eftir 15. júlí 1974. Þá taldi hann tjón vegna varanlegrar örorku nema 1.537.309 krónum vegna lögreglustarfa og 826.949 krónum vegna vinnu við eigið hús og verkstjórn, eða alls 2.354.258 krónum og heildartjón því 2.556.290 krónur. Fram kom, að S hafði haldið fullum launum sem lögreglumaður frá slysdegi og gegndi áfram störfum sínum. Með hliðsjón af því og að verulegur hluti tekna þeirra, sem miðað var

við, eru þess eðlis, að með öllu er óvíst hvort hann hefði getað haldið þeim til frambúðar samfara lögreglustörfum sínum, voru bætur ákveðnar 1.000.000 krónur. Þá voru honum dæmdar 75.000 krónur í þjáningabætur. Sératkvæði .. 621

4. Ýmsar skaðabætur.

Í þjófnaðarmáli einu höfðu þeir, er fyrir tjóni urðu, haft uppi skaðabótakröfur, er voru dæmdar á hendur hinum ákærðu	248
Bankinn L léta afsegja víxla við bæjarfógetaembætti eitt. Við afsögn víxlanna urðu þau mistök, að þeir voru taldir afsagðir 5. apríl 1969 í stað 5. júní 1969. Bankinn höfðaði síðan mál á hendur ábekingum og útgefanda víxlanna, en þeir voru sýknaðir af kröfum bankans. Bankinn höfðaði þá skaðabótamál gegn ríkissjóði. Talið, að starfsmönnum bankans hefði ekki átt að dyljast mistök þau, sem urðu við afsögn víxlanna. Hafist var handa um málssókn til innheimtu þeirra 11. júní 1969, en útgáfudagur víxlanna var 20. júlí 1968. Var því nægur tími til að sýna þá til greiðslu og láta afsegja þá af nýju innan sýningarfrests víxlanna. Bankanum hefði þannig verið í löfa lagið að halda við víxilrétti sínum þrátt fyrir mistökin. Samkvæmt þessu og þar sem bankinn hefði eigi reynt að hafa uppi kröfur á hendur víxilskuldurunum nema í víxilmáli, var ríkissjóður sýknaður af skaðabótakröfu bankans	563
Manni, sem dæmdur var fyrir líkamsárás, gert að greiða þeim, er hann réðst á, bætur	692
Maður, er braust inn í verslun og stal þaðan vörum, dæmdur til að bæta þær	692
Þeir P og L voru dæmdir óskipt til að greiða skaðabætur vegna tjón af völdum aliminks. P áfrýjaði málinu, en L ekki. L greiddi bætur samkvæmt héraðsdómi að fullu. Kröfuhafi tilkynnti Hæstarétti þetta og gerði engar kröfur í málinu. Þar sem kröfuhafi hafði þannig fengið fulla greiðslu samkvæmt dómsorði héraðsdóms var sýknukrafa P tekin til greina	839

5. Vinnuslys.

B var starfsmaður hjá Vélsmiðjunni H. Hann hafði eigi fagmenntun, en hafði starfað þar um margra ára skeið. Hinn 16. maí 1966 var honum falið að flytja járnboga frá bryggju til verksmiðju, er verið var að reisa. Skyldi hann vinna þetta verk ásamt vélvirkja einum. Til flutningsins fengu þeir vöruflutningabifreið E. Var járnbogunum raðað á pall bifreiðarinnar og stóðu endar út af pallinum. Þeir B og vélvirkji stóðu aftan á palli bifreiðarinnar til þess að styðja við járnbogana meðan á flutningnum stóð. Er þeir komu á

áfangastað, fóru þeir aftur af pallinum og er B stökk niður, kom hann svo illa niður, að hann hælbrotnaði. Enginn stigi var af pallinum til jarðar. Í héraði krafði B bæði H og E um skaðabætur óskipt. Kröfur sínar á hendur E byggði B á 78. gr. laga nr. 26/1958. Málið var höfðað með stefnu birtri 19/4 1972. Talið, að allar kröfur á hendur E væru þá fyrndar, sbr. 11. gr. laga nr. 14/1905. Var E því sýknaður af kröfum B. Þá var talið, að hér væri um svo einfalt verk að ræða, að ekki væri þörf sérstakrar verkstjórnar við það, en B vanur starfsmaður og slysið varð við það, er B stökk af pallinum niður á jörðina. Var talið, að eigi væri sýnt fram á, að slysið hefði orðið vegna atvika, sem H bæri ábyrgð á, og var H því sýknaður af öllum kröfum B . .

14

Á var vélstjóri á skipi. Hinn 8. mars 1972 komu tveir menn frá fyrirtækinu H, er selt hafði vél í skipið, til að skoða galla á vélinni. Var Á þeim til aðstoðar. Um leið og starfsmenn H voru að stilla ventla vann Á við að skipta um reimar, sem knýja rafal og dælur. Annar starfsmaður H sté á ræsihnapp, til þess að vélin snérist, en í sama mund var Á að gæta þess, hvor reimar væru nægilega strengdar. Festist hann og meiddist. Fébótaábyrgð vegna slyss þessa var lögð á H, þar sem starfsmenn fyrirtækisins hefðu ræst vélina vitandi um, að Á var að fást við reimarnar og hætta gat stafað af því, að vélin hreyfðist á meðan. Var H því gert að bæta tjón Á. Læknar mátu varanlega örorku á 3%. Tryggingastærðfræðingur taldi, að tjón Á vegna slyssins næmi 539.624 krónum, ef miðað væri við 7% ársvexti, en 486.026 krónum ef miðað væri við 9% ársvexti frá 16. maí 1973. Þá krafðist Á 100.000 króna í bætur fyrir sársauka og þjáningar. Bætur fyrir örorku voru metnar hæfilegar 300.000 krónur og bætur fyrir þjáningar 50.000 krónur . . .

300

S, sem var bifvélavirki, vann hjá V. Hinn 19. apríl 1977 fól verkstjórinn honum að losa leguhringi af drifhjól vinnuvélar. Við verk þetta notaði hann sleggju og meitil. Varð þá það slys, að járnflís hrökk í vinstra auga hans, með þeim afleiðingum, að augað varð ónýtt. S notaði ekki augnhlífir við verk þetta. Fram kom, að augnhlífir voru að vísu til hjá V, en það hafði viðgengist, að þær væru ekki notaðar. Talið óforsvaranlegt að nota ekki augnhlífir, en með hliðsjón af því, að S var vanur þessari vinnu og átti að hafa sérþekkingu á þessu vinnusviði, var dæmt að V bæri fébótaábyrgð á tjóni hans að hálfu. Fram kom að örorka hans var 100% í 5 mánuði frá slysdegi og þar á eftir 50% í hálfan mánuð en síðan 20% til frambúðar. Tryggingastærðfræðingur taldi, að tjón hans vegna varanlegrar örorku næmi 5.074.994 krónum, ef miðað væri við 9% ársvexti, en 3.779.121

krónu ef miðað væri við 13% ársvexti. S hélt óskertum launum meðan hann var frá vinnu vegna slyssins. Tjón hans vegna varanlegrar örorku var metið á 2.350.000 krónur og þar frá voru dregnar 310.568 krónur, er hann fékk greiddar frá Tryggingastofnun ríkisins. Tjón hans vegna þjáninga og miska var talið 150.000 krónur 489

Skattar.

1. Aðstöðugjald. Sjá tekjuskattur.

2. Eignarskattur. Sjá tekjuskattur.

3. Fasteignaskattur.

R, sem bjó í Reykjavík, átti jörð í S-hreppi. R var gert að greiða fasteignaskatt vegna jarðarinnar. Krafist var uppboðs á jörðinni til greiðslu skattsins, en fasteignaskattur nýtur lögveðréttar. Eigi hafði verið aflað úrskurðar yfirfasteignamatsnefndar um gjaldskyldu. Var því talið, samkvæmt 4. gr. laga nr. 8/1972, að málið yrði eigi borið undir dómstóla, þar sem það hefði eigi verið lagt fyrir yfirfasteignamatsnefnd. Var því synjað uppboðsins. Sératkvæði 232

Reykjavíkurborg krafði fasteignaskatt af Þjóðleikhúsbýggingunni. Þjóðleikhúsið taldi, að því bæri aðeins að greiða fasteignaskatt af þeim hluta hússins, sem notaður væri til veitingarekstrar. Talið, að önnur starfsemi þjóðleikhússins í húsinu væri slík, að það væri undanþegið fasteignaskatti samkvæmt 5. gr. laga nr. 8/1972. Sératkvæði 437

4. Launaskattur.

5. Söluskattur.

6. Tekjuskattur.

7. Útsvar.

Skattábyrgð.

Þau A og I gengu í hjúskap 30. desember 1962. Með úrskurði skiptaréttar 27. apríl 1971 var fjárfélagi þeirra slitið. Meðal séreigna I var þá íbúð ein. Árið 1972 voru opinber gjöld lögð á þau A og I hvort í sínu lagi og greiddi I sinn hluta. Opinber gjöld árið 1973 voru lögð á A einan og miðað við sameiginlegar tekjur þeirra A og I, en þau voru samvistum á þeim tíma. Hinn 25. júní 1974 var gert lögtak í íbúð I til tryggingar fyrrgreindum gjöldum. Talið, að I bæri með séreign sinni ábyrgð á tekjuskatti þeim og útsvari, sem lagður var á eiginmann hennar A, og var því heimilt að gera lögtak í séreign hennar til tryggingar þessum gjöldum. Sama var talið gilda um svonefnt viðlagagjald, samkvæmt lögum nr. 4/1973. Hins vegar var talið óheimilt að gera lögtak í séreign I til tryggingar kirkjugarðsgjaldi, sem á var lagt

samkvæmt lögum nr. 21/1973, svo og sóknargjaldi, sem á var lagt samkvæmt lögum nr. 29/1885. Sératkvæði 1011

Skattsvik. Sjá skattar.

Skilorðsbundnir refsidómar.

S var dæmdur fyrir líkamsárás og þjófnað. Rauf hann með því skilorð eldra dóms og var refsing nú ákveðin í einu lagi 692

Skiprúmssamningar.

H var vélstjóri á skipi HB. Mánuðina ágúst, september og október 1972 var báturinn við bryggju á Akranesi til viðgerðar. Vann H að viðgerðinni, enda reiknaði hann með að verða vélstjóri á bátnum og var ráðinn sem slíkur. Hinn 19. október tilkynnti HB, að búið væri að selja skipið og H myndi sagt upp störfum. Var það gert með bréfi 1. nóvember 1972. HB bauð vinnu á öðrum bát eða á vélaverkstæði í landi, en H hafnaði því. Næstu mánuði vann hann eitthvað í vélsmiðju og einnig sem vélstjóri á skipi. Talið, að H hefði átt rétt á þriggja mánaða uppsagnarfresti samkvæmt kjarasamningum og lögum og samkvæmt 34. gr. laga nr. 67/1963 ætti hann rétt á óskertu kaupi þann uppsagnarfrest, sem honum bar 578

O var skipstjóri á bát eign HB. Um sumarið 1972 var báturinn til viðgerðar við bryggju á Akranesi og vann O við hann. Talið var öruggt, að hann yrði skipstjóri á bátnum. Hinn 19. október tilkynnti HB síðan O, að búið væri að selja bátinn og sagði honum jafnframt upp störfum. Var það staðfest með bréfi 1. nóvember 1972. HB bauð O vinnu sem skipstjóri á öðrum bát, en því hafnaði O, þar sem hann taldi þann bát mun verra skip. O var talinn eigi rétt á venjulegum uppsagnarfresti þrjá mánuði. Var talið að laun hans þann tíma hefðu átt að nema 124.363 krónum. Fram kom, að á uppsagnartímanum hafði hann unnið sér fyrir samtals 45.368 krónum, og var því HB dæmt að greiða O bætur 78.095 krónur 586

Skipsleiga. Sjá samningar.

Skirlífisbrot.

Skiptamál.

Þ var gift M, sem andaðist 1921. Þau áttu 6 börn. Sonur eins þessara barna var MM. 1942 giftist Þ síðan ÞP. Hann átti mörg systkini og systursonur hans G var uppalinn hjá ÞP og foreldrum hans. Hinn 20. mars 1942 gerðu þau Þ og ÞP

erfðaskrá, þar sem segir, að hvort þeirra hjóna, er lifi hitt, skuli erfa það, er fyrir andast. Eftir þeirra daga skuli eignir þeirra ganga til fóstursonar þeirra MM. Undir erfðaskrá þessa skrifuðu tveir vottar. Annar kvaðst eigi hafa verið viðstaddur er undirritun fór fram, heldur skrifað undir það eftir beiðni hins vottsins, að þeim hjónum fjarstóddum. Hinn votturinn kvaðst hafa samið erfðaskrána, en ekki hafi þá komið til umræðu hver væri réttarstaða barna Þ. Þá hafi þau hjón talað um, að þau ætluðust til, að G fengi eitthvað úr búi þeirra. Þ andaðist 3. ágúst 1966. ÞP gerði erfðaskrá 16. september 1971 þess efnis, að MM skyldi erfa 150 þúsund krónur úr búinu, en G að öðru leyti erfa eignir búsins. Erfðaskráin frá 1942 var vefengd. Talið ósannað, að skjal þetta væri raunveruleg erfðaskrá og var það því metið ógilt skv. 23. gr. erfðatilskipunar frá 25. september 1850 og 40., 45. sbr. 60. gr. erfðalaga nr. 8/1962 .. 197

Í máli einu vegna fjárskipta hjóna við hjónaskilnað tók skiptaráðandi í sínar vörslur andvirði bifreiðar, sem annar aðilinn taldi hjúskapareign sína. Úrskurður um þetta efni var felldur úr gildi, þar sem kyrrsetning má eigi fara fram í skiptarétti 560

Hinn 5. júlí 1967 gerðu þau M og E, sem ákveðið höfðu að ganga í hjúskap, með sér kaupmála. Meðal annars var íbúð, sem M átti, gerð að séreign E. Þá skyldu allir innanstaokksmunir og búsmunir vera séreign E. M og E gengu síðan í hjónaband 20. júlí 1967. Hinn 31. maí 1972 varð M gjaldþrota. Talið að skilja bæri ákvæði 27. gr. laga nr. 25/1929 svo, að þau veittu heimild til að rifta kaupmála, hvort sem hann væri gerður fyrir eða eftir stofnun hjúskapar. Gögn þau, sem fram komu um efnahag M á þeim degi, er kaupmálinn var gerður, voru hvorki talin glögg né tæmandi og eigi veita fulla sönnun fyrir því, að hann hefði þá átt fyrir skuldum. Var því ógilt ákvæði kaupmálans um, að fyrrgreind íbúð skyldi vera séreign E og utan hjúskapareignar. Að því er varðar innanstokksmuni og búsmuni, þá lá eigi ljóst fyrir frá hvoru hjónanna þessir munir stöfuðu og var því krafa um riftun kaupmála, að því er þá varðaði, talin vanreifud og vísað frá héraðsdómi. Með kaupmálanum voru nokkrar eignir lagðar til M, en hann hafði átt þær áður og var því eigi um að ræða riftun af hendi protabúsins samkvæmt 27. gr. laga nr. 25/1959 730

Í sambandi við búskipti hjóna, er áttu í skilnaðarmáli, ákvað skiptaráðandi að halda í vörslum sínum andvirði bifreiðar, sem maðurinn hafði selt. Fyrir Hæstarétti kom fram, að málsaðiljar höfðu eftir uppkvaðningu úrskurðar selt íbúð, er þau áttu, fyrir 3,6 milljónir króna. Var því talið, að að-

stæður hefðu breyst svo, að ekki yrði séð, að brýna nauðsyn bæri til, að skiptaráðandi héldi hinni um deildu fjárhæð í sinni vörslu til þess að hag konunnar væri borgið, sbr. 63. gr. laga nr. 3/1878 og var því hinn kærði úrskurður úr gildi felldur	941
K andaðist 24. apríl 1973. Hann átti eigi börn í hjónabandi. Erfðatilkall eftir hann gerðu systkini hans og bróðurbörn og auk þess kona ein, er kvaðst vera óskilgetin dóttir hans. Skv. 1. gr. laga nr. 8/1962 skal óskilgetið barn erfa föður, ef það er feðrað með þeim hætti, er segir í löggjöf um óskilgetin börn. Hér var eigi um að ræða lögformlega viðurkenningu K á því, að hann væri faðir G, og dómur hafði eigi gengið um faðernið. Þá höfðu þau, móðir G og K, eigi búið samvistum með þeim hætti, að jafngilt yrði talið faðernisviðurkenningu sem grundvöllur að erfðarétti. Samkvæmt þessu var erfðakröfu G synjað	955
Verðskjöl voru í vörslu skiptaráðanda vegna dánarbús M. H taldi sig eiga verðskjöl þessi og krafðist innsetningar í þau fyrir fógetarétti. Talið, að máli þessu skyldi beina til skiptaráðanda og fá um það úrskurð í skiptarétti, sbr. 33. og 35. gr. laga nr. 3/1878. Var því synjað um framgang hinnar umbeðnu innsetningargerðar	1042
<i>Skjalafals.</i>	
Manni dæmd refsing fyrir að falsa tékka	248
<i>Skólar.</i>	
<i>Skuldamál.</i>	
S krafði H um greiðslu skuldar samkvæmt viðskiptareikningi, en S hafði haft viðskipti við fyrirtækin H og T, sem voru tengd. T varð gjaldþrota og færði S þá skuld á viðskiptareikning H. Talið ósannað, að T væri greiðsluskyldur um skuld þessa og var því sýknaður af kröfum S. H hafði samþykkt víxil, er færður var sem greiðsla á skuld T. S. hafði stefnt H til greiðslu víxilsins og hafði H verið dæmdur til að greiða víxilinn ásamt kostnaði. H hafði ekki greitt dómsskuldina og var því kröfunni vísað frá héraðsdómi ..	59
Þ var stjórnarformaður og framkvæmdastjóri útgerðarfyrirtækis eins. Ólíu til útgerðarinnar keypti hann hjá S. Eigi gerði hann S ljóst, hvort hann tæki olíuna út í eigin nafni eða á vegum útgerðarfyrirtækisins. Skuld myndaðist hjá S og krafði S því Þ um greiðslu. Dæmt, að S væri rétt að krefja Þ um greiðslu	79
Fyrirtæki eitt tók að sér að mála hús fyrir J. Krafði fyrirtækið J um greiðslu skuldarinnar og var sú krafa tekin til geina	132

- Í tók að sér að prenta skákblað fyrir S. Deilur urðu um hvernig reikna skyldi endurgjald fyrir verk þetta. Talið ósannað, að aðilar hafi samið fyrirfram um ákveðið verð og var því lagður til grundvallar útreikningur verðskrárnefndar Félags íslenska prentiðnaðarins um reikning þjónustugjaldsins, sbr. 5. gr. laga nr. 39/1922 546

Spjöll á mannvirkjum.

Stefnur. Stef nubirting.

- Með stefnu áritaðri af fulltrúa yfirborgardómara 5. apríl 1976 höfðaði G mál gegn K. Stefnu þessa birtu stefnuvottar 13. apríl s.á. Segir í birtingarvottorðinu, að þeir hafi birt stefnu þessa á K „fyrir Þ sveitarstjóra að heimili K hér í hreppnum og afhent Þ endurrit af stefnunni, sem hann lofaði að afhenda K, er býr hér, en var fjarverandi.“ Héraðsdómari vísaði máli þessu frá dómi og var það staðfest af Hæstarétti, þar sem ekki varð með vissu ráðið af vottorði stefnuvotta, að stefnubirting fullnægði ákvæðum 1. mgr. 95. gr., sbr. 2. mgr. 96. gr. laga nr. 85/1936 545

Stjórnarskráin.

- Talið, að bótareglur Viðlagasjóðs samkvæmt lögum nr. 4/1973 brytu ekki í bága við ákvæði 69. gr. stjórnarskrárinnar 447
- Á var handtekinn kl. 10.40 9. júní 1976. Sama dag kl. 22.00 tók lögreglumaður skýrslu af honum og lauk þeirri skýrslutöku 00.25 s.m. Kl. 10.15 10. júní kom Á fyrir dóm til skýrslutöku og var henni lokið kl. 12.05 og Á þá settur í fangageymslu. Kl. 13.20 kvað héraðsdómari upp gæsluvarðhaldsúrskurð yfir Á, sem var birtur honum kl. 14.15. Talið, að Á hefði verið leiddur án undandrátta fyrir dómara og gæsluvarðhaldsúrskurðurinn kveðinn upp innan þess frests, sem um getur í 65. gr. stjórnarskrárinnar nr. 33/1944 og 66. gr. laga nr. 74/1974. Var gæsluvarðhaldsúrskurðurinn því staðfestur 524

Stjórnsýsla.

- Talið skylt að birta fyrirmæli landbúnaðarráðuneytis um tvíböðun í Lögbirtingarblaði. Sératkvæði 367
- Talið, að ákvörðun um böðun sauðfjár bæri ekki undir sýslumann sem héraðsdómara, heldur sem lögreglustjóra og hefði því verið óþarft að kveða á um framkvæmd böðunar með dómsúrskurði 367
- Hinn 15. ágúst 1973 setti stjórn Viðlagasjóðs þær reglur um bætur fyrir tjón á fasteign vegna jarðeldanna í Vestmanna-

- eyjum, að bætur fyrir atvinnuhúsnaði skyldu ákveðnar á nokkuð annan hátt en bætur fyrir íbúðarhúsnaði. O átti hús í Vestmannaeyjum, sem ákveðið var að bæta með sömukjörum og nýtt hús. Í húsi þessu var sölubúð, sem O leigði út. Viðlagasjóður bauðst að bæta sölubúðina eftir fyrrgreindum reglum um atvinnuhúsnaði. O krafðist þess, að hún yrði bætt eftir sömu reglum og íbúðarhúsnaði. Talið, að reglur þær um bætur, er að framan greinir, hefðu næga stoð í lögum nr. 4/1973. Með hliðsjón af atburðum þeim, sem leiddu til stofnunar Viðlagasjóðs og hlutverk sjóðsins, var ekki talið, að bótareglur Viðlagasjóðs mismunuðu bótaþegum svo að óheimilt væri. Þá voru reglurnar ekki taldar brjóta í bága við 69. gr. stjórnarskrárinnar. Sératkvæði ... 447
- Háskóli Íslands skipaði fimm menn í nefnd til að semja kennsluáætlun. Ekki var formlega gengið frá því, hvernig ákveða skyldi þóknun fyrir nefndarstörf. Af nefndarstörfum loknum sendur nefndarmenn reikning, þar sem þeir miðuðu við tímakaup. Málið var sent til trúnaðarmanna fjármálaráðuneytisins, er ákvað þóknun til nefndarmanna og var tveimur þeirra, sem voru starfsmenn Háskólans, ákveðin lægri þóknun en hinum. Nefndarmenn kröfðu um þóknun samkvæmt reikningi sínum. Talið, að nefndarmönnum hefði verið eða mátt vera ljóst, að þóknun fyrir störfin yrðu ákveðin af stjórnvöldum, en hins vegar mátt treysta því, að þeim yrði ákveðin sanngjörn greiðsla. Talið, að fjárhæð sú, sem trúnaðarmenn fjármálaráðuneytisins ákváðu væri ekki ósanngjörn, en rétt væri að allir nefndarmenn bæru hið sama úr býtum og skipti ekki máli, þótt tveir þeirra væru starfsmenn Háskóla Íslands. Var því krafa nefndarmanna tekin til greina af því leyti 456
- Bankinn L lét afsegja víxla við bæjarfógetaembætti eitt. Við afsögn víxlanna urðu þau mistök, að þeir voru taldir afsagðir 5. apríl 1969 í stað 5. júní 1969. Bankinn höfðaði síðan mál gegn ábekingum og útgefanda víxlanna, en þeir voru sýknaðir af kröfum bankans. Bankinn höfðaði þá skaðabótamál gegn rikissjóði. Talið, að starfsmönnum bankans hefði ekki átt að dyljast mistök þau, sem urðu við afsögn víxlanna. Hafist var handa um málsókn til innheimtu víxlanna 11. júní 1969, en útgáfudagur víxlanna var 20. júlí 1968, og var því nægur tími til að sýna þá til greiðslu og láta afsegja þá af nýju innan sýningarfrests. Talið, að bankinn hefði þannig verið í lófa lagið að halda víxilrétti sínum þrátt fyrir mistökin. Samkvæmt þessu, og þar sem bankinn hefði eigi sýnt fram á, að hann hefði reynt að hafa uppi kröfur á hendur víxilskuldurum nema í víxilmálinu, var rikissjóður sýknaður af skaðabótakröfu bankans 563

*Söluskattur. Sjá skattar.**Söluþóknun.*

H, sem fékkst við skipasölu, kom á samningaviðræðum milli hlutafélags eins, er átti bát og hugsanlegs kaupanda. Ekki kom H þó kaupum á og ekki gekk hann endanlega frá gögnum, en taldi sig þess þó reiðubúinn. Talið, að ákvæði laga um fasteignasölu ætti við um skipasölu. Hlutafélaginu var dæmt að greiða H 80.000 krónur í söluþóknun, en söluverð mun hafa verið 2.2 milljónir króna 164

Sönnun.

Talið, að sönnunarbyrði fyrir því að bindandi kaupsamningur hefði stofnast, hvíldi á þeim, er héldi slíku fram 82

*Tekjuskattur. Sjá skattar.**Tékkamisferli.*

Manni dæmd refsing fyrir að falska tékka 248

Tilboð.

M gerði tilboð í verk eitt, er G hafði með höndum. Í tilboðinu var miðað við ákveðna verðhækkun, ef hækkun yrði á vinnulaunum og verði efnis. Fram kom, að í verkið höfðu komið fleiri tilboð, þ. á. m. eitt, sem var 290.100 krónum lægra. M bauðst til að veita 290.000 króna afslátt frá tilboði sínu og var það samþykkt af G, án þess að nánar væri um það samið. Er til uppgjørs kom taldi M, að honum bæri aðeins að slá 290.000 krónum af heildarverkfjárhæðinni, en G taldi hins vegar, að hér hefði verið um 290.000 króna afslátt af upphaflega tilboðinu að ræða og bæri því við ákvörðun afsláttarins að líta til þeirrar hækkunar, sem orðið hefði vegna hækkunar á vinnulaunum og efniskostnaði. Talið, að þegar virtur væri aðdragandinn að tilboði M, yrði skýra loforð hans svo, að í því feldist lækkun á upphaflegri tilboðsfjárhæð 963

Hinn 22. desember 1972 gerði M tilboð í hluta fasteignar einnar fyrir 4.500.000 króna. Tilboðið var samþykkt af eigendum samtundis og var það tilkynnt M með símskeyti. Hinn 2. janúar 1973 tilkynnti M húseigendum, að hann myndi ekki standa við tilboðið og bar fyrir sig meðal annars, að húsnæðið væri eigi allt laust til nota. Eftir mikil bréfaskipti tilkynntu húseigendur, að þeir myndu selja öðrum aðilja húsið fyrir 4.000.000 krónur og krefja M um skaðabætur. Talið, að M væri bundinn af tilboði sínu og ljóst væri af atvikum, að hann hefði ekki haft ástæðu til að ætla, að húsnæðið yrði

rýmt samstundis. Var M því talinn bundinn af tilboðinu og dæmt að greiða nokkrar skaðabætur	1030
---	------

Tilraun.

Togveiðar. Sjá fiskveiðabrot.

*Tollar.**Tollagabrot.**Tómlæti.*

Talið, að nokkur dráttur á því að kvarta um galla á keypti íbúð, ætti ekki að valda missis bótaréttar	345
Ekki talið, að kaupandi íbúðar hefði kvartað of seint vegna galla á gleri í íbúð hans	594

*Traustnám.**Umboð.*

Þ var stjórnarformaður og framkvæmdastjóri útgerðarfyrirtækis eins. Oliu til útgerðarinnar keypti hann hjá S. Eigi gerði hann S ljóst, hvort hann tæki oliuna út í eigin nafni, eða á vegum útgerðarfyrirtækisins. Skuld myndaðist hjá S og krafði S því Þ um greiðslu. Dæmt, að S væri rétt að krefja Þ um greiðslu, með vísan til framanritaðs	79
--	----

Umferðarlög. Sjá bifreiðir.*Umferðarréttur.**Umsýsla.* *Umsýslubóknun.**Uppboð.*

R, sem bjó í Reykjavík, átti jörð í S-hreppi. R var gert að greiða fasteignaskatt vegna jarðarinnar. Krafist var uppboðs á jörðinni til greiðslu skattsins, en fasteignaskattur nýtur lögveðréttar. Eigi hafði verið aflað úrskurðar yfirfasteignamatsnefndar um gjaldskyldu. Var því talið samkvæmt 4. gr. laga nr. 8/1972, að málið yrði eigi borið undir dómstóla, þar sem það hafði eigi verið lagt fyrir yfirfasteignamatsnefnd. Var því synjað uppboðsins. Sératkvæði	232
H gaf út veðskuldabréf 3. september 1973. Til tryggingar setti hann fasteign eina. Í bréfinu er tekið fram, að veðhafi geti látið selja hina veðsettu eign á uppboði án dóms sáttar eða aðfarar, samkvæmt 1. gr. laga nr. 57/1949. Bréfið var hand-	

hafabréf og gjalddagi þess 1. október 1974. Bréfið var til innheimtu í Landsbankanum, en ósannað var, að H hefði borist innheimtutilkynning frá bankanum miðað við 1. október. Hinn 26. júní 1974 var beðið um uppboð á hinni veðsettu eign til fullnægju á annarri veðskuld. Var sala á eigninni ákveðin 15. október 1974. Hinn 14. október var einnig beðið um uppboð vegna skuldabréfs þess, sem fjallað er um í málinu. Uppboðið fór fram 15. október, svo sem ákveðið hafði verið, en annað og síðara uppboð hinn 18. nóvember s.á. Þá gerðist það, að hinn 29. október seldi H húshluta þennan. Greiddi hann þá aðrar uppboðskröfur en þá, sem fjallað er um í máli þessu, og taldi sig þá aðeins eiga að greiða vexti, afborgun svo og kostnað vegna veðskuldar þessarar. Neitað var viðtöku greiðslna þessara og krafist fullrar greiðslu á veðskuldabréfinu. Hinn 29. október 1974 geymslugreiddi H gjaldfallna afborgun og vexti. Þess var krafist af eiganda veðskuldabréfsins, að uppboði yrði samt haldið áfram. Talið, að greiðsludráttur væri orðinn slíkur, að allur höfuðstóll skuldarinnar væri þegar gjaldkræfur og gæti eigandi bréfsins haldið áfram uppboðinu lögum samkvæmt. Var því dæmt að uppboðið skyldi fram fara 474

Uppsögn á starfssamningi.

E starfaði í þvottahúsinu B. Hinn 23. janúar 1973 tók D við rekstri þvottahússins. E hélt launum sínum óbreyttum, þar á meðal kaupauka, sem hún hafði sérstaklega samið um við fyrri vinnuveitanda. Ekki var rætt um önnur starfskjör, er hún hóf störf hjá D og mátti hún treysta því, að þau yrðu óbreytt. Hinn 6. febrúar sagði D upp starfi sínu hjá B með „löglegum fyrirvara“. Um skipti aðilja gildi kjarasamnmála um, að starfsfólks, sem unnið hefði í samfelld eitt ár sama fyrirtæki, nyti tveggja mánaða gagnkvæms uppsagnarfrests. D vildi breyta vinnutíma, en það vildi E eigi samþykkja, og vísaði D henni þá úr starfi. Talið, að E ætti rétt á launum til loka uppsagnarfrests 30. apríl 1973. Var henni dæmd sú fjárhæð, að frádregnu því fé, er hún í mars og apríl 1973, hafði unnið fyrir hjá öðrum 413

H var vélstjóri á skipi HB. Mánuðina ágúst, september og október 1972 var báturinn við bryggju á Akranesi til viðgerðar og vann H að viðgerðinni, enda reiknaði hann með að verða vélstjóri á bátnum og var ráðinn sem slíkur. Hinn 19. október tilkynnti HB, að búið væri að selja skipið og H mundi sagt upp störfum. Var það gert með bréfi 1. nóvember 1972. HB bauð H vinnu á öðrum bát eða á vélaverkstæði í landi, en H hafnaði þessu öllu. Næstu mánuði vann hann eitthvað í vélsmíðju og einnig sem vélstjóri á skipi. Talið, að

- H hefði átt rétt á þriggja mánaða uppsagnarfresti, samkvæmt kjarasamningum og lögum. Var talið, að samkvæmt 34. gr. laga nr. 67/1973 ætti hann rétt á óskertu kaupþann uppsagnarfrest, sem honum bar 578
- O var skipstjóri á bát eign HB. Um sumarið 1972 var báturinn til viðgerðar við bryggju á Akranesi og vann O við hann. Talið var öruggt, að hann yrði skipstjóri á bátnum. Hinn 19. október tilkynnti HB síðan O, að búið væri að selja bátinn og sagði honum jafnframt upp störfum. Var það staðfest með bréfi 1. nóvember 1972. HB bauð O vinnu sem skipstjóra á öðrum báti, en því hafnaði O, þar sem hann taldi þann bát mun verra skip. O var talinn eiga rétt á venjulegum uppsagnarfresti, þrjá mánuði. Var talið, að laun hans þann tíma hefðu átt að nema 124.363 krónum. Fram kom, að á uppsagnartímanum hafði hann unnið sér fyrir samtals 45.368 krónum og var því HB dæmt að greiða O bætur 78.095 krónur 586

Upptaka eigna.

- Afli og veiðarfæri báts, sem tekinn var að ólöglegum veiðum, gerð upptæk 1021

Úrskurðir.

- Lagt fyrir Læknaráð að láta í té álitserð um það, hvort barn fætt 15. júlí 1970, geti verið ávöxtur samfara 14. eða 15. desember 1969 1019

Útburðargerðir.

- Þeir SL og SA gerðu með sér makaskiptasamning. Tók hvor við hinu nýja húsnæði þótt ýmis viðskipti þeirra væru óuppgerð, SL taldi, að SA hefði vanefnt samninginn að ýmsu leyti, bæði með því að standa eigi skil á greiðslum og afhenda skuldabréf, sem um var samið. Hinn 24. júní 1975 lýsti SL því yfir í bréfi, að samningnum væri rift. SL krafðist síðan útburðar á SA. Útburðargerðinni var synjað, þar sem gögn málsins um vanefndir væru eigi skir, og réttur SL til riftunar eigi svo glöggur, að útburðarkrafa hans væri tæk. Sératkvæði 750

Útivist aðilja.

- Áfrýjandi sækir ekki þing. Útivistardómar 3, 3, 72, 72, 391, 481, 481, 726, 727, 727, 728, 728, 729, 729, 902, 903, 903, 904, 1020, 1020

*Útsvör. Sjá skattar.**Vanheimild.*

Vanreifun.

Máli vísað frá héraðsdómi vegna vanreifunar	720
Í máli einu um gildi kaupmála, var eigi ljóst frá hverjum innan- stokksmunir og búsmunir stöfuðu. Var krafa um riftun kaupmála, að því er varðaði þessi atriði, talin vanreifuð og vísað frá héraðsdómi	730
Kröfugerð stefnanda í héraði og áfrýjanda fyrir Hæstarétti var mjög hvarflandi. Þá var málsreifun hans óskýr og málatil- búnaður svo úr garði gerður, að héraðsdómur var ómerkur og málinu vísað frá héraðsdómi	896

*Varnarsamningur við Bandaríki Norður-Ameríku**Varnarþing.**Vátryggingar.*

S ók bifreið sinni suður Njarðargötu og inn á Sóleyjargötu, án þess að stöðva þar og víkja fyrir umferð um Sóleyjargötu, en stöðvunarskyldumerki er þarna á gatnamótunum. Í sömu mund var bifreið ekið um Sóleyjargötu og varð með bifreiðunum mikill árekstur. Stórskemmdist hin bifreiðin. Vátryggingarfélag það, er vátryggt hafði bifreið S, greiddi bætur og krafði nú S um endurgreiðslu þeirra. Talið, að þótt orsök árekstursins væri gáleysi S, þá væri eigi hægt að telja, að hann hefði sýnt af sér stórkostlegt gáleysi og var hann því sýknaður af kröfum vátryggingarfélagsins	739
Með kaupsamningi 1. mars 1967 keypti K bátinn Sæfaxes, sem er 101 rúmlest brúttó að stærð. K naut aðstoðar S við kaup- in og mun S raunverulega hafa átt að hafa útgerð bátsins með höndum, K keypti vátryggingu fyrir bátinn hjá vátrygg- ingarfélaginu T. K varð skipstjóri á bátnum. Hann hafði þó ekki réttindi til skipstjórnar á stærra skipi en allt að 30 rúmlestum og fékk því undanþágu hjá atvinnu- og sam- gönguráðuneytinu til að stjórna skipi sínu til 31. maí 1967. Þá voru ráðnir á bátinn stýrimaður og 2. vélstjóri, sem báðir höfðu undanþágu. R var skráður á bátinn sem 1. vélstjóri. Hinn 15. mars 1967 hélt K með bát sinn frá Nes- kaupstað til Vestmannaeyja. Á leiðinni reið brotsjór yfir skipið með þeim afleiðingum, að sjór flæddi niður í vélar- rúm þess og aðalvél og ljósavél stöðvuðust. Var þá kallað á hjálp. Kom varðskip og dró bátinn til Eyja. Maður sá, sem skráður var 1. vélstjóri fór úr skiprúmi og hélt á brott. S, réði þá annan mann, sem 1. vélstjóra og fór hann tvær veiðiferðir með bátnum, 25. og 27. mars. Enn fór báturinn í veiðiferðir 29. og 30. mars, en enginn 1. vélstjóri var þá um borð. Í ferðinni 30. mars stöðvaðist vél bátsins, en eng-	

inn var þá í vélarrúmi. Fór skipstjórinn þá niður og ræsti vélina, sem gekk skamma stund. Var vélin þá stöðvuð og beðið um aðstoð. Kom þá að bátur og dró Sæfaxes til hafnar og að bryggju, en er báturinn átti stutt eftir að bryggju skipaði K að sleppa dráttartaug á milli skipanna og ræsti aðalvél, sem fór í gang. Sigldi hann síðan bátinum síðasta spölinn að bryggjunni, en er hann ætlaði að leggja að bryggju, stöðvaðist vélin og reyndist hún úrbrædd. K hafði ekki bolmagn til að greiða viðgerðir á bátinum og gekk S þá inn í kaupin og tók við kröfu K á hendur váttryggingarfélaginu T. Krafði hann T um greiðslu alls tjónsins, sem að framan er lýst. Við sjópróf kom fram, að í dagbók skipsins var ranglega talið, að ákveðinn maður hefði verið vélstjóri á skipinu í umrætt sinn. Báru og skipstjórinn K og skipsáhöfn um þetta atriði. Reyndist þessi framburður þeirra rangur og var þeim dæmd refsing fyrir þetta. T var talið skylt að bæta tjón, sem hafði orðið 15. mars 1967. Hins vegar var lagt til grundvallar, að aðalvél bátsins hefði verið óskemmd að kvöldi 29. mars 1967. Var við það miðað, að úrbræðsla vélarinnar 30. mars hefði hlotist af því, að smurningsolía rann út með þéttifleti smurningsolíudælu aðalvélar. Matsmenn hafa lýst því álitinu, að góður og fær vélstjóri hefði átt að geta komið í veg fyrir, að vélin bræddi úr sér. Samkvæmt þessu og með hliðsjón af mati héraðsdóms, sem var skipaður vélfróðum meðdómanda, var talið, að skemmdir á vélinni hinn 30. mars, hefðu stafað af því, að báturinn var ófullnægjandi mannaður eins og áður er getið. Var T því sýknaður af þessum þætti kröfu S

755

Í ársbyrjun 1972 keyptu þrír menn skipið H. Þeir váttrygðu skipið hjá váttryggingarfélaginu A, og nam húftrygging 15 milljónum króna. Þá trygðu þeir farangur skipverja, afla og veiðarfæri og keyptu venjulega stríðsváttryggingu. Einn þeirra félaga var skipstjóri á skipinu, en annar var talinn háseti á því. Hinn 18. júní 1972 var skipið að veiðum í Jökuldýpi. Skipstjóri skráði í dagbók skipsins, að um kl. 17.00 hefði orðið mikil sprenging og gosið upp vatnssúla stjórnbórðsmegin við svelg. Lét hann síðan taka vörpu inn og gaf mönnum fyrirmæli um að yfirgefa skipið. Sjálfur yfirgaf hann skipið síðastur manna kl. 19.30. Skömmu síðar sökk skipið. Fram kom, að skipstjórinn hafði ekki beðið um hjálp úr landi og ekki sent út neyðarskeyti. Við rannsókn síðar dró skipstjórinn mjög úr lýsingu sinni á sprengingunni. Fram kom, að menn er sváfu í skipinu vökn-uðu ekki við sprenginguna og hún virðist mjög lítil áhrif hafa haft. Þá komu fram mjög einkennileg samtöl þeirra

skipseigenda nokkru fyrir atburðinn. Skipseigendur kröfðu A um váttryggingarféð. Í skýrslu Siglingamálastofnunarinnar segir, að útilokað megi telja, að skipið hafa sokkið af völdum tundurdufls og reykur sá, sem myndaðist í lest skipsins, benti eigi til þess, að sprenging hafi átt sér stað í lestinni. Sprengingin hafi ekki verið mikil, þar sem gatið, sem kom á skipið, hafi ekki verið stærri en svo, að það hélst á floti í nálægt 5 klukkustundir, enda þótt dæling hæfist ekki fyrr en 3 stundarfjórðungum eftir sprenginguna. Samkvæmt þessu taldi Siglingamálastofnunin vart hægt að hugsa sér annað en sprengju hefði verið komið fyrir í lest skipsins. Talið var ljóst, að orsakir skipstapans yrðu eki raktar til hernaðaraðgerða né annars þess, er stríðstrygging taki til og kæmi sú trygging því ekki til álita. Þá voru taldar sterkar líkur að því leiddar, að H hefði farist vegna sprengingar, sem orðið hefði í fiskilest skipsins af manna völdum. Sakargögn bentu sterklega til þess, að skipseigendur hefðu, áður en skipið fórst, haft samráð um að því skyldi sökkkt, til þess að fá váttryggingarféð greitt. Þótt eigi yrði talið sannað, að skipið hefði farist af völdum sprengingar, sem skipseigendur hefðu af ásettu ráði átt hlut að, urðu athafnir skipstjórans, eftir að leki kom að skipinu, ekki skýrðar á annan veg en þann, að hann hefði vísvitandi haldið að sér höndum um björgun þess. Af þessu leiddi, að hann gæti eigi krafist váttryggingarbætur úr hendi A, sbr. 52. gr. laga nr. 20/1954. Þá var talið, þegar þess væri gætt, að hinir eigendurnir hefðu líka haft hagsmuni af því, að skipið bjargaðist ekki, og þeirra líkinda, sem á því væru, að skipstjórinn hafi ætlað, að vilji þeirra stæði til þess að skip færist, þá leiddu lagaákvæði til þess, að þeir geti eigi heldur krafist um váttryggingarbætur að tiltölu við eignarhluta sinn í skipinu. Var því A sýknaður af öllum kröfum þeirra skipseigenda. Í sambandi við skipskaupin höfðu skipseigendur gefið út skuldabréf með veði í skipinu. Tveir skuldabréfseigendur voru aðiljar að máli þessu og kröfðust þess, að þeim yrðu greiddar veðskuldir samkvæmt bréfunum, þar sem húftrygging skipsins hefði verið þeim til hagsbóta samkv. 54. gr. laga nr. 20/1954, og ættu þeir sjálfstæðan rétt til váttryggingarbóta. Skipti ekki máli, þótt skipseigendur kynnu að hafa fyrirgert rétti til slíkra bóta. Í skuldabréfum þeim, sem hér um ræðir var ákvæði, sem sagði, að váttryggingarfjárhæðir veðsettrar eignar væru innifaldir í veði skuldareiganda, og væri honum heimilt, ef til útborgunar á váttryggingarfénu kæmi, að krefjast þess, að ábyrgðarsali greiddi beint til sín svo mikinn hluta ábyrgðarfjárins, sem þyrfti til lúkningar veð-

skuldinni. Talið var, að orðalag váttryggingarskírteinisins, yrði ekki með vissu skilið þannig, að í því fælist, að húftryggingin á skipinu hefði verið til hagsbóta fyrir skipseigendur eina og með henni hafi ekki verið tryggðir hagsmunir annarra, sem ákvæði 54. gr. laga nr. 20/1954 næðu til, þar á meðal samningsveðhafa. Var sérstaklega á það bent, að það væri á valdi A að kveða skýrt að orði í váttryggingarskírteini, ef til þess var ætlast, að váttryggingin tæki til hagsmuna skipseigenda einna. Var því talið, að veðhafarnir ættu sem vátbyggðir sjálfstæðar kröfur til váttryggingarbóta úr hendi A. Ekki var það talið skipta máli, að ekki var ljóst, hvort váttryggingarféð hrykki til að greiða kröfurnar eftir rétttri skuldaröð. Samkvæmt þessu var A dæmt að greiða veðhöfunum kröfur þeirra. Sératkvæði

908

Veðréttindi. Sjá og sjóveð.

Veðskuldabréf.

H gaf út veðskuldabréf 3. september 1973. Til tryggingar setti hann fasteign eina. Í bréfinu var tekið fram, að veðhafi geti látið selja hina veðsettu eign á uppboði án dómsáttar eða aðfarar, samkvæmt 1. gr. laga nr. 57/1949. Bréfið var handhafabréf, og gjalddagi þess 1. október 1974. Bréfið var til innheimtu í Landsbankanum, en ósannað var, að H hefði borist innheimtutilkynning frá bankanum miðað við 1. október. Hinn 26. júní 1974 var beðið um uppboð á hinn veðsettu eign til fullnægju á annarri veðskuld. Var sala á eigninni ákveðin 15. október 1974. Hinn 14. október var einnig beðið um uppboð vegna veðskuldabréfs þess, sem fjallað var um í málinu. Uppboð fór fram 15. október, svo sem ákveðið hafði verið, en annað og síðasta uppboð hinn 18. nóvember s.á. Þá gerðist það, að hinn 29. október seldi H húshluta þennan. Greiddi hann þá aðrar uppboðskröfur en þá, sem fjallað var um í máli þessu, en taldi sig þá aðeins eiga að greiða vexti og afborgun svo og kostnað vegna veðskuldar þessarar. Neitað var viðstöðu greiðslna þessara, og krafist fullrar greiðslu á veðskuldabréfinu. Hinn 29. október 1974 geymslugreiddi H gjaldfallna vexti og afborgun. Þess var krafist af eiganda veðskuldabréfsins, að uppboði yrði samt haldið áfram. Talið, að greiðsludráttur væri orðinn slíkur, að allur höfuðstóll skuldarinnar væri þegar gjaldkræfur og gæti eigandi bréfsins haldið áfram uppboðinu lögum samkvæmt. Var því dæmt, að uppboðið skyldi fram fara

474

Þrír félagar áttu skipið H. Þeir vátbyggðu það hjá váttryggingarfélaginu A venjulegum sjóváttryggingum. Skipið fórst

ekki löngu síðar. Var talið, að skipseigendur ættu ekki rétt til váttryggingarfjár vegna framkomu sinnar við skips-
tapann, sbr, og 53. gr. laga nr. 20/1954. Skipseigendur höfðu
veðsett skipið. Tveir veðhafar kröfðu A beint um greiðslur
á veðskuldum sínum. Bygðu veðhafar kröfu sína á því, að
húftrygging skipsins hefði verið þeim til hagsbóta, samkv.
54. gr. laga nró 20/1954. Ættu þeir því sjálfstæðan rétt til
váttryggingarfjárins og ekki skipti máli, þótt skipseigendur
kynnu að hafa fyrirgert rétti til slíkra bóta. Í váttryggingar-
skirteini um húftryggingu H sagði, að váttryggingarfélagið
tryggði fyrir skipseigendur skrokk skipsins. Talið var, að
þessi orð yrðu ekki með vissu skilin þannig, að í þeim fæl-
ist, að húftryggingin hafi átt að vera til hagsbóta fyrir
skipseigendur eina og að með henni hafi ekki verið vá-
tryggðir hagsmunir annarra, sem ákvæði 54. gr. laga nr.
20/1954 næðu til. Var sérstaklega á það bent, að það væri
á valdi A að kveða skýrt að orði í váttryggingarskirteininu,
ef til þess var ætlast, að váttryggingin tæki til hagsmuna
skipseigenda einna. Talið, að veðhafar ættu sem váttryggðir
sjálfstæðar kröfur til váttryggingarfjár úr hendi A. Í öllum
veðskuldabréfunum var ákvæði þess efnis, að váttryggingar-
fjárhæðir veðsettra eigna væru innifaldar í veði skuldar-
eigenda og þeim væri heimilt, þegar til útborgunar vá-
tryggingarfjárins kæmi að krefjast þess, að þetta ákvæði
bréfanna breytti engu um fyrrgreinda niðurstöðu, enda
væri því ætlað að tryggja rétt veðhafa og ekki skipti held-
ur máli, að ekki var fullvíst, hvort váttryggingarféð hrykki
til að greiða kröfurnar eftir rétttri skuldaröð. Samkvæmt
þessu var A dæmt að greiða veðhöfunum veðskuldirnar.
Sératkvæði

908

Vegir.

Veidiréttindi.

Veikindadagar. Sjá vinnulaun.

Venjuréttur.

Verðjöfnunargjald.

Verðlagsbrot.

Verðstöðvun.

Verðtrygging.

H var á ferðalagi erlendis ásamt konu sinni. Hafði hann keypt

í Reykjavík fyrir íslenskt fé farseðil frá Reykjavík til London og til baka aftur. Heimfararfarseðill þeirra hjóna féll úr gildi og varð H að kaupa farseðil á skrifstofu íslensks flugfélags í London. Greiddi hann andvirði þeirra með þremur víxlum, er hljóðuðu á ensk sterlingspund. Gerðist þetta 2. apríl 1974. Er greiða skyldi víxlana hafði gengi íslenskrar krónu gagnvart sterlingspundi fallið. Krafði handhafi víxlanna um greiðslu þeirra miðað við gengi á greiðsludegi, en H vildi einungis greiða miðað við gengi á útgáfudegi. Talið, að líta verði á skuldbindingu H samkvæmt víxlunum sem skuldbindingu í erlendum gjald-eyri milli aðilja búsettra hér á landi. Samkvæmt því var talið, að ákvæði 1. og 2. mgr. 1. gr. laga nr. 71/1961 ættu við um skipti þessi samkvæmt grunnrökum sínum, og að H væri einungis skylt að greiða víxlana miðað við sölugengi sterlingspunds í Reykjavík 2. apríl 1974 1101

Verjandi í opinberu máli.

Verkkaup. Sjá vinnulaun.

Verksamningar.

- D, sem er múrari, tók að sér að múrhuða bifreiðageymslu fyrir B og J. B og J töldu galla á verkinu og vildu eigi greiða gjald fyrir. Krafði D um það í dómsmáli. Þeim B og J var dæmt að greiða verksamningsþóknunina, að fráðregnum bótum vegna galla 184
- M gerði tilboð í verk eitt, er G hafði með höndum. Í tilboðinu var miðað við ákveðna verðhækkun, ef hækkun yrði á vinnulaunum og verði efnis. Fram kom, að í verkið höfðu komið fleiri tilboð þ.á.m. eitt, sem var 290.100 krónum lægra. M bauðst til að veita 290.000 króna afslátt frá tilboði sínu og var það samþykkt af G, án þess að nánar væri um það samið. Er til uppgjørs kom, taldi M, að honum bæri aðeins að slá 290.000 krónum af heildarverkfjárhæðinni, en G taldi hins vegar, að hér hefði verið um 290.000 króna afslátt af upphaflega tilboðinu að ræða, og bæri því við ákvörðun afsláttarins að líta til þeirrar hækkunar, sem orðið hefði vegna hækkunar á vinnulaunum og efniskostnaði. Talið, að þegar virtur væri aðdragandinn af tilboði M, yrði að skýra loforð hans svo, að í því feldist lækkun á upphaflegri tilboðsfjárhæð 963

Vextir.

Í máli einu hafði áfrýjandi uppi hærri vaxtakröfur en í héraði.

Var sú hækkun talin heimil að því leyti, sem hún stafaði af almenntri vaxtahækkun eftir dómtöku máls í héraði	863
Vátryggingarfélagi gert að greiða vexti samkv. ákv. 24. gr. laga nr. 20/1974	908

Viðlagasjóður.

Hinn 15. ágúst 1973 setti stjórn Viðlagasjóðs þær reglur um bætur fyrir tjón á fasteign vegna jaðeldanna í Vestmannaeyjum, að bætur fyrir atvinnuhúsnaði skyldu ákveðnar á nokkurn annan hátt fyrir atvinnuhúsnaði skyldu ákveðnar á hús í Vestmannaeyjum, sem ákveðið var að bæta með sömu kjörum og ónýt hús. Í húsi þessu var sölubúð, sem O leigði út. Viðlagasjóður bauðst að bæta búðina eftir fyrrgreindum reglum um atvinnuhúsnaði. O krafðist þess, að það yrði bætt eftir sömu reglum og íbúðarhúsnaði. Talið, að reglur þær um bætur, er að framan greinir, hefðu næga stoð í lögum nr. 4/1973. Með hliðsjón af atburðum þeim, sem leiddu til stofnunar Viðlagasjóðs og hlutverk sjóðsins var ekki talið, að bótareglur Viðlagasjóðs mismunðu bótaþegum svo, að óheimilt væri. Þá voru reglurnar ekki taldar brjóta í bága við 69. gr. stjórnarskrárinnar. Sér- atkvæði	447
---	-----

Viðskiptabréf. Sjá veðskuldabréf.

Vinnulaun. Vinnusamningar.

E starfaði í þvottahúsinu B. Hinn 23. janúar 1973 tók D við rekstri þvottahússins. E hélt launum sínum óbreyttum, þar á meðal kaupauka, sem hún hafði sérstaklega samið um við fyrri vinnuveitanda. Ekki var rætt um önnur starfskjör, er hún hóf störf hjá D og mátti hún treysta því, að þau yrðu óbreytt. Hinn 6. febrúar sagði D upp starfi sínu hjá B með „löglegum fyrirvara“. Um skipti aðilja gildi kjarasamningur frá 4. desember 1972 og voru samningsaðiljar sammála um, að starfsfólk, sem unnið hefði í samfelld eitt ár hjá sama fyrirtæki, nyti tveggja mánaða gagnkvæms uppsagnarfrests. D vildi breyta vinnutíma, en það vildi E eigi samþykkja og vísaði D henni þá úr starfi. Talið, að E ætti rétt á launum til loka uppsagnarfrests 30. apríl 1973. Var henni dæmd sú fjárhæð, að frádregnu því fé, er hún í mars eða apríl 1973, hafði unnið fyrir hjá öðrum	413
Háskóli Íslands skipaði fimm menn í nefnd til að semja kennsluáætlun. Ekki var formlega gengið frá því hvernig ákveða skyldi þóknun fyrir nefndarstörf. Af nefndarstörfum lóknun sendu nefndarmenn reikning, þar sem þeir miðuðu við tímakaup. Málið var sent til trúnaðarmanna fjármálaráðu-	

- neytis, er ákváðu þóknun til nefndarmanna og var tveimur nefndarmönnum, sem voru starfsmenn háskólans, ákveðin lægri þóknun en hinum. Nefndarmenn kröfðu um þóknun samkvæmt reikningi sínum. Talið, að nefndarmönnum hefði verið eða mátt vera ljóst, að þóknun fyrir störfin yrði ákveðin af stjórnvöldum, en þeir hins vegar mátt treysta því að þeim yrði ákveðin sanngjörn greiðsla. Talið, að fjárhæð sú, sem trúnaðarmenn fjármálaráðuneytisins ákváðu væri ekki ósanngjörn, en rétt væri að allir nefndarmenn bæru hið sama úr bótum og skipti ekki máli þótt tveir þeirra væru starfsmenn háskólans. Var því krafa nefndarmanna tekin til greina að því leyti 456
- H var vélstjóri á skipi HB. Mánuðina ágúst, september og október 1972 var báturinn við bryggju á Akranesi til viðgerðar og vann H að viðgerðinni, enda reiknaði hann með að verða vélstjóri á bátnum og var ráðinn sem slíkur. Hinn 19. október tilkynnti HB, að búið væri að selja skipið og H mundi sagt upp störfum. Var það gert með bréfi 1. nóvember 1972. HB bauð H vinnu á öðrum bát eða á vélaverkstæði í landi, en H hafnaði þessu öllu. Næstu mánuði vann hann eitthvað í vélsmiðju og einnig sem vélstjóri á skipi. Talið, að H hefði átt rétt á þriggja mánaða uppsagnarfresti samkvæmt kjarasamningum og lögum. Var talið, að samkvæmt 34. gr. laga nr. 67/1973 ætti hann rétt á óskertu kaupi þann uppsagnarfrest, sem honum bar 578
- O var skipstjóri á bát eign HB. Um sumarið 1972 var báturinn til viðgerðar við bryggju á Akranesi og vann O við hann. Talið var öruggt, að hann yrði skipstjóri á bátnum. Hinn 19. október tilkynnti HB síðan O, að búið væri að selja bátinn og sagði honum jafnframt upp störfum. Var það staðfest með bréfi 1. nóvember 1972. HB bauð O vinnu, sem skipstjóra á öðrum bát, en því hafnaði O, þar sem hann taldi þann bát mun verra skip. O var talinn eiga rétt á venjulegum uppsagnarfresti, þrjá mánuði. Var talið, að laun hans þann tíma hefðu átt að nema 124.363 krónum. Fram kom, að á uppsagnartímanum hafði hann unnið sér fyrir samtals 45.368 krónum og var því HB dæmt að greiða O bætur, 78.095 krónur 586

Vinnustlys. Sjá skaðabætur.

Vitni.

Víxlar. Vixilmál.

J, sem gaf út vixil, ritaði á hann orðið tryggingarvixill. Vixillinn var eigi af þeirri ástæðu talinn ógildur, heldur lítið

- svo á, að J hefði framselt víxilinn í tryggingarskyni. Þar sem aðrar varnir voru eigi hafðar uppi, sem komast megi að í víxilmáli, var J dæmt að greiða víxilinn 515
- Bankinn L lét afsegja víxla við bæjarfógetaembætti eitt. Við afsögn víxlanna urðu þau mistök, að þeir voru taldir af-sagðir 5. apríl 1969 í stað 5. júní 1969. Bankinn höfðaði síðan mál gegn ábekingum og útgefanda víxlanna, en þeir voru sýknaðir af kröfum bankans. Bankinn höfðaði þá skaðabótamál gegn rikissjóði. Talið, að starfsmönnum bankans hefði ekki átt að dyljast mistök þau, sem urðu við afsögn víxlanna, en hafist var handa um málssókn til innheimtu þeirra 11. júní 1969, en útgáfudagur víxlanna var 20. júlí 1968. Var því nægur tími til að sýna víxlanna til greiðslu og láta afsegja þá af nýju innan sýningarfrests. Talið, að bankanum hefði þannig verið í lófa lagið að halda við víxilrétti sínum, þrátt fyrir mistökin. Samkvæmt þessu og þar sem bankinn hafði eigi reynt að hafa uppi kröfur á hendur víxilskuldurum nema í víxilmálinu, var rikissjóður sýknaður af skaðabótakröfu bankans 563
- H var á ferðalagi erlendis ásamt konu sinni. Hafði hann keypt í Reykjavík fyrir íslenskt fé farseðil frá Reykjavík til London og til baka aftur. Heimferðarfarseðill þeirra hjóna féll úr gildi og varð H að kaupa farseðla á skrifstofu íslensks flugfélags í London. Greiddi hann andvirði þeirra með tveimur víxlum, er hljóðuðu á ensk sterlingspund. Gerðist þetta 2. apríl 1974. Er greiða skyldi víxlana hafði gengi íslenskrar krónu gagnvart sterlingspundi fallið. Krafði handhafi víxlanna um greiðslu þeirra miðað við gengi á greiðsludegi, en H vildi einungis greiða miðað við gengi á útgáfudegi. Talið að líta yrði á skuldbindingu H samkvæmt víxlunum sem skuldbindingu í erlendum gjald-eyri milli aðilja búsettra hér á landi. Samkvæmt því var talið, að ákvæði 1. og 2. mgr. 1. gr. laga nr. 71/1961 ættu við um skipti þessi samkvæmt grunnrökum sínum, og væri H einungis skylt að greiða víxlana miðað við sölugengi sterlingspundsins í Reykjavík 2. apríl 1974 1101

Vörslusvipting.

Yfirvaldsúrskurður.

Konan M krafði um meðlag með barni úr hendi S. Fulltrúi yfirsakadómarans í Reykjavík úrskurðaði S skyldan til að greiða meðlag frá ákveðnum degi, en leysti eigi úr með-lagskröfu að öðru leyti. Krafði M þá S um meðlag fyrir þann tíma, sem um var deilt í sérstöku dómsmáli. Þar sem kröfur hennar fóru ekki fram úr lágmarksmeðlagi var

það eigi talið standa málssókninni í vegi, þótt úrskurður valdsmanns hefði eigi gengið um greiðslur þessar 138

Þinglýsing.

Þingsókn.

Þingvottar.

Þjáningar. Sjá skaðabætur.

Þjófnaður.

Mönnum dæmd refsing fyrir þjófnað 248

S tók með öðrum þátt í að brjótast inn í verslun eina og stela þar, svo og stela úr íbúð manns. Var hann vegna þessa og fleiri brota dæmdur til refsingar 12 mánaða fangelsi og til að bæta þjófnaðartjónið að nokkru 692

Þrotabú. Sjá skiptamál.

Ærumeiðingar.

Ölvun. Sjá áfengislög.

Örorka.

Örorkumat framkvæmt af læknum 14, 96, 145, 212, 300, 319, 489, 503, 621, 863, 874

Öryggiseftirlit ríkisins.

Öryggisgæsla.

VI. YFIRLIT.

1. Greining dæmdra mála:

A. Einkamál:

Almenn einkamál	70
Kærumál	15
Úrskurðir	1
Útivistarmál	20
	106

B. Opinber mál:

Almenn opinber mál	12
Kærumál	23
	35

2. Dómarar:

Mál dæmd af fimm hæstaréttardómurum	80
Mál dæmd af þremur hæstaréttardómurum	41
Mál dæmd með varadómara	14

